

Hrvatsko katoličko sveučilište : Domobranska vojarna i zgrada pisarnice : Ilica 242, Zagreb : povijest gradnje, valorizacija i prijedlog konzervatorskih smjernica

Horvat-Levaj, Katarina

Authored book / Autorska knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2022**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:254:443315>

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[PODEST - Institute of Art History Repository](#)

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE

Domobranska vojarna i zgrada pisarnice

Ilica 242, Zagreb

Povijest gradnje, valorizacija i prijedlog
konzervatorskih smjernica

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE

Domobranska vojarna i zgrada pisarnice

Ilica 242, Zagreb

Povijest gradnje, valorizacija i prijedlog konzervatorskih smjernica

AUTORICA

DR. SC. KATARINA HORVAT-LEVAJ

STRUČNA SURADNJA

IVANA HANIČAR BULJAN, DIPL. ING. ARH.

FOTOGRAFIJE

PAOLO MOFARDIN

ARHITEKTONSKA SNIMKA

KATJA BANAI, DIPL. ING. ARH.

LEKTURA

ROSANDA TOMETIĆ

OBLIKOVANJE

FRANJO KIŠ, ARTRESOR NAKLADA

RECENZENTI

DR. SC. JOŠKO BELAMARIĆ

MARIJANA SIRONIĆ, DIPL. ING. ARH.

IZVRŠITELJ

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

NARUČITELJ

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE

ZAGREB, TRAVANJ 2022.

Sadržaj

Uvod	3	III.1.1. Organizacija unutarnjeg prostora	28	V.2.1. Unutrašnjost	58
I. Urbanističko oblikovanje zapadnoga dijela grada i izgradnja vojarni	5	III.1.2. Unutarnja oprema	37	V.2.2. Pročelja	58
II. Domobranska vojarna – kompleks Hrvatskoga katoličkog sveučilišta (HKS)	9	III.1.3. Pročelja	42	V.2.3. Krovište	59
II.1. Projektiranje i gradnja Domobranske vojarnje	10	III.1.4. Krovište	46	V.2.4. Neposredni okoliš	59
II.2. Od Domobranske vojarnje do Hrvatskoga katoličkog sveučilišta	26	III.1.5. Materijal i tehnika gradnje	47	V.3. Zaključna razmatranja	59
III. Zgrada pisarnice – rektorat HKS-a	27	III.1.6. Građevinsko stanje	47	VI. Izvori i literatura	60
III.1. Analiza arhitektonskih obilježja i zatečenog stanja	28	III.2. Geneza gradnje i adaptacije	48	VI.1. Izvori	61
		IV. Valorizacija prostorno-arhitektonskih obilježja	52	VI.2. Literatura	61
		V. Prijedlog konzervatorskih smjernica za uređenje i obnovu	56	VI.3. Elaborati	61
		V.1. Obnova kompleksa	57	Licencije	62
		V.2. Obnova zgrade pisarnice – rektorata	58		

Uvod

U sklopu cjelovite obnove nekadašnjega kompleksa Domobranske vojarne, s adresom Ilica 242, dodijeljene 2006. godine Hrvatskom katoličkom sveučilištu, u planu je obnova najvrednije zgrade kompleksa – pisarnice, u koju će se smjestiti sjedište rektorata. Predmetna zgrada (k. č. 2860/1, k. o. Črnomerec) nalazi se unutar Povijesne urbane cjeline Grada Zagreba upisane u Registar zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara pod brojem Z-1525 (NN broj 111/04). S obzirom na smještaj u zaštićenoj povijesnoj jezgri te na arhitektonska obilježja, osim konstrukcijske sanacije, zgradu je nužno cjelovito obnoviti. U tu svrhu, prema narudžbi Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, Institut za povijest umjetnosti proveo je arhivska i terenska istraživanja, na temelju kojih je predložena valorizacija i konzervatorske smjernice. Arhitektonsku snimku postojećega stanja izradio je projektni biro Nugrad d.o.o., čiji su arhitekti ujedno autori idejnoga rješenja projekta obnove zgrade rektorata. Budući da je zgrada dio urbanističko-arhitektonski vrijedne cjeline, osim smjernica za njezinu obnovu, u ovoj su studiji predložene i neke opće smjernice za obnovu i uređenje cijeloga kompleksa kampusa Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, koji se postupno obnavlja od 2006. godine.

Zgrada nekadašnje pisarnice, kao i cijela Domobranska vojarna, sagrađena je 1898./1899. godine prema projektu Milana Lenucija (prostorna koncepcija) i Janka Holjca (arhitektonsko oblikovanje), u izvedbi projektno-graditeljskog biroa Hönigsberg & Deutsch. Sudjelovanje tako istaknutih arhitekata rezultiralo je visokom kvalitetom cjeline, ali i pojedinačnih građevina, osobito zgrade zapovjedništva – pisarnice. Referirajući se na prototipsko rješenje vojarnice s paviljonskim građevinama, ostvareno nešto prije u Pješačkoj Rudolfovoj vojarni (na današnjem Trgu dr. Franje Tuđmana), Milan Lenuci, jedan od autora znamenite Lenucijeve (Zelene) potkove, ostvario je inventivnu kompoziciju s rafiniranim gradiranjem građevina s obzirom na njihovu namjenu i

oblikovanje. Tako oblikovan kompleks unio je novu prostornu kvalitetu u tadašnjoj zapadnoj periferiji Zagreba (Črnomercu). Janko Holjac, pak, u sklopu također već ustaljenoga oblikovanja vojarnice s tipskim rješenjima tlocrta i prepoznatljivim vanjskim kontrastom žbukanih ploha i fasadne opeke, ostvaruje također funkcionalne i skladne građevine.

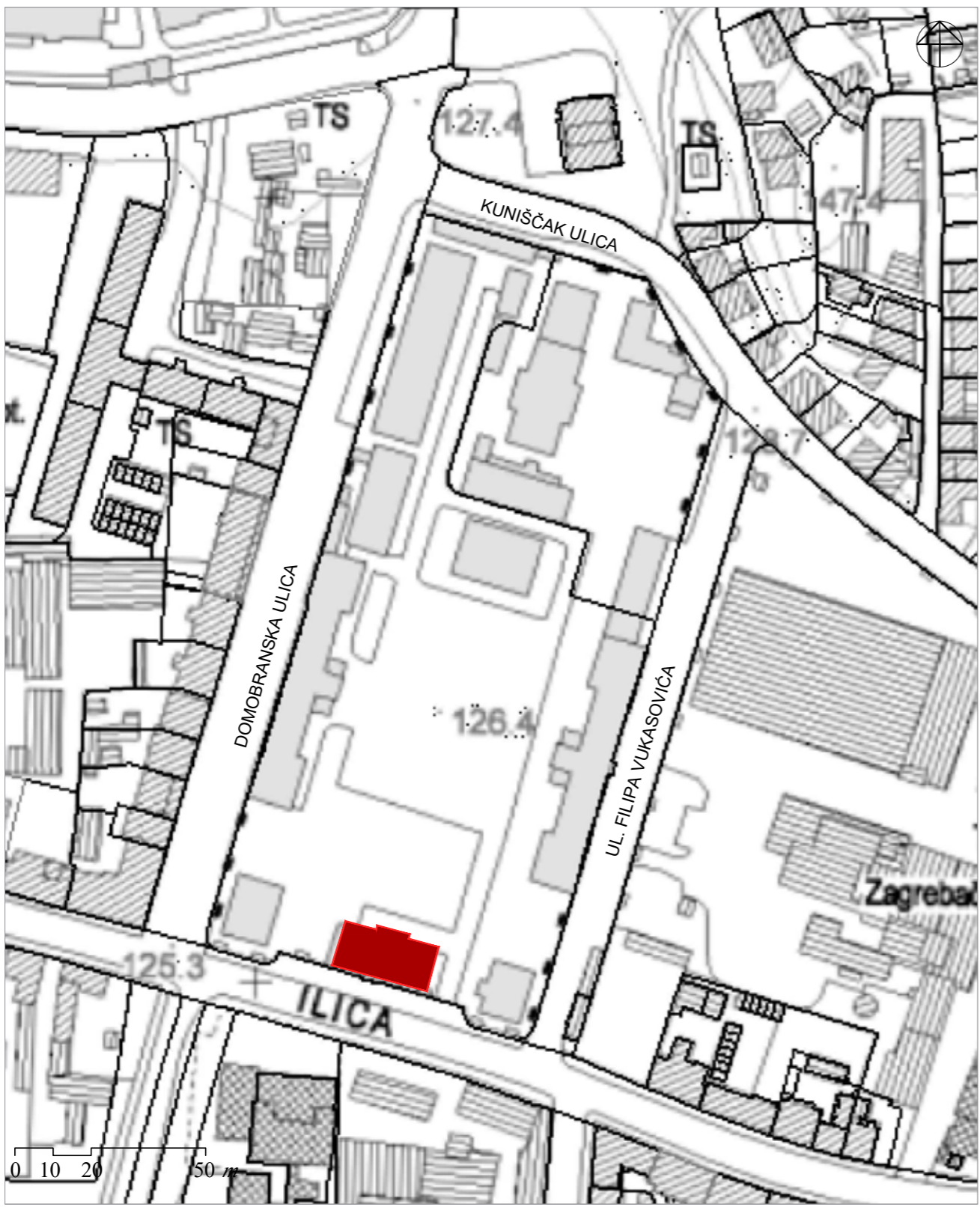
Glavna urbanističko-arhitektonska kvaliteta Domobranske vojarnice postignuta je upravo u zgradi pisarnice. Podignuta

u osi sklopa, na frontalnoj poziciji uz Ilicu, svoju centralnu ulogu iskazuje isticanjem volumena tornjem. Uz vanjsku kvalitetu, ta se historicistička građevina ističe unutarnjim rješenjem, a osobito reprezentativnim predvorjem i prozračnim stubištem sa šupljom jezgrom i dekorativnom ogradom od kovanog željeza. Njezina planirana prenamjena u zgradu rektorata pridonijet će kvaliteti cjelokupnoga prostora Hrvatskoga katoličkog sveučilišta.

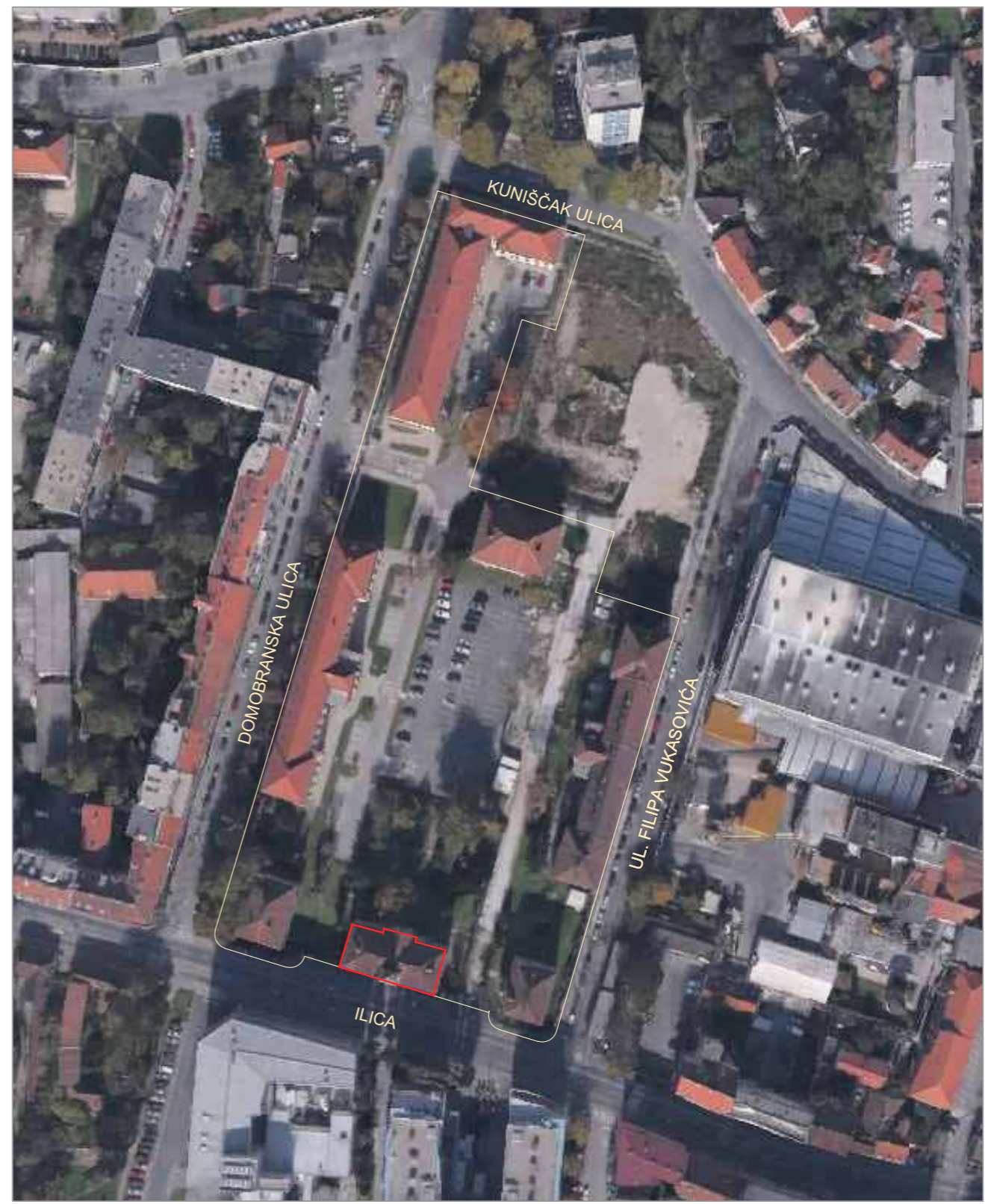

Hrvatsko katoličko sveučilište, pogled s jugozapada

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE ILICA 242

Današnja katastarska karta, 2022.

Snimka iz zraka, 2016.

URBANISTIČKO
OBLIKOVANJE
ZAPADNOGA
DIJELA GRADA
I IZGRADNJA
VOJARNI

Gradnja Domobranske vojarnje 1898./1899. godine u zapadnom dijelu grada, sjeverno uz Ilicu, u urbanističko-arhitektonskom pogledu dvojakog je značenja. Naime, s jedne strane, ako se razmotre planovi za regulaciju toga dijela Zagreba u njegovu formativnom razdoblju tijekom druge polovice 19. i početkom 20. stoljeća, smještaj vojarni osujetio je reprezentativni karakter gradskog predjela. S druge pak strane, razmještaj i oblikovanje domobranskoga vojnog kompleksa, napose njegove glavne zgrade s tornjem uz Ilicu – pisarnice – predstavljao je u perifernom dijelu grada reprezentativni sklop.

Fokus urbanoga razvoja područja zapadno od Donjega grada – Črnomerca,¹ bio je kolodvor Južne željeznice (današnji Zapadni kolodvor), sagrađen 1862. godine.² Već Prva regulatorna osnova iz 1865. godine predviđa sjeverno ispred kolodvora veliki trg, a ravno trasiranje ulica – Kolodvorske u smjeru sjever – jug (današnja Ulica Republike Austrije), koja je trebala povezivati planirani trg ispred kolodvora s Ilicom, te triju ulica u smjeru istok – zapad (današnji Prilaz Gjura Deželića, Ulica Vjekoslava Klaića i Ulica Izidora Kršnjavog), čime bi se ponovila i u toj perifernoj zoni matrica centra s velikim pravokutnim blokovima. U kontekstu tih planova, namjeravalo se na Savskoj cesti smjestiti veliku vojarnu, a zapadno od kolodvora izmjestiti stočno sajmište.

Postupno su, međutim, realizirane samo spomenute ulice, a do novih se planova za to područje došlo tek nakon potresa 1880. godine. Uz nizanje ulica dalje prema zapadu u smjeru sjever – jug, poput Vodovodne ulice (koja je povezivala Gradski vodovod s Ilicom) te ceste uz potok Jelencovac (današnja Slovenska ulica), rade se i veći regulacijski planovi.³ Svojevrsna priprema, odnosno najava za Drugu

1 Omeđenoga Kolodvorskom ulicom (danas Ulica Republike Austrije) istočno, Kustošijom zapadno, obroncima Medvednice sjeverno te prugom južno.

2 Više o tome u: SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, Rudolfova vojarna i Trg Francuske Republike – novi zapadni perivoj, u: *Zagreb u središtu*, Zagreb, 2003., 101–127.

3 Regulacijski plan Jurja Augustina iz 1882. godine. Isto, 105.

Hrvatsko katoličko sveučilište, nekadašnja Domobranska vojarna, Milan Lenuci, Janko Holjac, 1898.–1899., pogled s juga

regulatornu osnovu uslijedila je 1883. godine, kad se ponovno planira veliki reprezentativni trg ispred Zapadnog kolodvora, preko kojega se namjeravalo produžiti Prilaz Gjüre Deželića, koji je trebao postati glavna arterija zapadnoga dijela grada.

No istodobno s tim planovima, u skladu sa Zakonom o nastanjivanju vojske (1879.), pojavila se obveza pronalaženja smještaja za više vojarni. U kontekstu različitih kombinacija, koje su uključivale istočnu i zapadnu periferiju, donesena je odluka za lokaciju kompleksa Pješačke vojarnice upravo na mjestu planiranoga velikog trga uz Zapadni kolodvor.⁴ Uz to, napušta se prethodna ideja (iz Prve regulatorne osnove) o vojarnama kompaktnog tipa te se izabire paviljonski tip građevina.

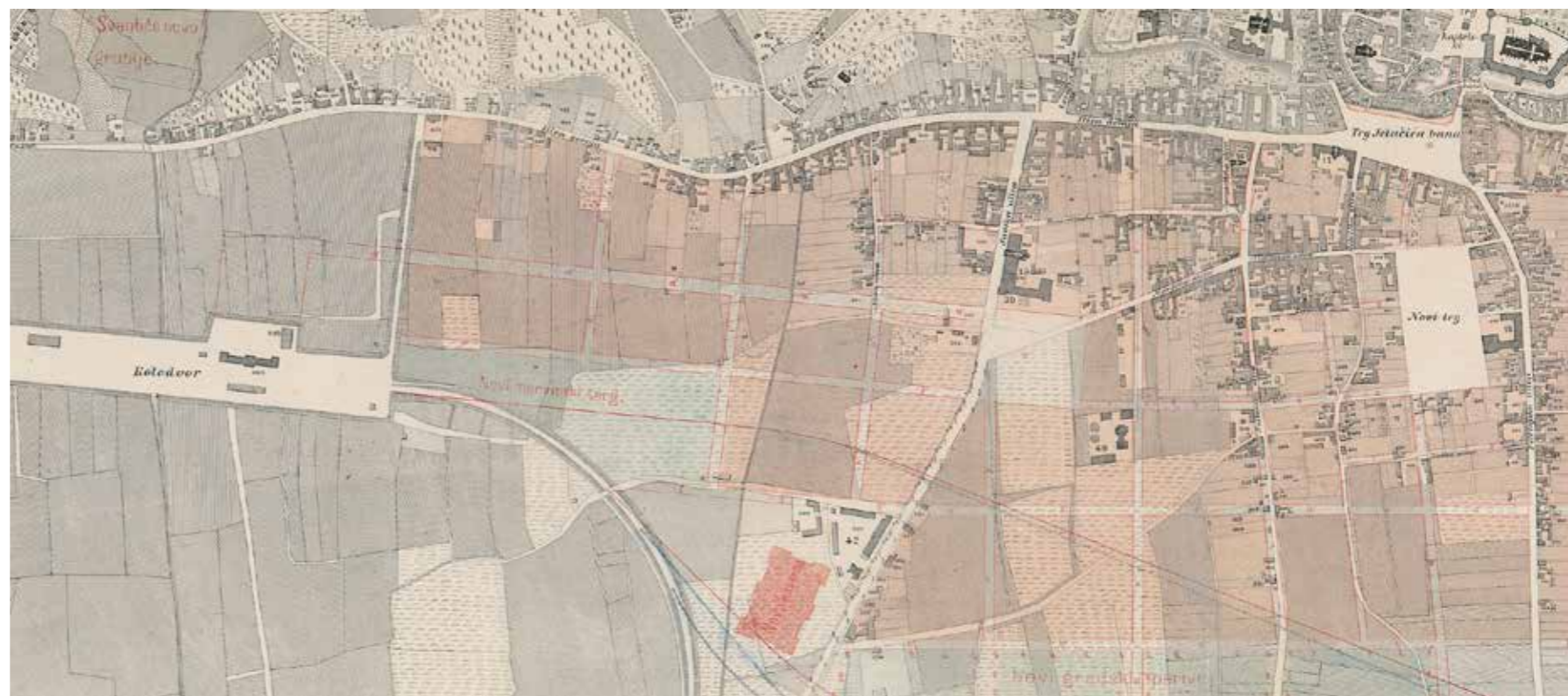
Prema projektu bečkoga atelijera Gruber & Völkner iz 1881., koji je revidirao zagrebački inženjer Rupert Melkus, sagrađen je 1888./1889. godine na velikom prostoru (današnji Trg dr. Franje Tuđmana) kompleks od dvanaest zgrada.⁵ Uz sjeverni rub na Ilici bila je smještena velika stambena vojarna, uz bočne rubove (Ulica Republike Austrije i Reljkovićeva ulica) nizale su se također stambene vojarnice te sjedište stožera s uredima (u osi Prilaza), dok je središnji prostor zapremao zatvor, staja i ostale pomoćne građevine.⁶ Različite namjene rezultirale su različitim stupnjem reprezentativnosti, no sve zgrade karakterizira unificirana vanjšina s detaljima raščlambe i plastike izrađene u fasadnoj opeci. Kompleks je nazvan u čast prijestolonasljednika Rudolfa, koji je i nazočio polaganju temeljnoga kamena.

Unatoč smještaju vojarnice na prostoru neostvarenoga trga, Drugom regulatornom osnovom iz 1887. godine (u kojoj je kompleks već bio akceptiran) ne odustaje se potpuno od

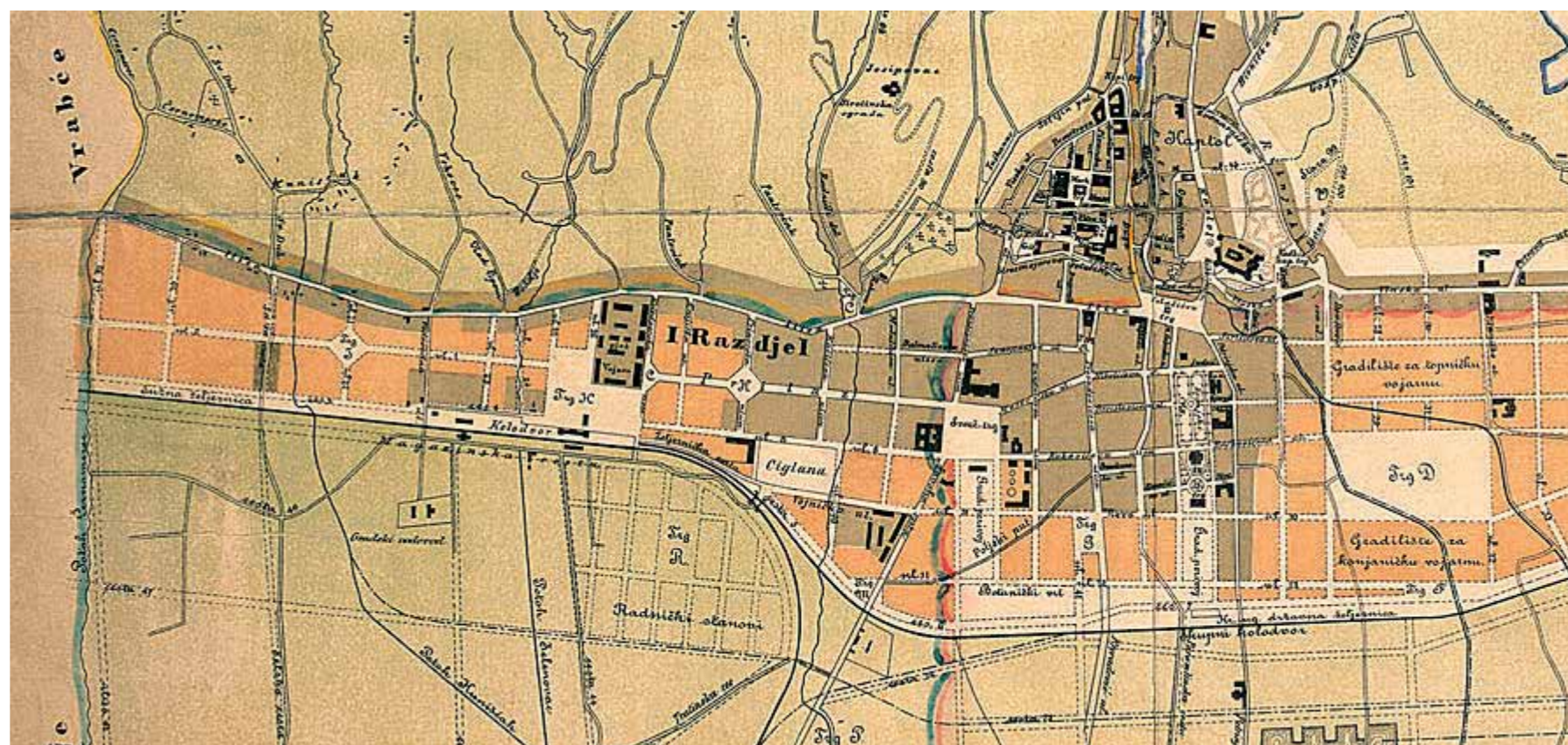
4 Više o tome u: SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, K. und K. vojarnice u Zagrebu, u: *Zagreb – grad, memorija, art*, Zagreb, 2011., 21–39.

5 KNEŽEVIĆ (bilj. 2), 101–127. Usporediti također: VEDRAN IVANKOVIĆ – LIDIJA MAJCAN-HORVAT, *Valorizacija mogućnosti i suvremene preobrazbe »Bloka Franck« u Zagrebu*, Zagreb, 2021., 17–45.

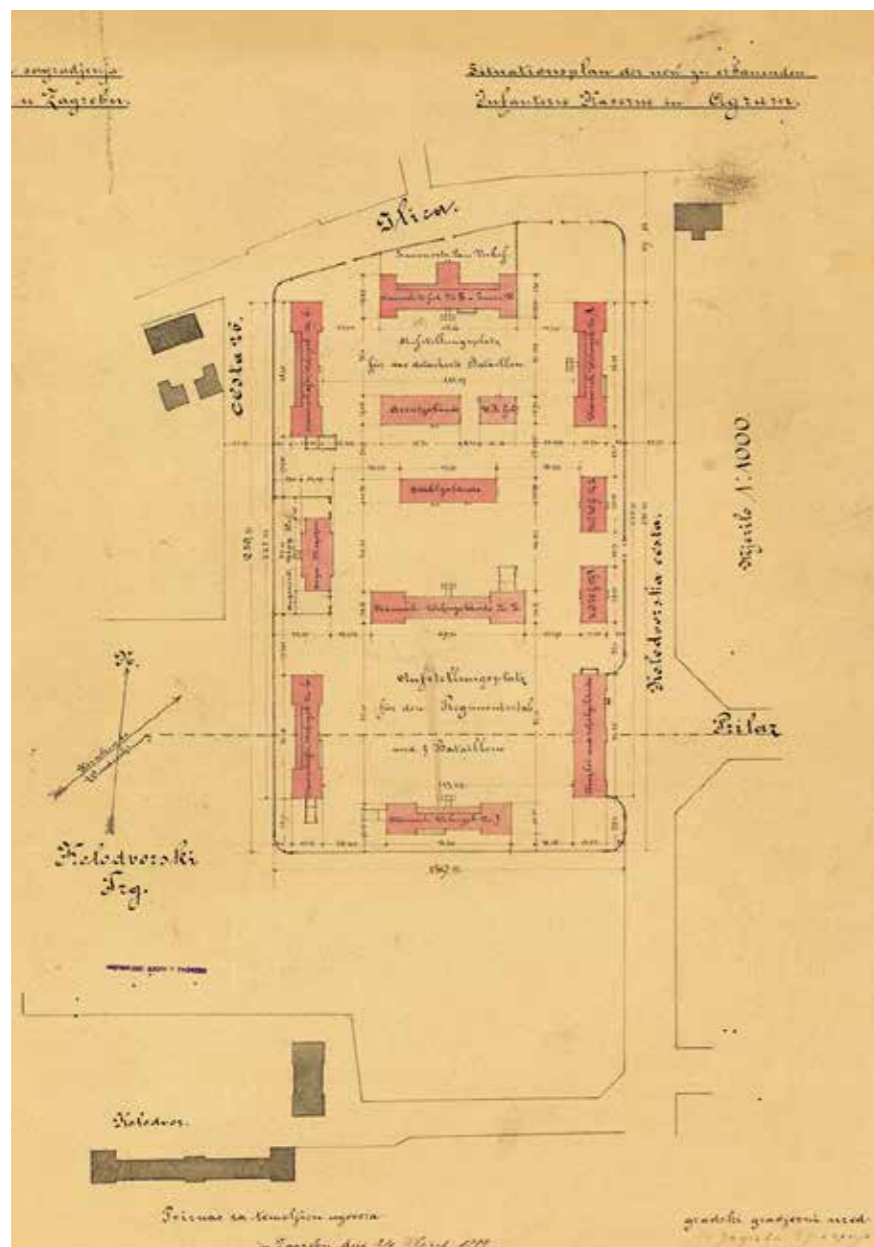
6 Kompleks su činile: uredske i školske zgrade, stambene zgrade za vojnike, dvije stambene zgrade za dočasnike, skladište, zatvor, praonica i staja.

Prva regulatorna osnova, 1865., detalj zapadnog dijela grada

Druga regulatorna osnova, 1887., (tiskana verzija, 1889.), središnji i zapadni dio grada

Pješačka (Rudolfova) vojarna, 1888., položajni nacrt

ideje iz 1883. godine o ortogonalnoj regulaciji i reprezentivnom karakteru zapadnoga dijela grada. Tako se Prilaz Gjura Deželića, nakon kompleksa Rudolfovih vojarni, produžuje pravocrtno dalje prema zapadu (današnji Prilaz baruna Filipovića), a sama se široka ulica s drvoredima, u oba dijela (istočno i zapadno od vojarni) urbanistički akcentira manjim trgovima – kvadratnim u dijelu Prilaza Gjura Deželića (uz koji je poslije podignuta crkva sv. Blaža), trokutnim (današnji Trg Vladka Mačeka) ispred središnje vojarnje Rudolfova kompleksa (stožera i ureda), koja se iz urbani-

Pješačka (Rudolfova) vojarna, zgrada stožera, snimka s kraja 19. stoljeća

stičkih razloga naglašava tornjem, te ponovno kvadratnim trgov u dijelu Prilaza baruna Filipovića, koji se trebao nalaziti između Vodovodne ulice i Selske ceste.⁷

Uspjelo prototipsko rješenje Rudolfove vojarnje i pretenciozniji planovi u istočnom dijelu grada bili su poticaj da se prazne parcele u zapadnom predgrađu popune i drugim vojarnama. Tako su na prijelazu 19. u 20. stoljeće tu određene lokacije za Domobransku vojarnu (1894.) između Ilice i Kuniščaka, Bataljunsku (1896.) zapadno od Pješačke vojarnje između Reljkovićeve i Čanićeve ulice, Topničku (1896.) sjeverno od Ilice uz gradsku među Črnomerca, Vozarsku (1901.) južno od Ilice na početku Selske ceste te Konjičku vojarnu (1907.) uz Prilaz baruna Filipovića. U neposrednoj blizini vojarni smješta se Domobranska četna bolnica na Kuniščaku (1910.) te Domobransko topničko spremište uz Konjičku vojarnu.⁸

7 KNEŽEVIĆ (bilj. 2), 106–108.

8 IVANKOVIĆ – MAJCAN-HORVAT (bilj. 5), 31.

Iako je gradnju prve Rudolfove vojarnje Snješka Knežević okarakterizirala riječima: »Ta nezgrapna lokacija bila je fatalna za razvoj cijelog zapadnog dijela Zagreba«,⁹ paviljonska koncepcija vojarni, suprotna dotadašnjoj praksi gradnje zatvorenih blokova, značila je i određenu uspješnu urbanističku regulaciju toga perifernog dijela grada. Prema sličnom načelu, u predio Črnomerca ubrzo će biti infiltrirana i industrija, čije građevine također slijede paviljonsku dispoziciju vojarni.¹⁰

Prva vojarna koja je slijedila prototip Rudolfove vojarnje, unijevši i neke dodatne reprezentativne elemente u prostornoj organizaciji i oblikovanju, upravo je Domobranska vojarna, također akcentirana reprezentativnom središnjom građevinom s tornjem.

9 KNEŽEVIĆ (bilj. 2), 107.

10 IVANKOVIĆ – MAJCAN-HORVAT (bilj. 5), 42.

DOMOBRANSKA
VOJARNA – KOMPLEKS
HRVATSKOGA
KATOLIČKOG
SVEUČILIŠTA (HKS)

II.1. Projektiranje i gradnja Domobranske vojarne

Domobransku vojarnu sagradilo je poznato zagrebačko građevinsko poduzeće Hönigsberg & Deutsch 1899. godine na temelju generalne osnove idejnoga tvorca Zelene potkove, Milana Lenucija, i detaljne osnove arhitekta i gradonačelnika Zagreba Janka Holjca, izrađenih 1898. godine. Kompleks se sastojao od dvanaest zgrada na prostranoj parceli omeđenoj Ilicom južno, Domobranskom ulicom zapadno, Vukasovićevom istočno te Kuniščakovom sjeverno. Projekti su pohranjeni u Državnom arhivu u Zagrebu.¹¹

Za razliku od Rudolfove vojarne s jednostavnom adicijom rubnih stambenih zgrada i također ujednačenim nizanjem zgrada u unutrašnjosti kompleksa, za Domobransku vojarnu postignuta je urbanistički znatno doradenija prostorna organizacija. Pročelnu južnu poziciju uz Ilicu zaprema pisarnička zgrada s tornjem, flankirana dvjema manjim zgradama – podčasničkom zgradom zapadno i Okružnim vojnim sudom istočno. Bočne rubove (u Domobranskoj i Vukasovićevoj ulici) definiraju izdužene momčadske zgrade, između kojih je slobodni prostor, dok su u stražnjem dijelu raspoređene ostale zgrade: »doknadna skladišta«, »okružna uza«, zatvor, »glazba i stožer« te nekoliko kolnica. Re-representativnost pročelnog dijela kompleksa istaknuta je i hortikulturnim rješenjem (drvoredi ili nizovi grmlja),¹² a fina distinkcija između triju zgrada očituje se u oblikovanju istaknutih ozelenjenih ograđenih prostora ispred bočnih zgrada uz Ilicu te uličnog proširenja ispred središnje građevine s glavnim ulazom, također oplemenjenog zeleni-

11 HR-DAZG 24, Građevni odjel, Gradnja Domobranske vojarne, Ilica 242, 285/1–15.

12 Uređeno zelenilo nalazilo se i iza bočnih zgrada te uza zgrade u sjevernom dijelu sklopa. Pokazuje to zračna snimka iz 1932. objavljena u: SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, Svemirac u Domobranskoj vojarni, u: *Zagreb u škarama, kritike – polemike – komentari*, Zagreb, 2018., 207.

Hrvatsko katoličko sveučilište, nekadašnja Domobranska vojarna, ortogonalna snimka

lom.¹³ Više položajnih nacrt¹⁴ pokazuje da je tijekom projektiranja došlo do nekih promjena u pogledu dispozicije građevina, poput zamjene zatvora na centralnoj poziciji stražnjega dijela kompleksa uz slobodni prostor (dvorište) zgradom za »glazbu i stožer«. Uokolo kompleksa bila je oblikovana dekorativna ograda, u kombinaciji ograde od kovanog željeza između zidanih pilona (uz Ilicu) i pune zidane ograde (uz bočne strane i stražnju stranu), od koje su također sačuvani projekti iz 1898. godine.¹⁵

Kao i kod Rudolfove vojarne, paviljonske građevine su na ožbukanim pročeljima artikulirane fasadnom opekom koja unutar historicističkoga stilskog izražaja oblikuje razdjelne i završne vijence te obrubljuje otvore. U skladu s namjenom, vidljiv je raspon raščlambe od krajnje jednostavnih pročelja (zatvor), preko skladne suzdržane artikulacije (dočasnički stanovi, momčadske zgrade, Okružni vojni sud) do uvođenja dodatnih dekorativnih elemenata, poput slijepih lukova (kolnica) i složene artikulacije stepenasto slaganom fasadnom opekom i dodatnim ukrasima (zgrada pisarnice). Pokazujući raspon visina od prizemnica do dvokatnica, zgrade domobranskog kompleksa karakteriziraju visoka, mahom četverostrešna krovništa s brojnim dimnjacima.

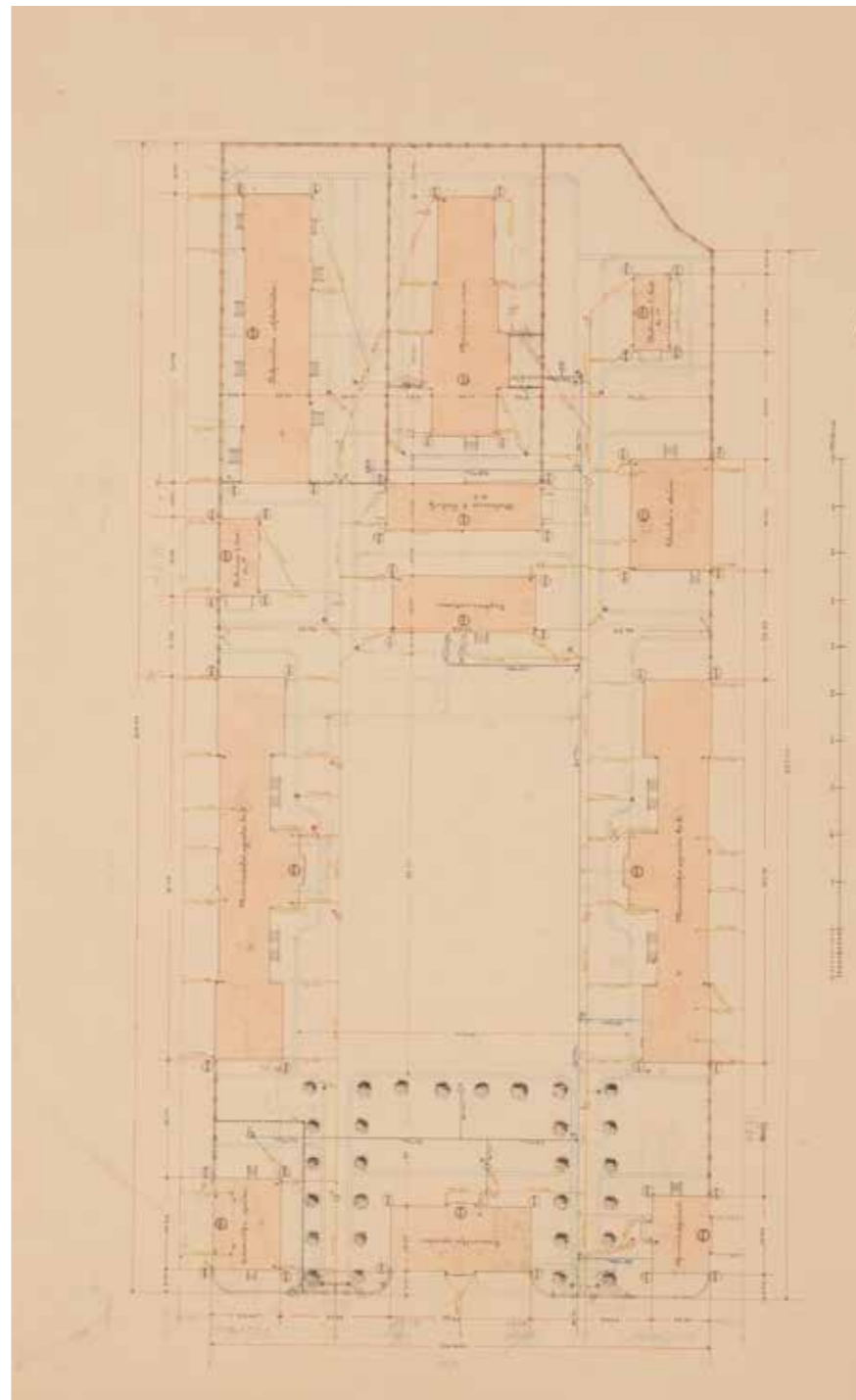
Što se pak unutarnje organizacije tiče, ona se, naravno, razlikuje ovisno o funkciji građevina. U sklopu tlocrtnih obriša koji variraju od jednostavnih pravokutnih i kvadratičnih do tlocrta naglašenih središnjim ili bočnim rizalitima, nalazimo građevinu s udvojenim stubištima i skupinama prostorija (dočasnička stambena zgrada, br. II),¹⁶ trodijelno koncipirane građevine sa središnjom rizalitno istaknutom zonom i simetričnim bočnim prostorijama (Okružni vojni sud, br. III, »okružna uza«, br. VIII) te građevine sa standardnim rasporedom koji čine izduženi hodnik i nizovi

13 To je vidljivo na fotografiji snimljenoj nedugo nakon izgradnje, objavljenoj u: IVANKOVIĆ – MAJCAN-HORVAT (bilj. 5), 34.

14 HR-DAZG 24, Gradnja Domobranske vojarne (bilj. 11).

15 Isto.

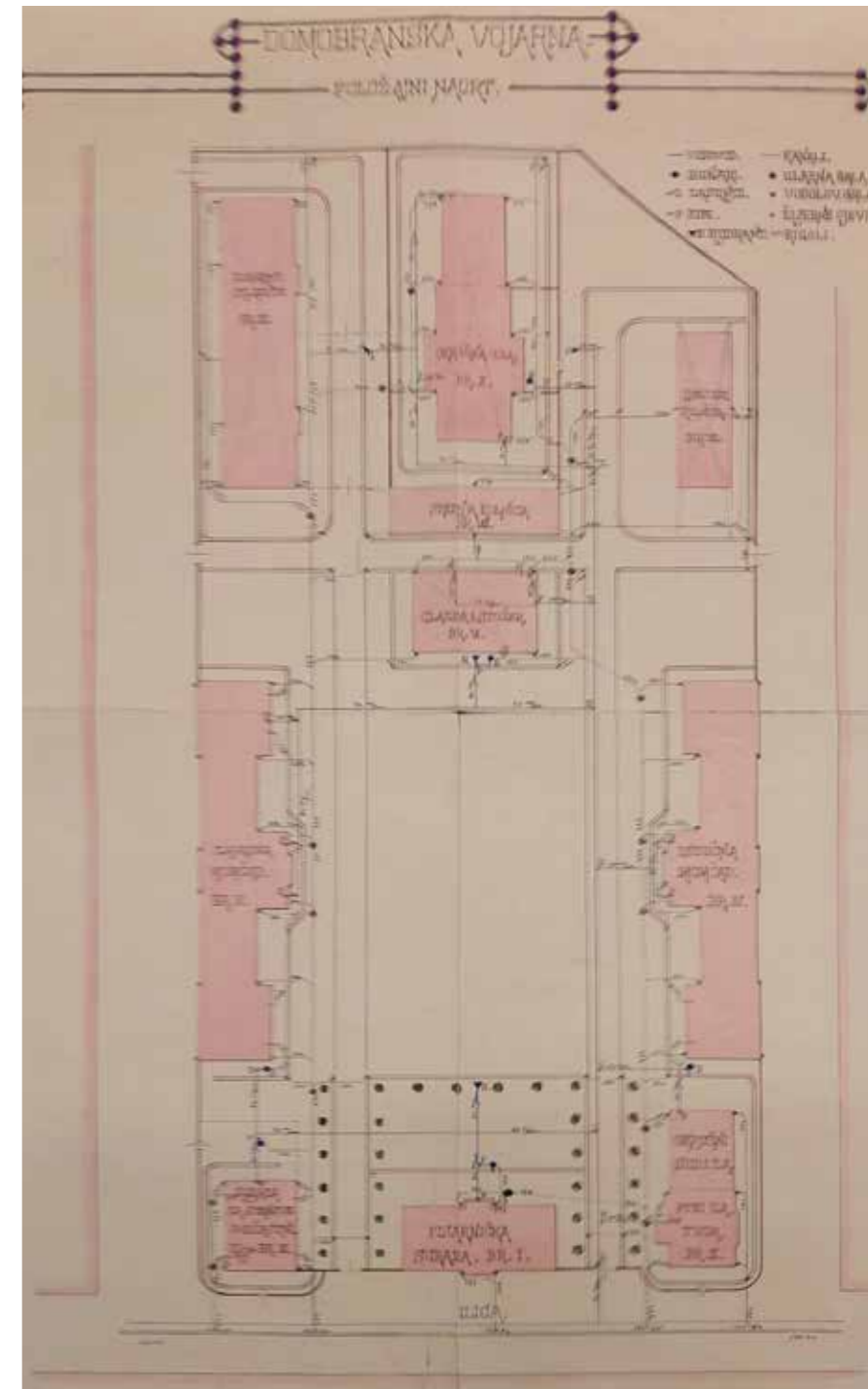
16 Numeracija iz projekta, 1898., Isto.

Domobranska vojarna, 1898., položajni nacrt (dvije varijante), DAZG

prostorija (momčadske zgrade, br. IV i V, »glazba i stožer«, br. VI). Za tlocrtno najveće momčadske zgrade, raščlanjene ugaonim rizalitima i središnjim istacima na dvorišnoj strani s prostranim stubištima flankiranima nusprostorijama, posebno su efektno bili riješeni široki hodnici s plitkim svodovima na željeznim traverzama.

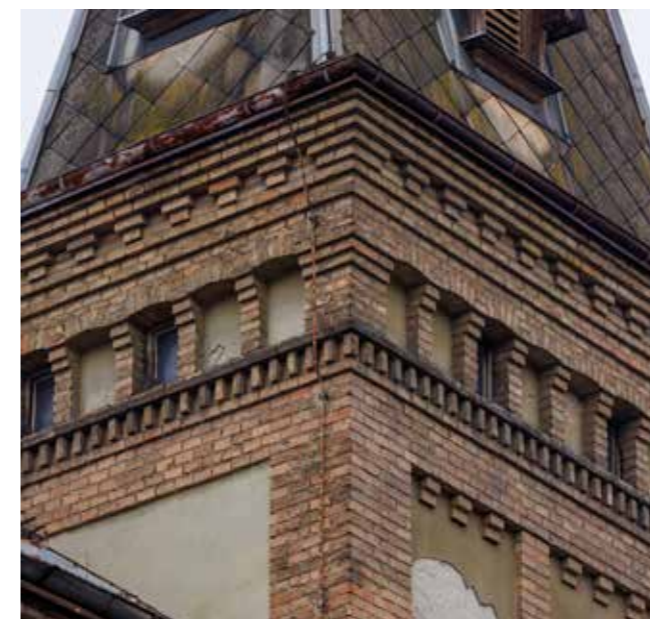
Reprezentativnošću i kvalitetom ističe se, međutim, središ-

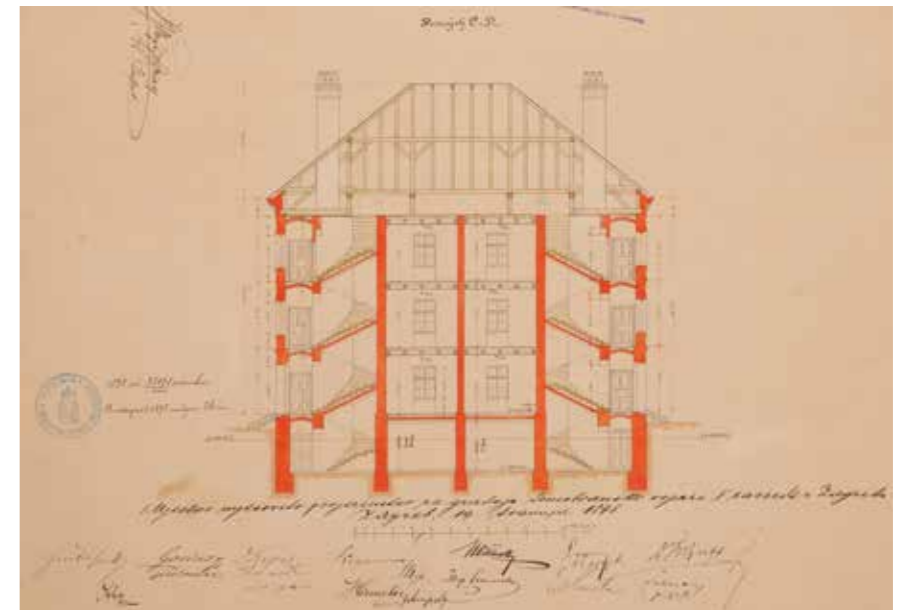
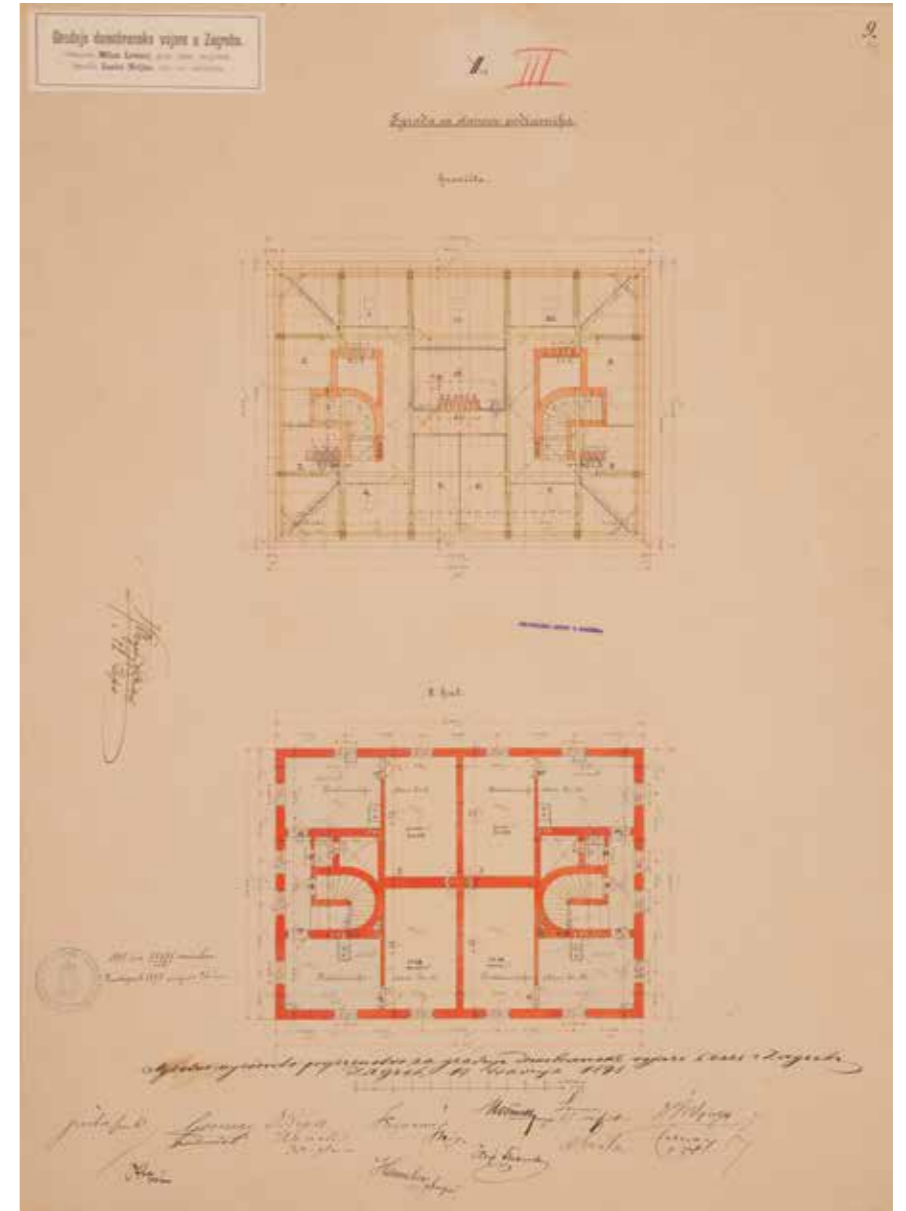
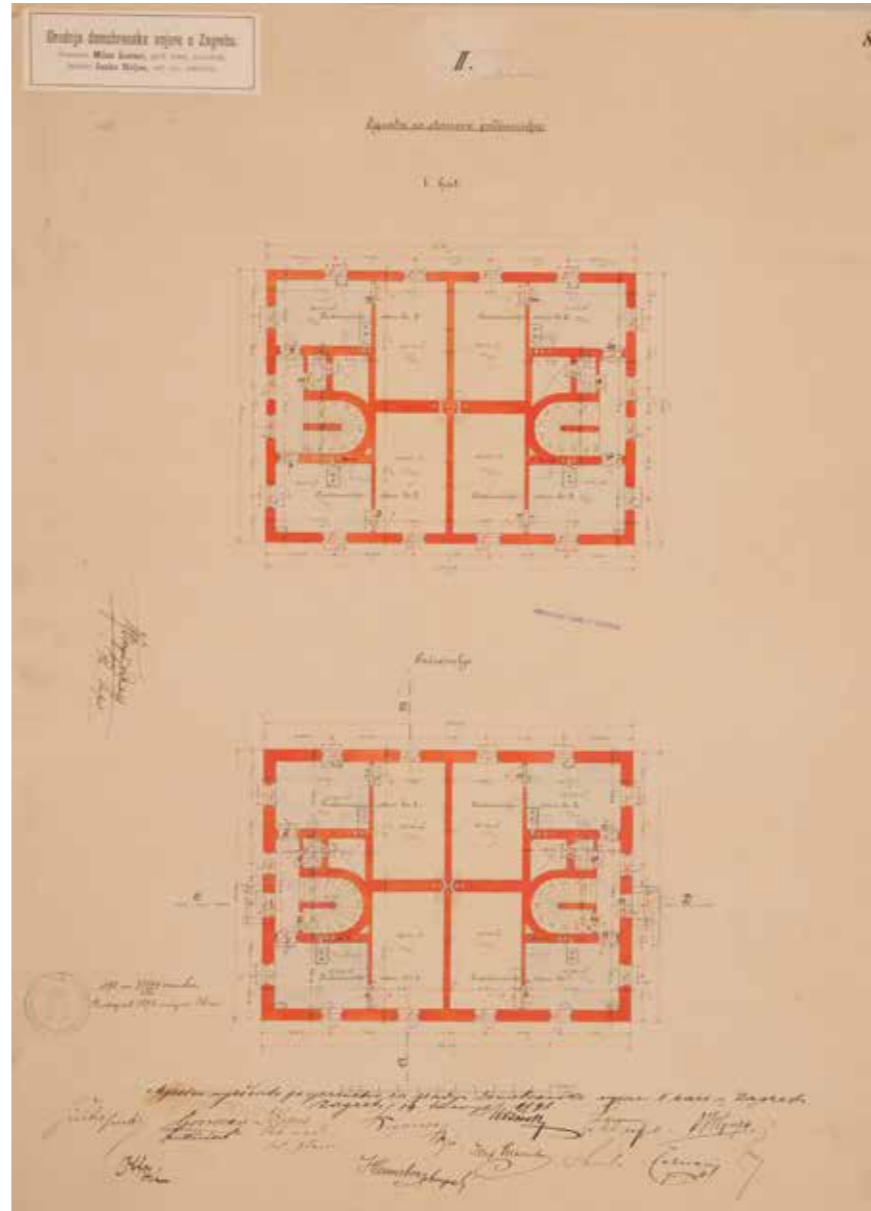
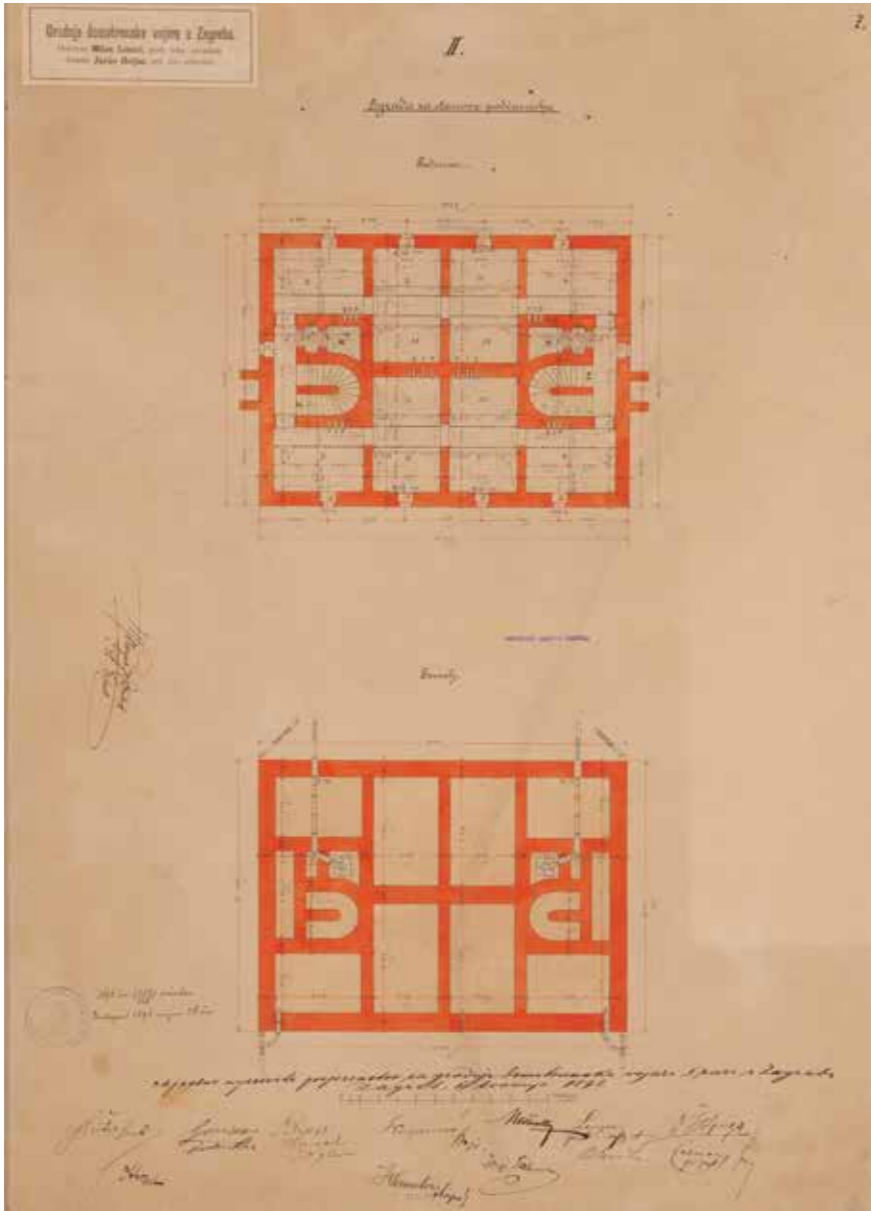
nja zgrada vojnog zapovjedništva – pisarnica. Unutarnjim prostorom dominira osovinski impostirano ulazno predvorje i prostrano začelno stubište, dok vanjštinu oživljavaju središnji rizaliti i pročelni toranj. Nalik na toranj zgrade stožera Rudolfove vojarne, i u oblikovanju toga tornja do izražaja dolaze historicizmu svojstvene romantične konotacije u inspiraciji srednjovjekovnim kulama.

Domobranska vojarna, zgrada pisarnice, snimka s početka 20. stoljeća

Nekadašnja zgrada pisarnice, pročelje i detalji zvonika

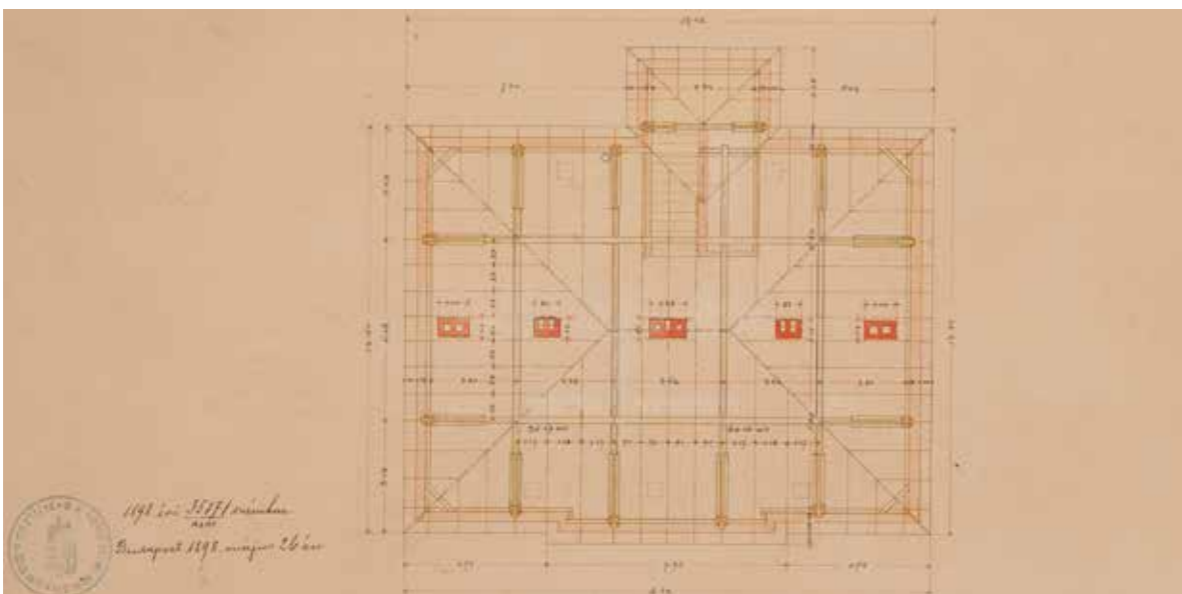
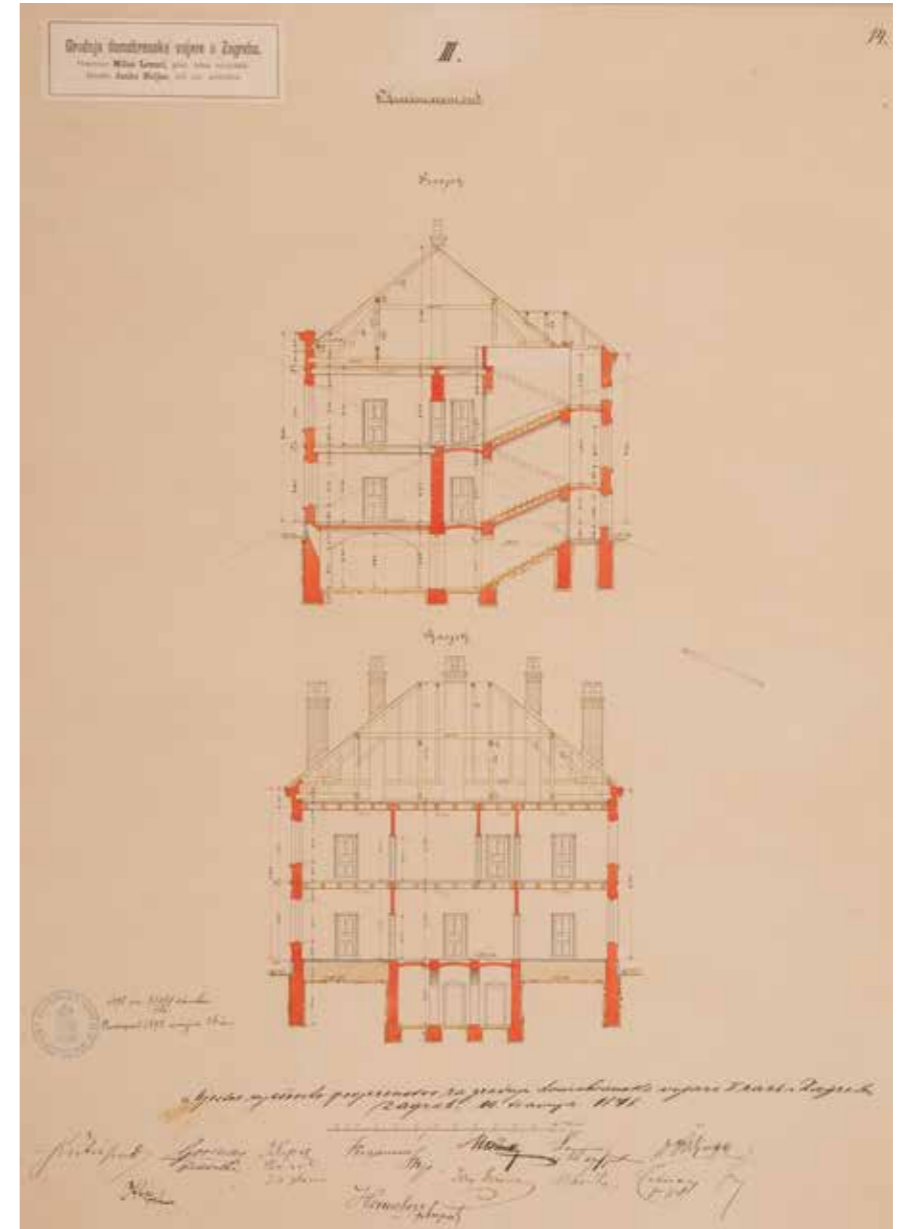
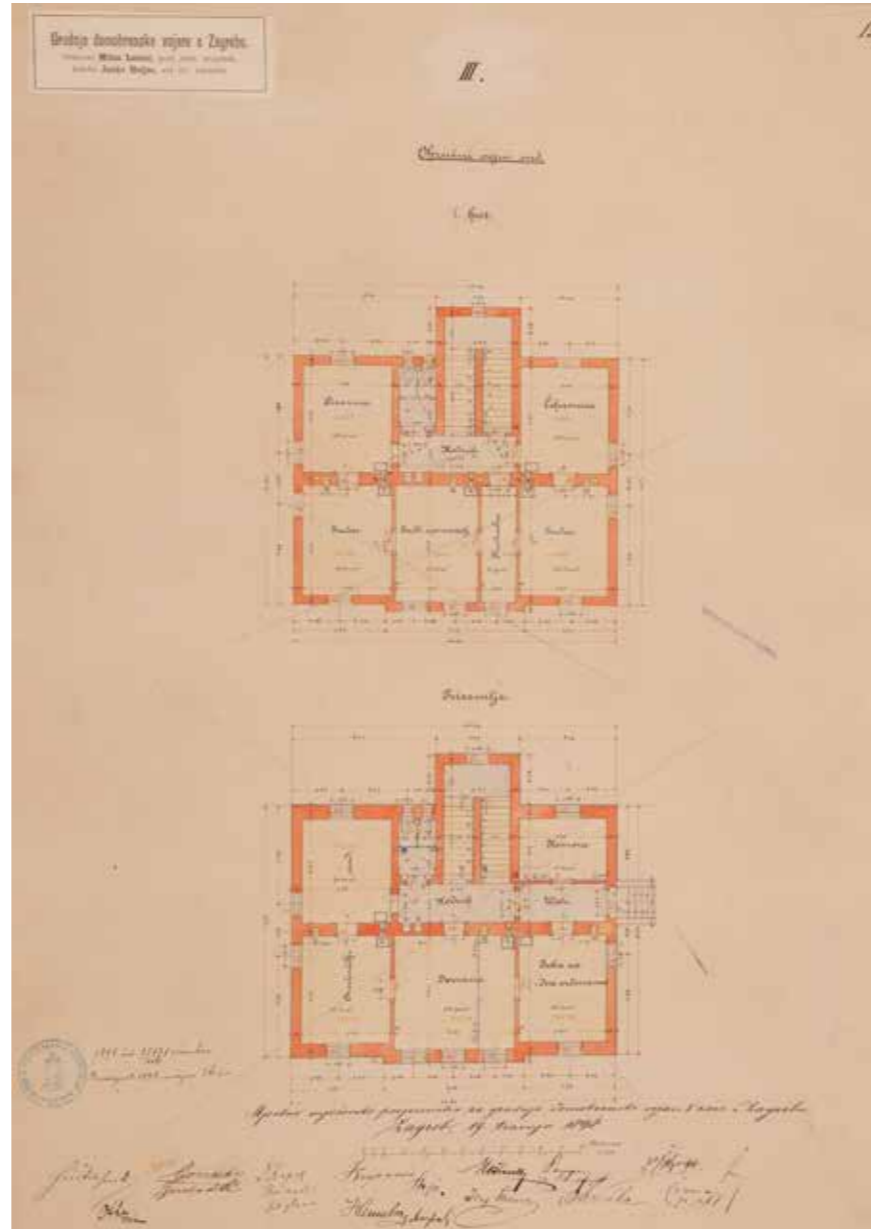
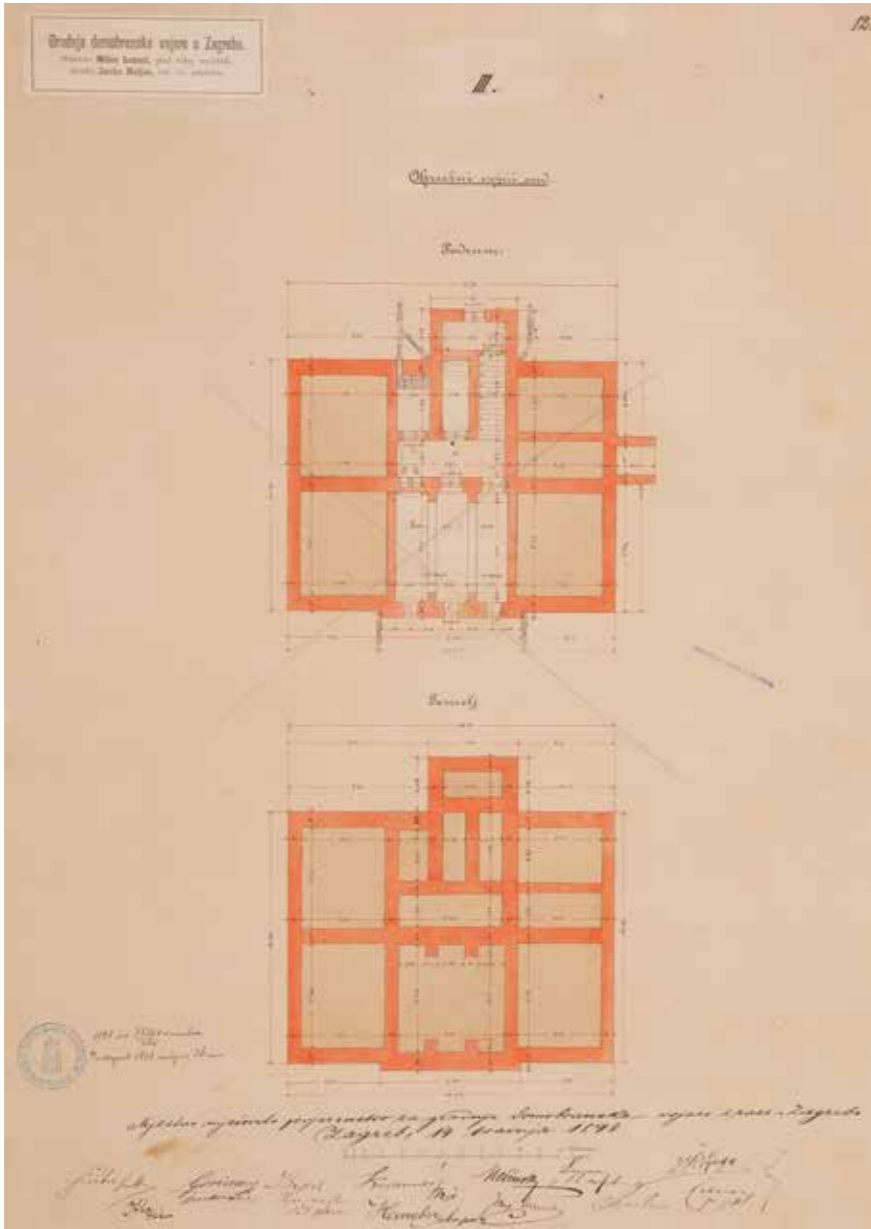

Podčasnička stambena zgrada (br. II), projekt, 1898., DAZG

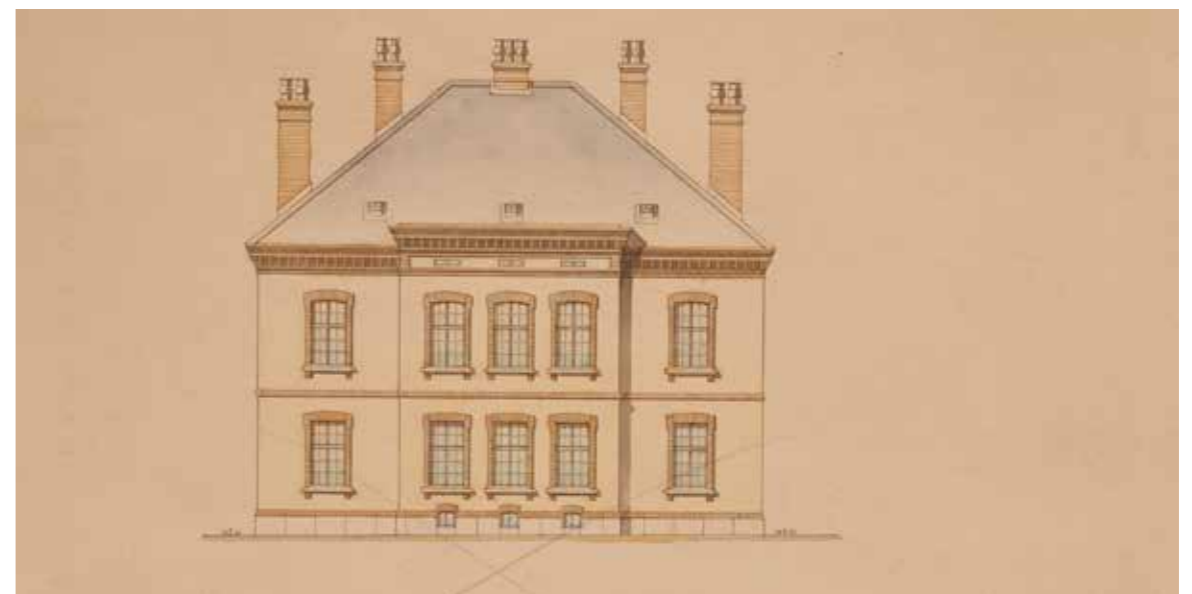

Nekadašnja podčasnička stambena zgrada, današnje stanje

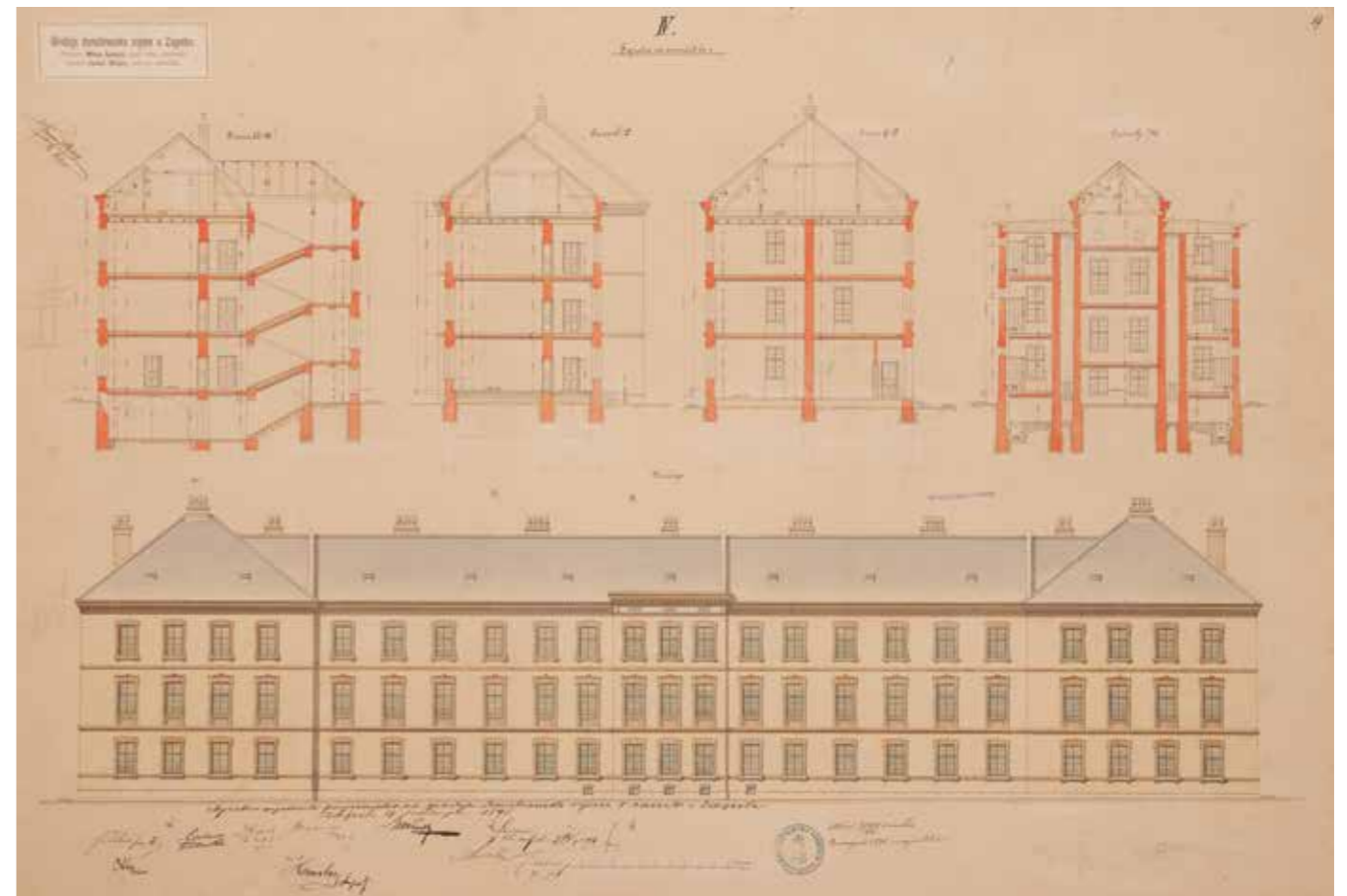
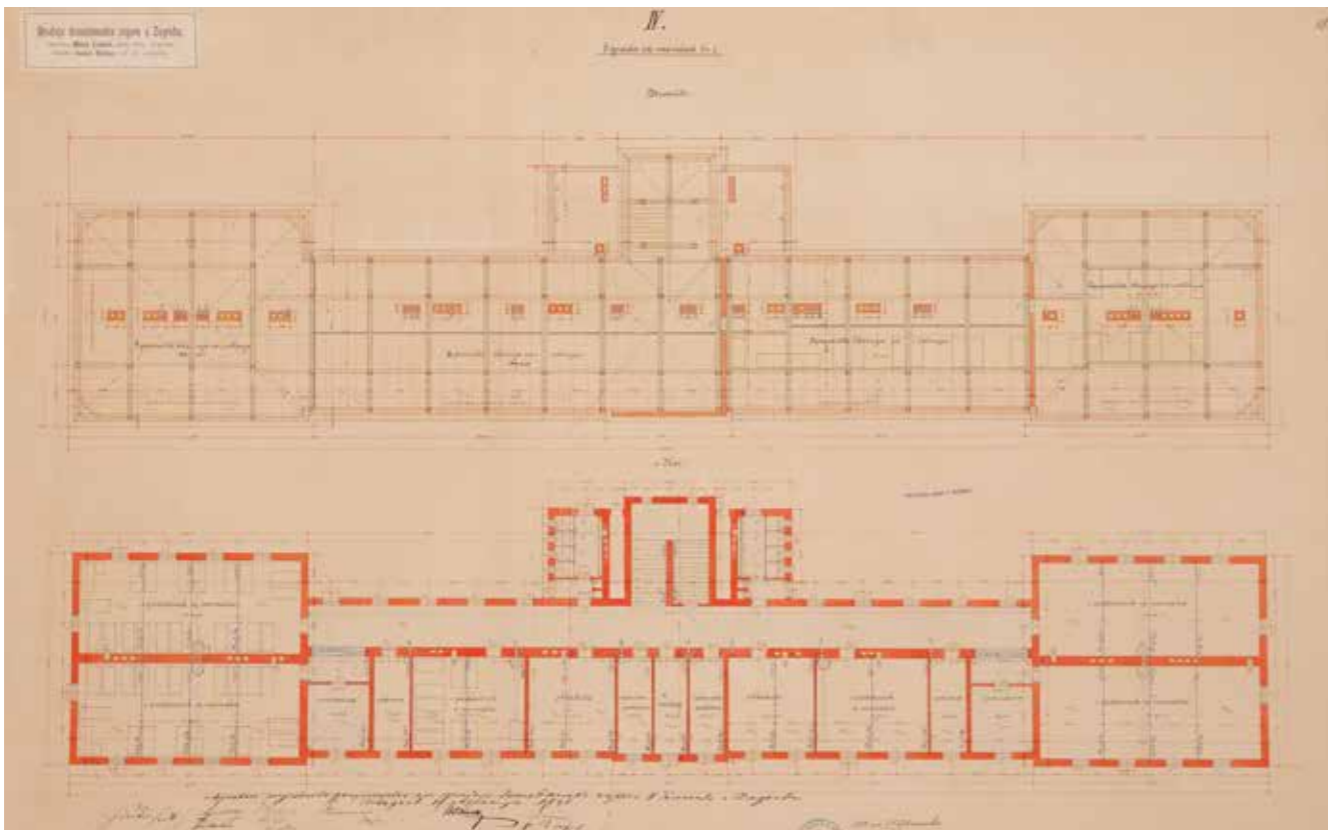
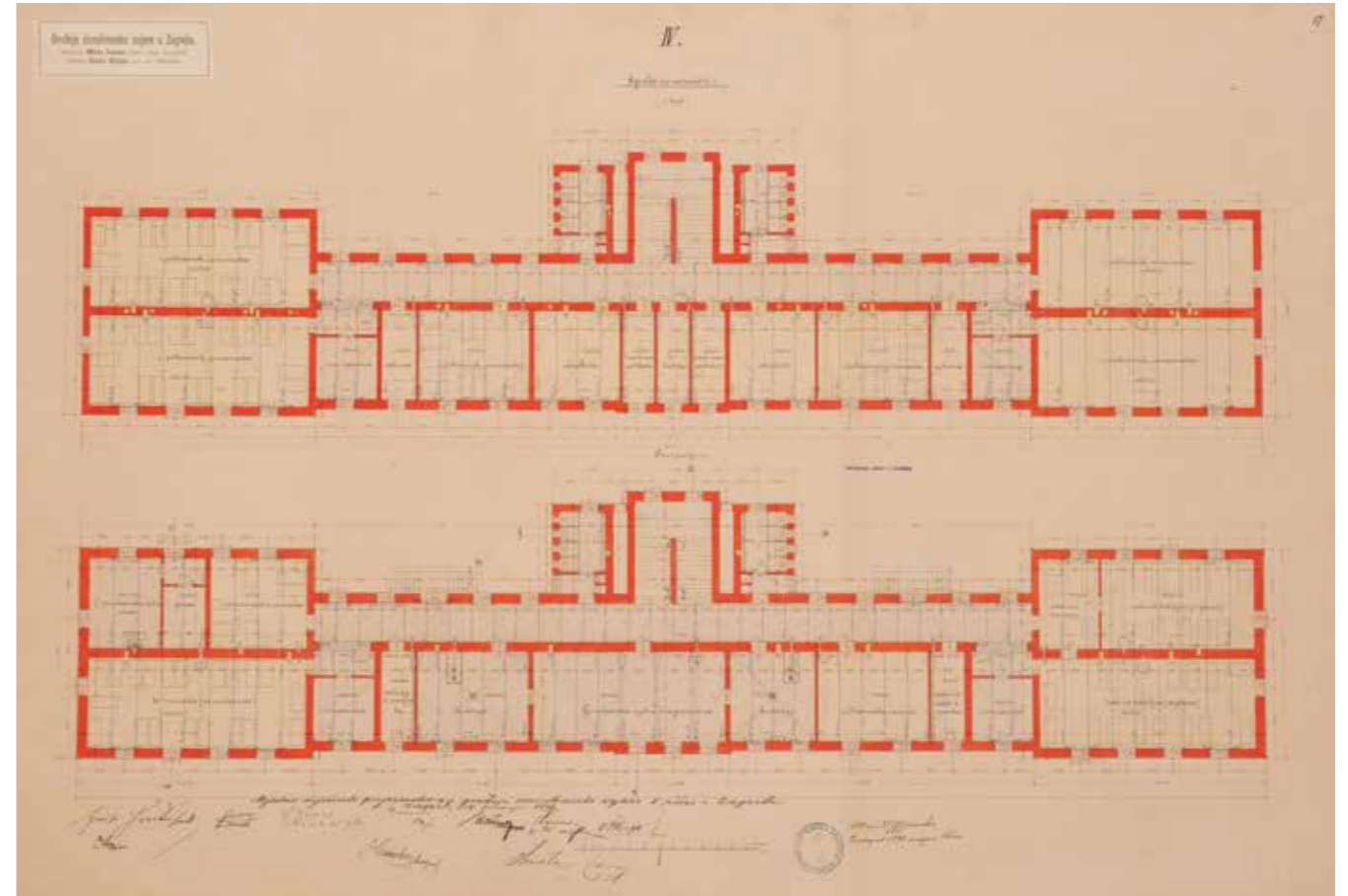
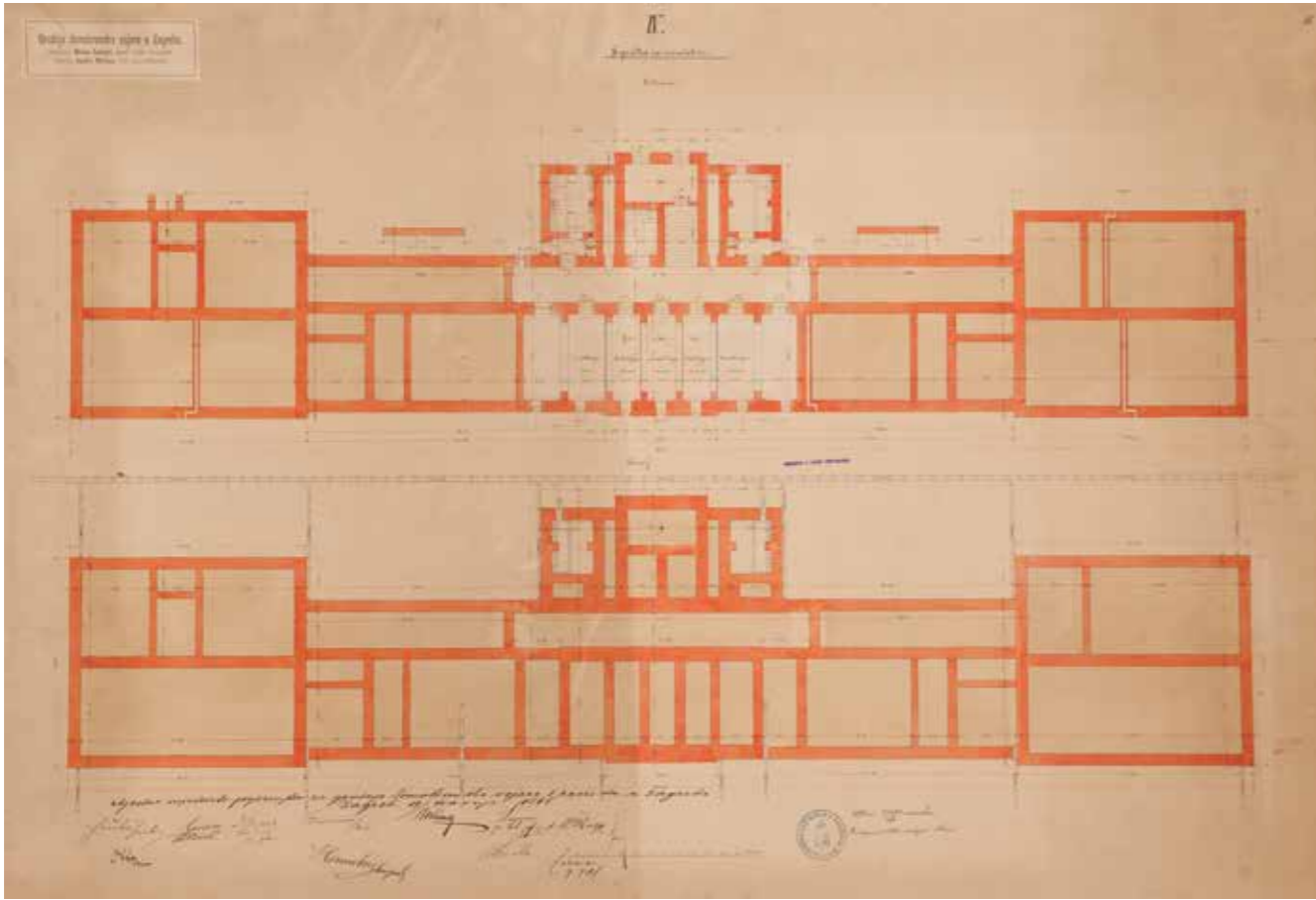
Okružni vojni sud (br. III), projekt, 1898., DAZG

Nekadašnji okružni vojni sud, današnje stanje

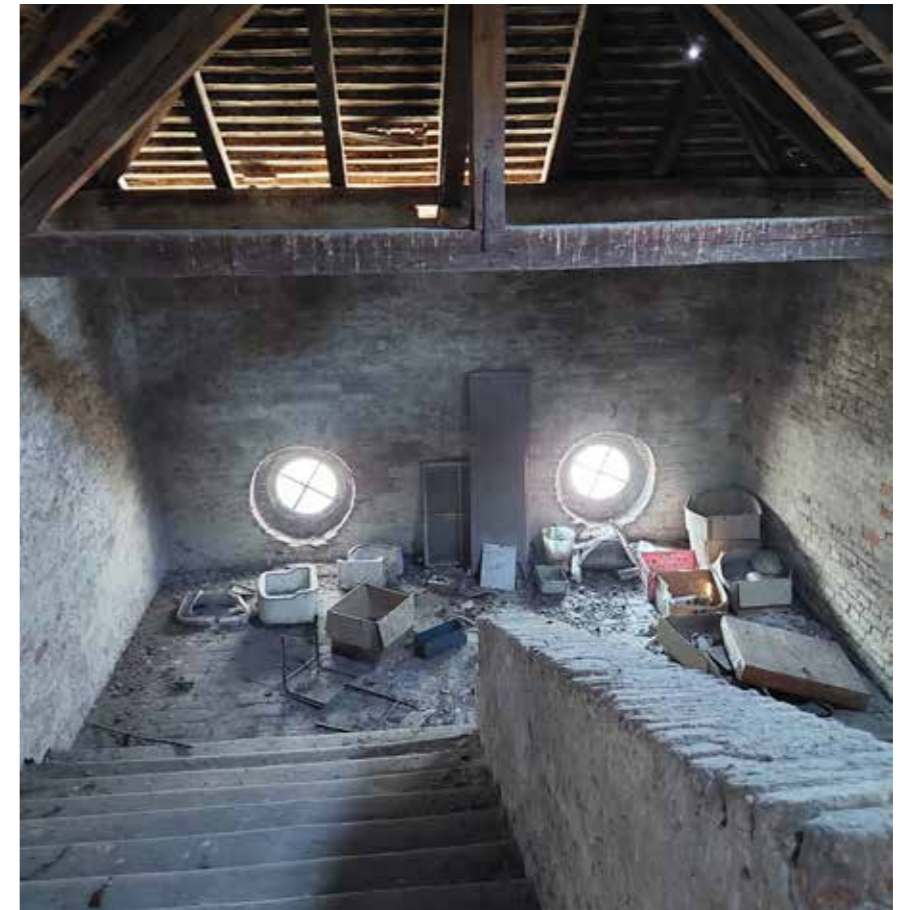

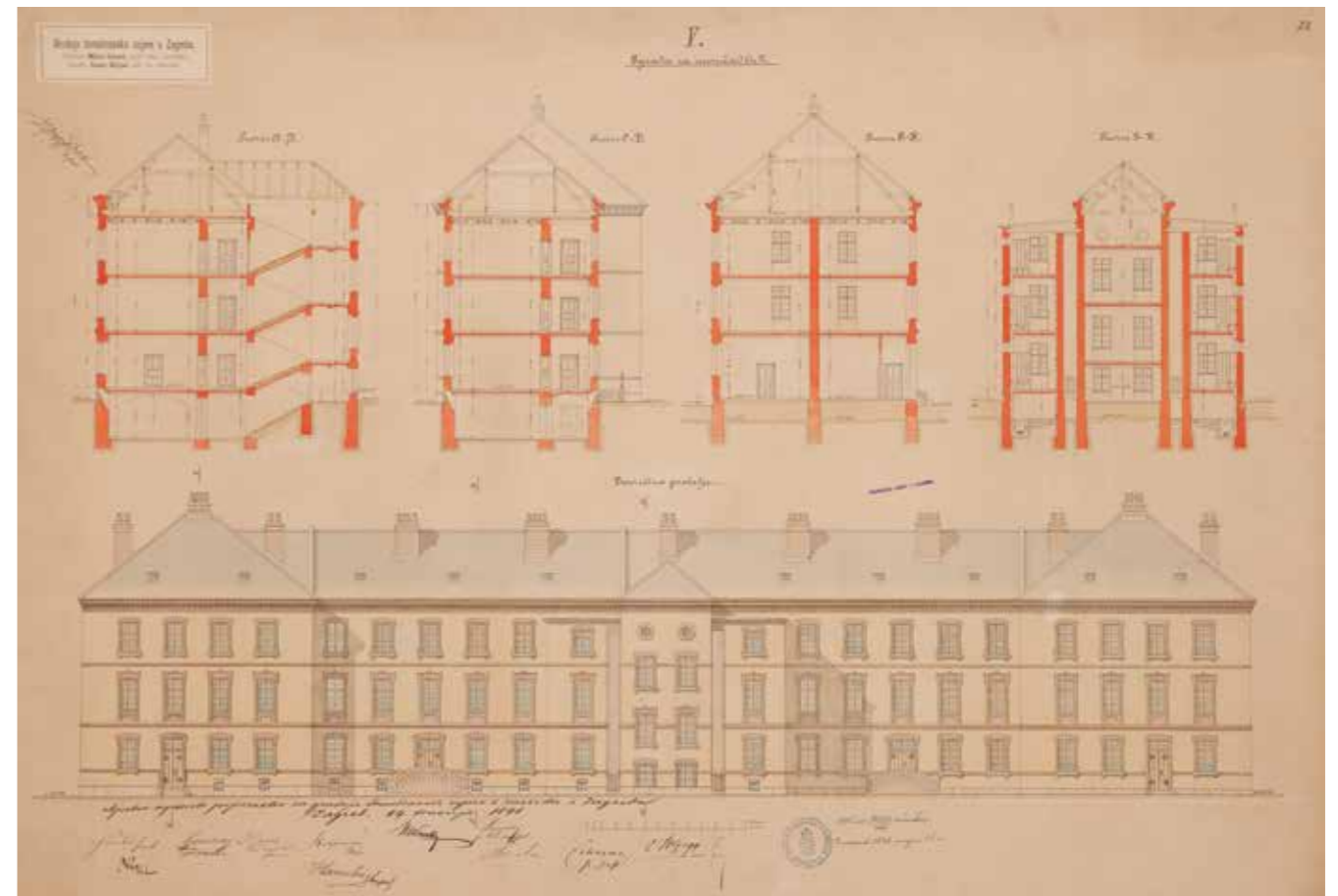
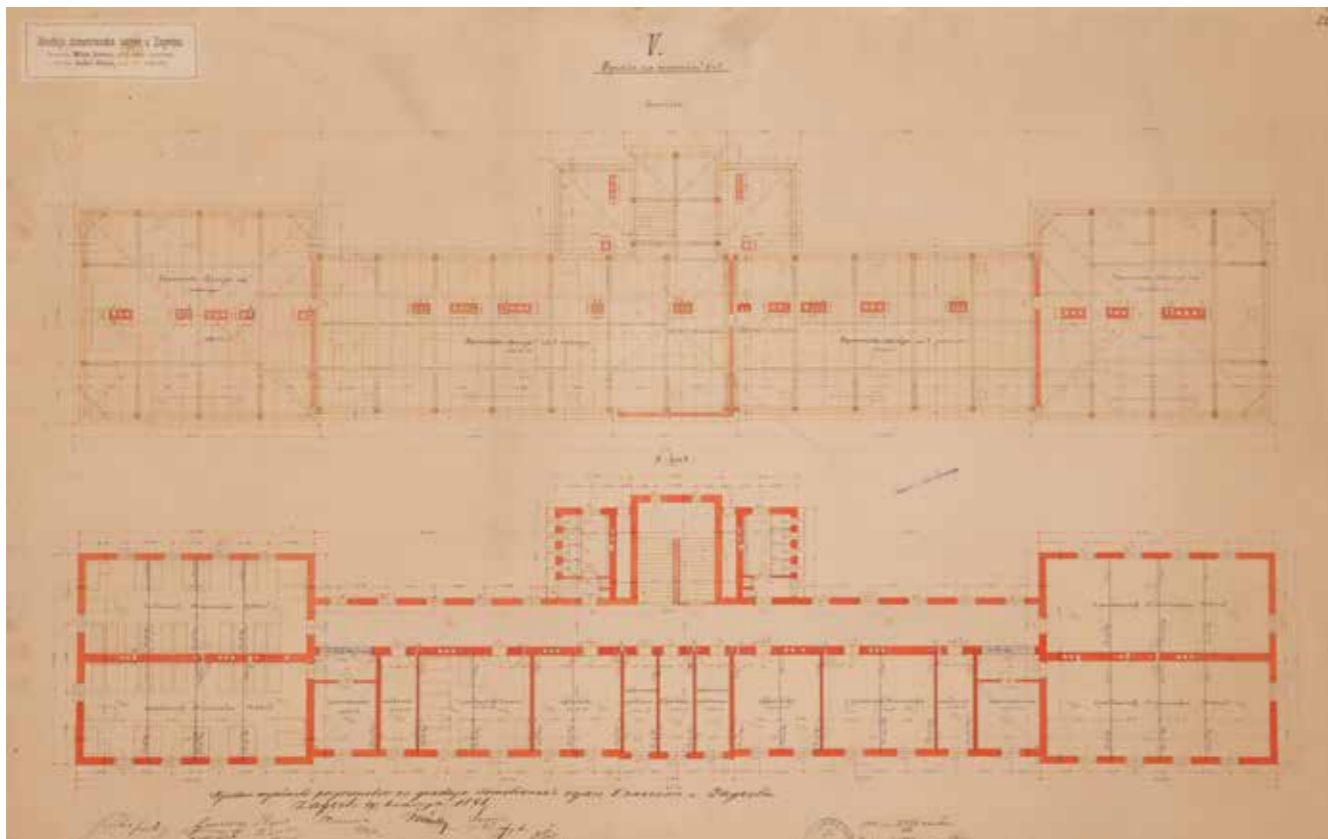
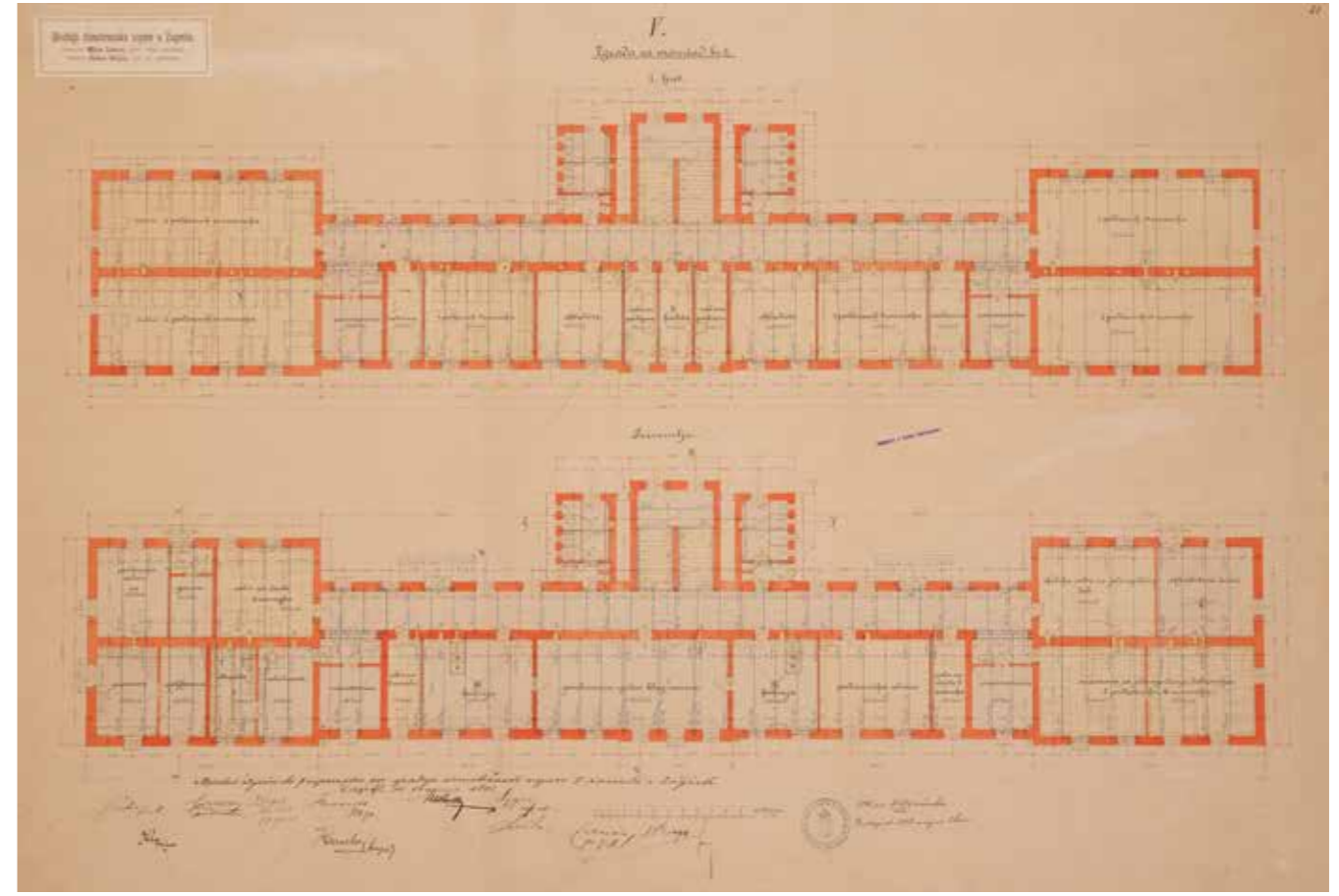
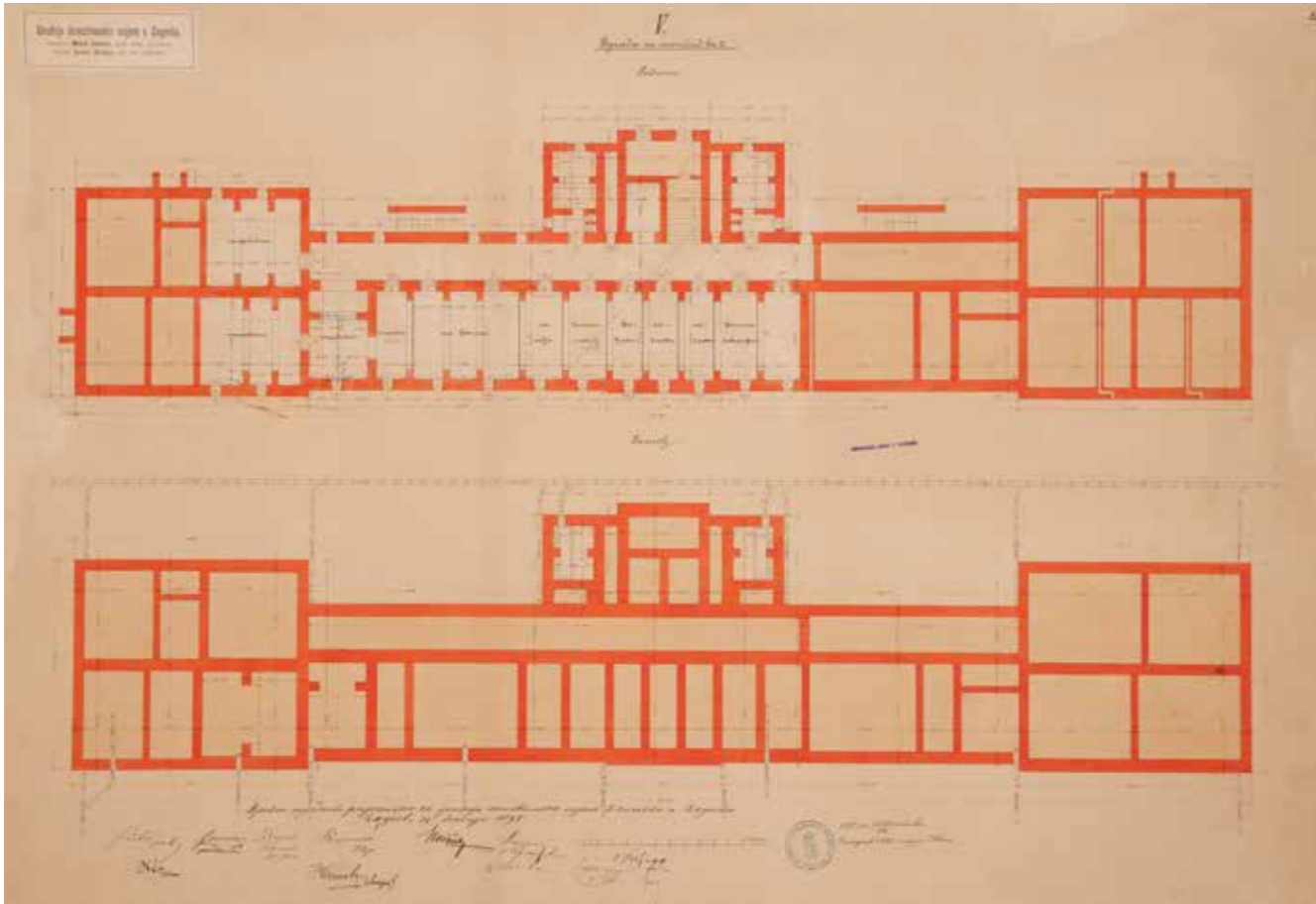
Momčadska zgrada (br. IV), projekt, 1898., DAZG

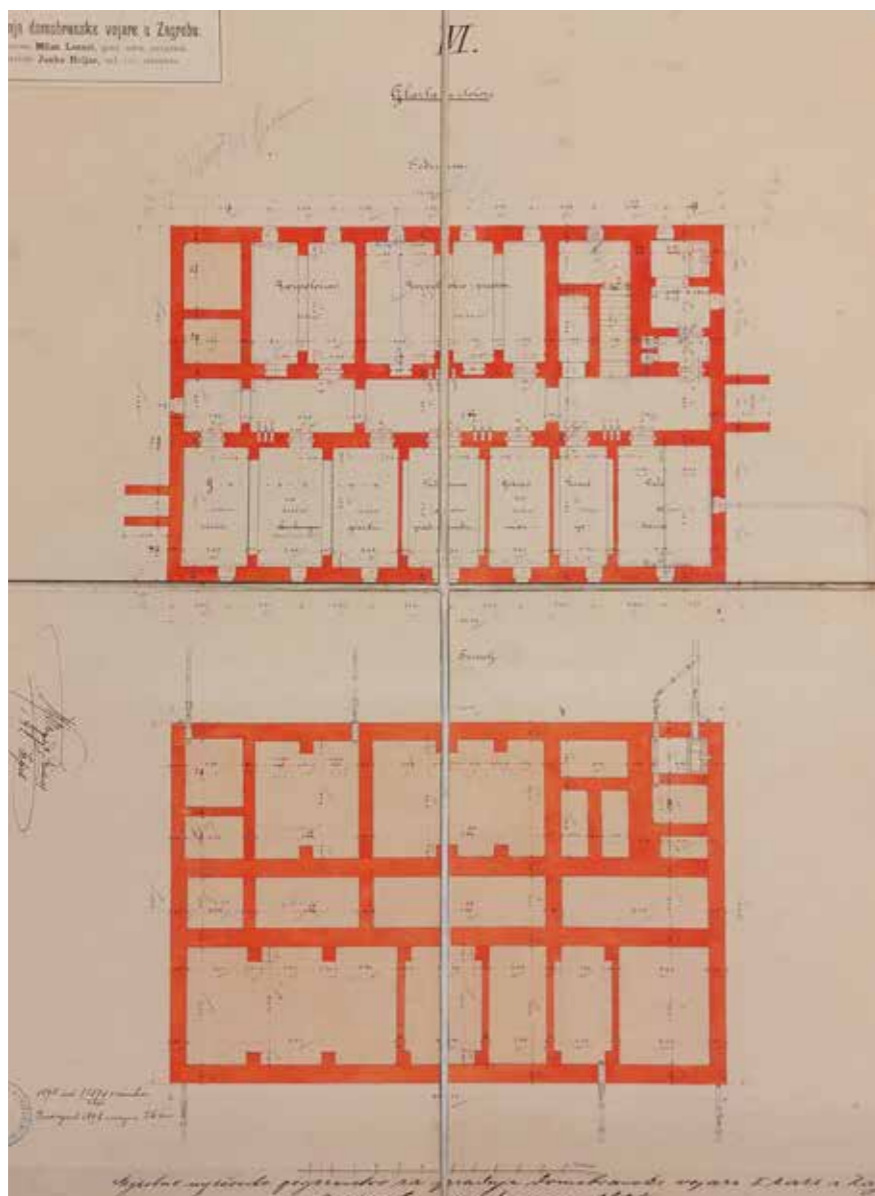
Nekadašnja momčadska zgrada, današnje stanje

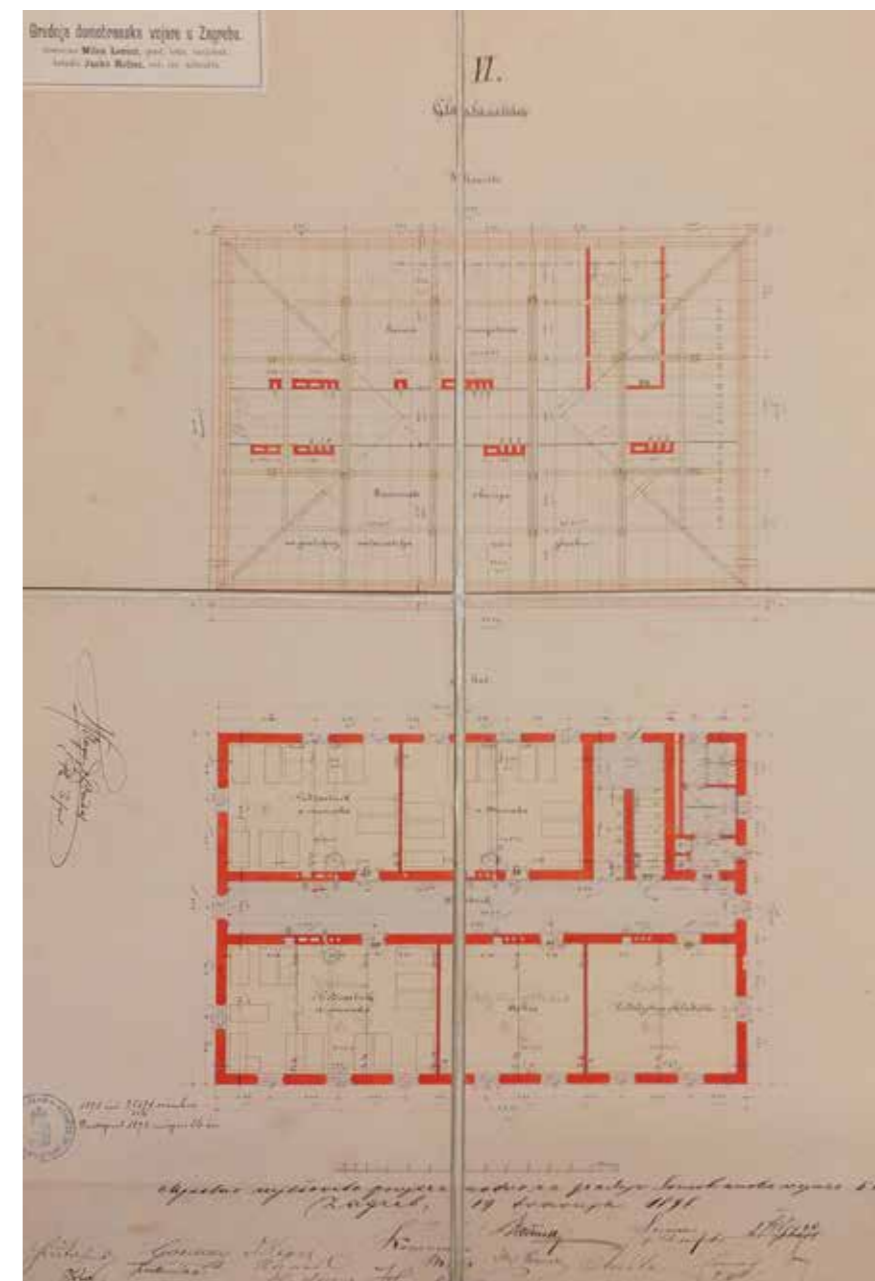
Nekadašnja momčadska zgrada, detalji vanjštine i unutrašnjosti

Momčadska zgrada (br. V), projekt, 1898., DAZG

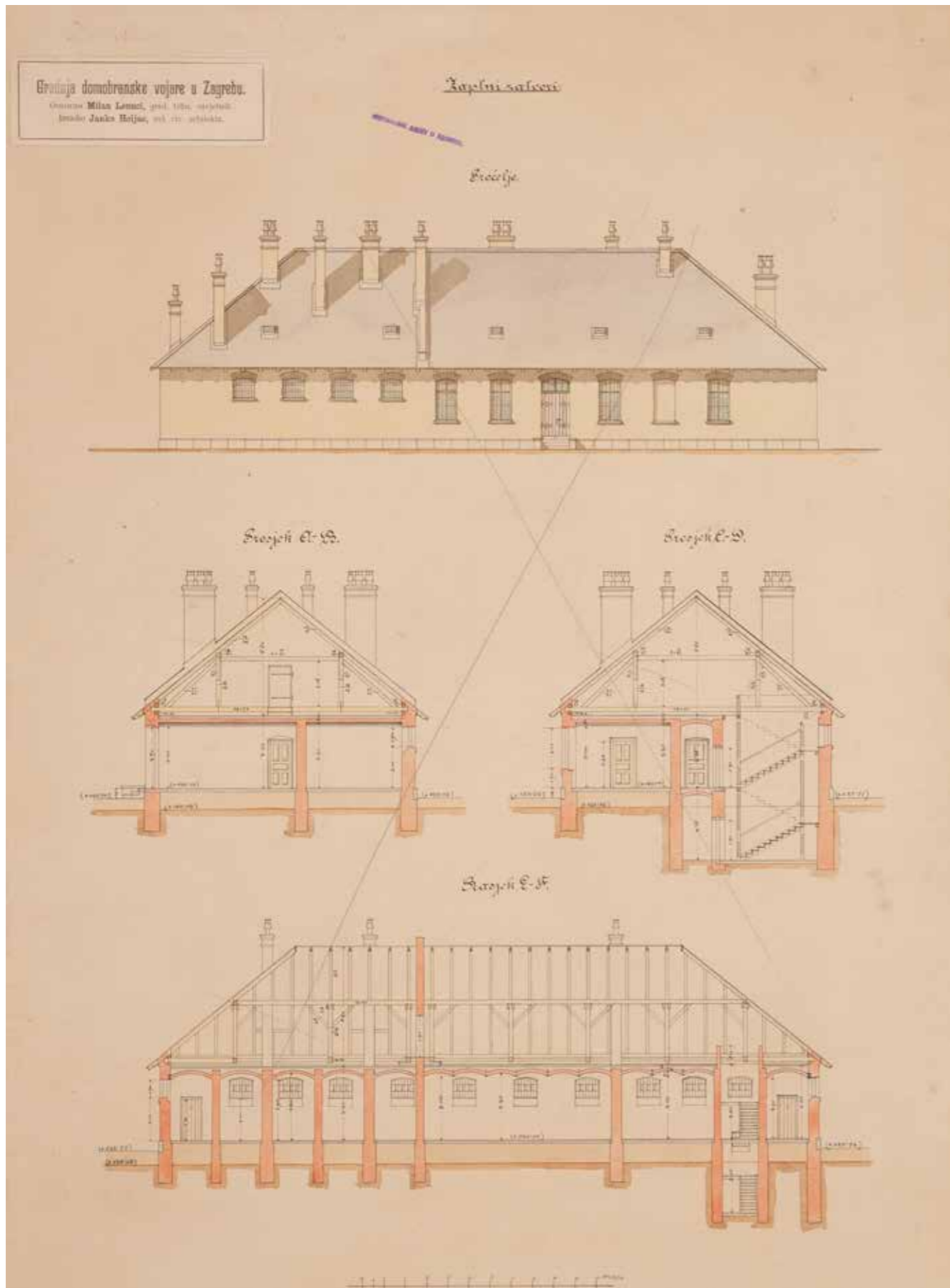

Zgrada za »glazbu i stožer« (br. VI), projekt, 1898., DAZG

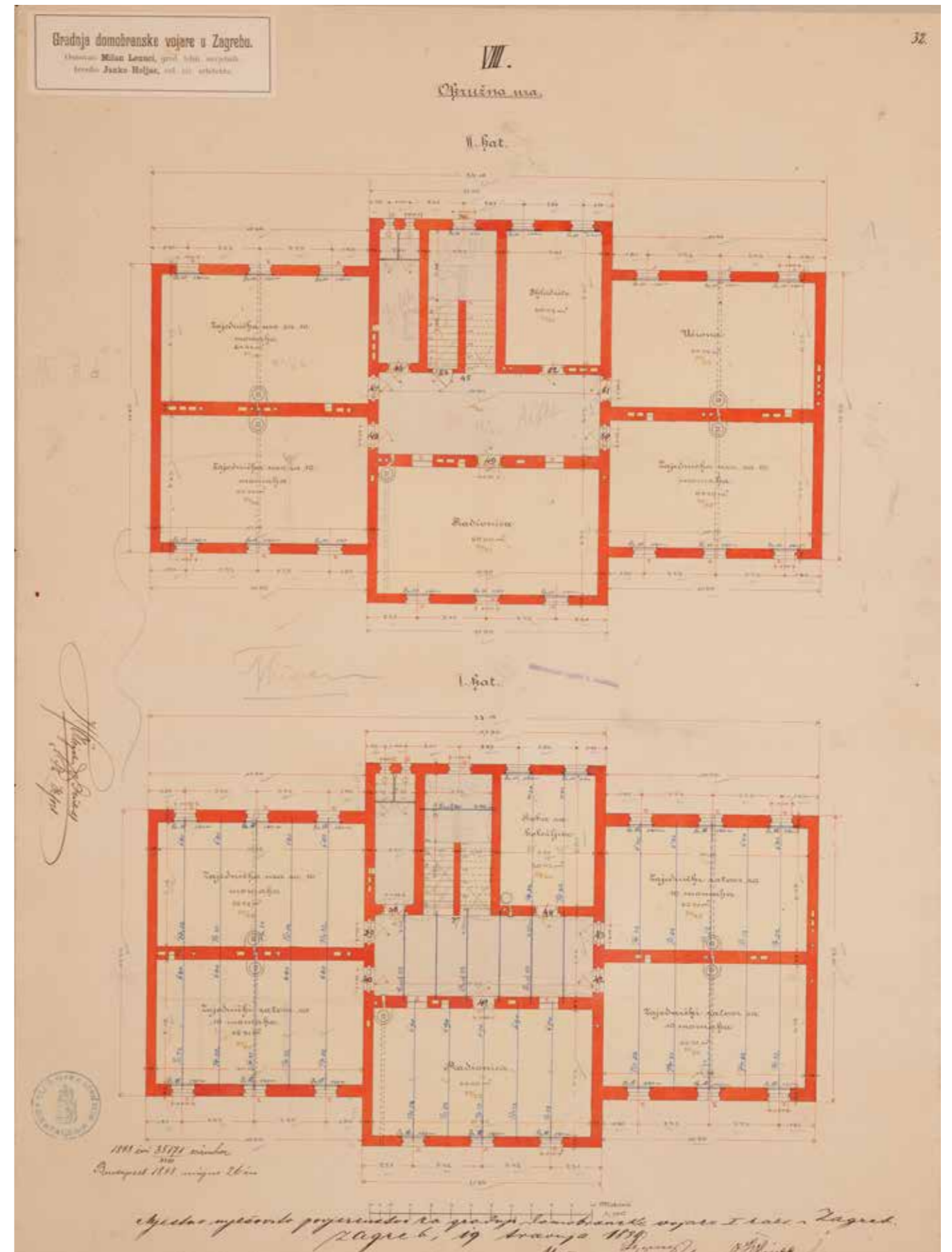

Nekadašnja zgrada za »glazbu i stožer«

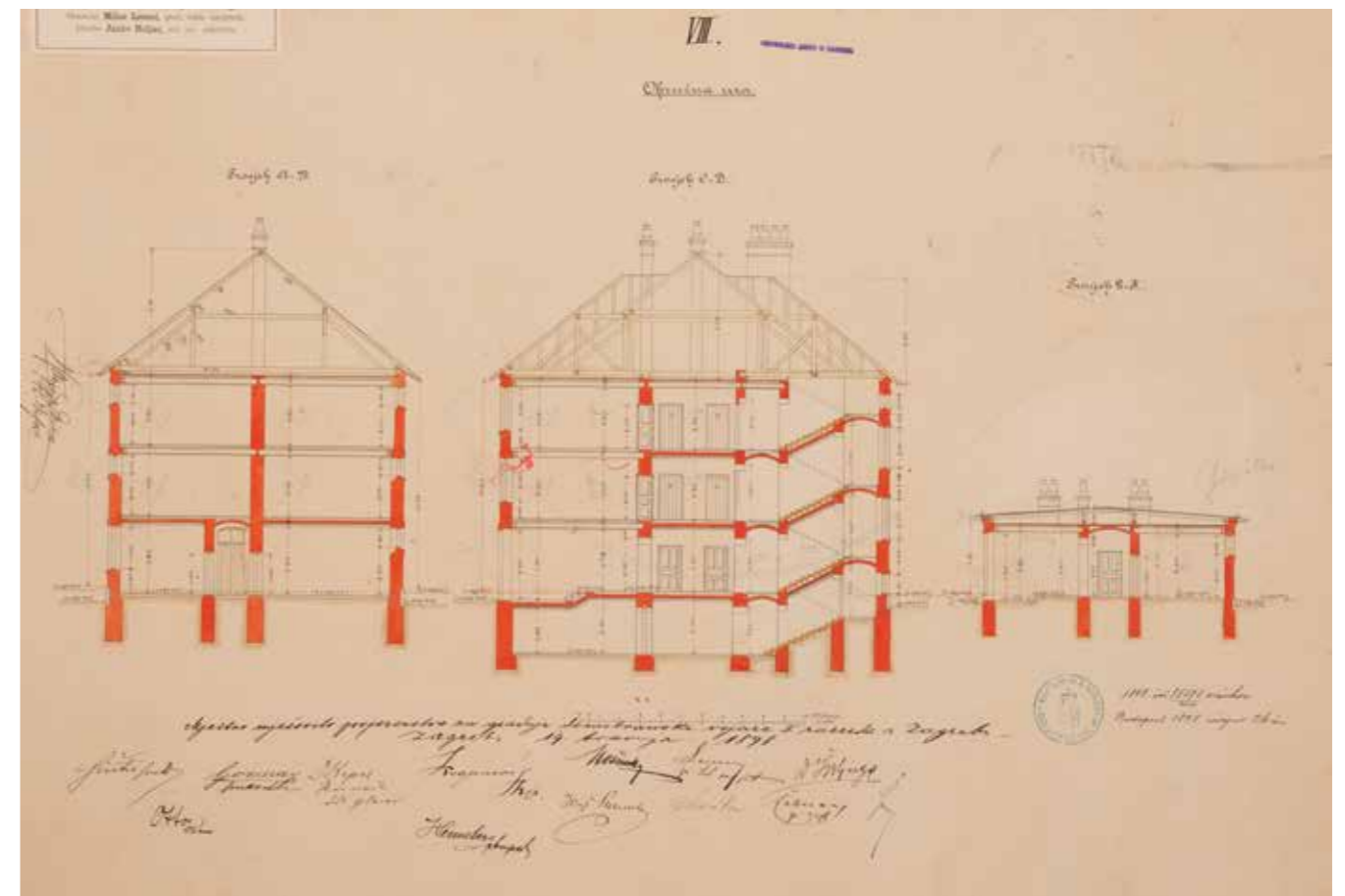
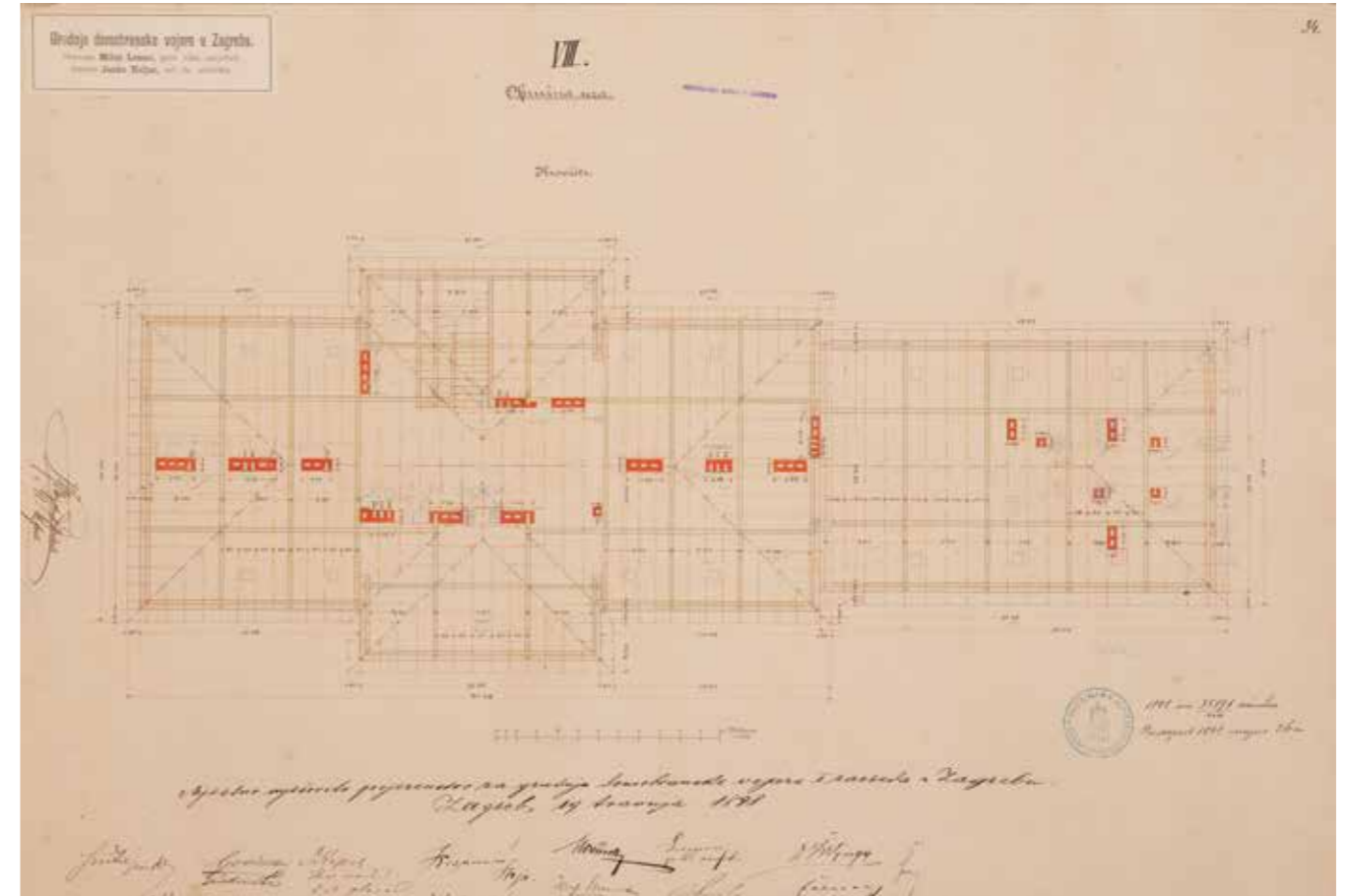
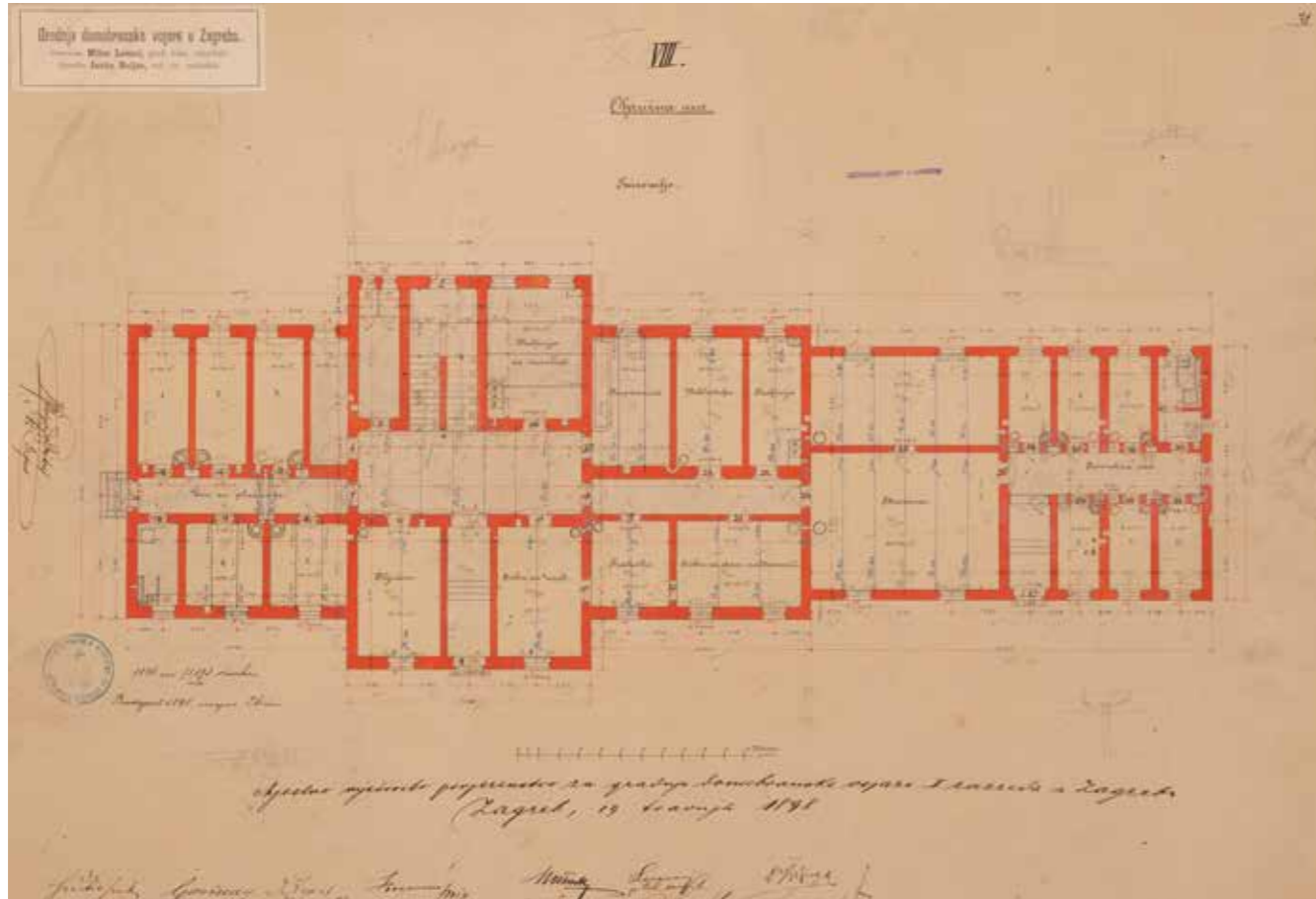

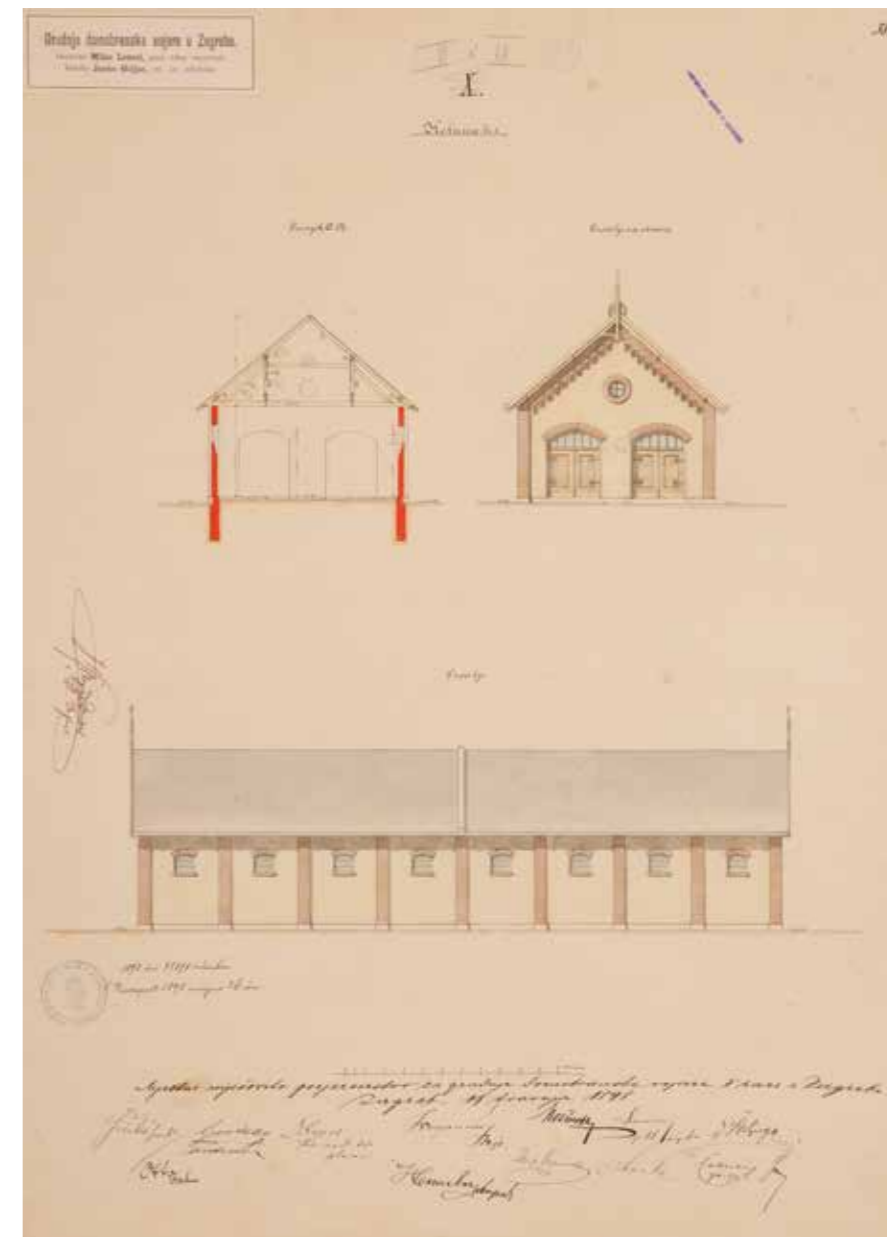
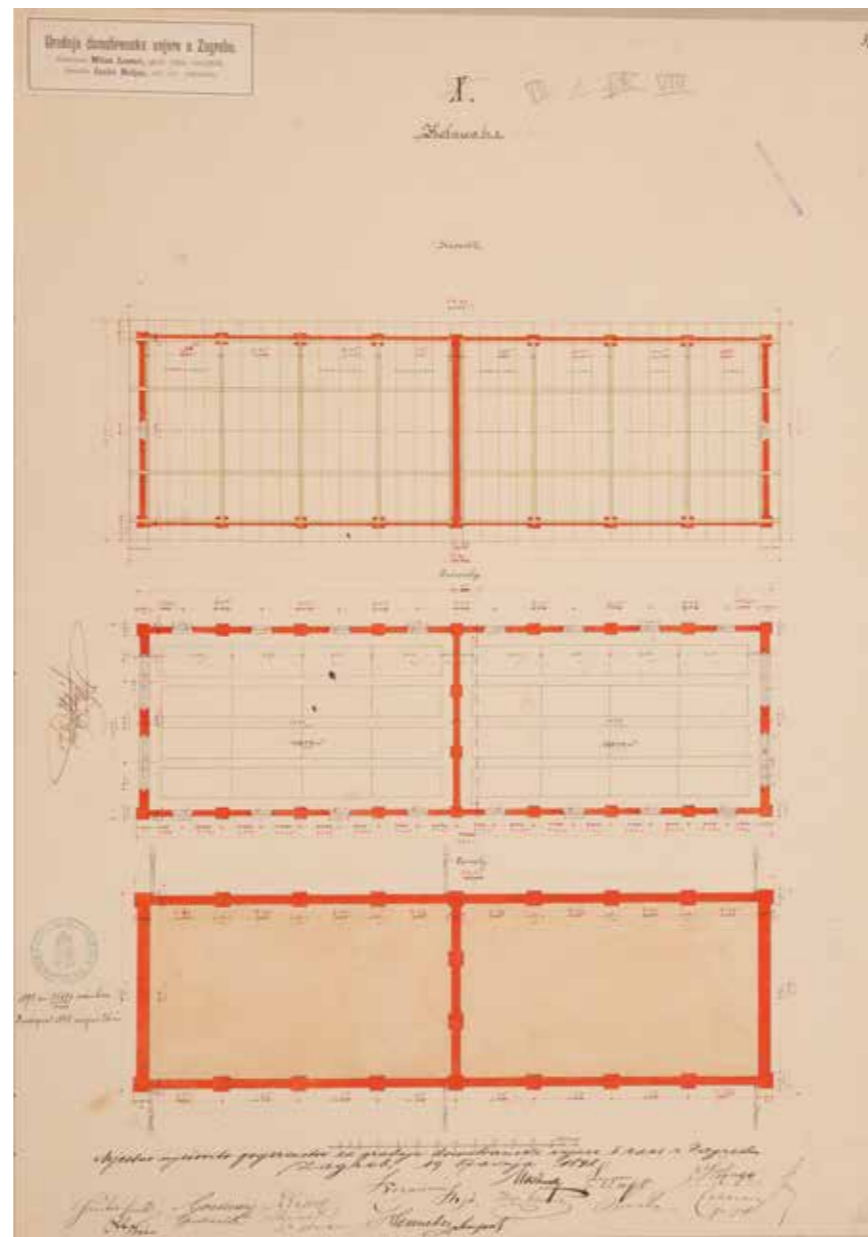
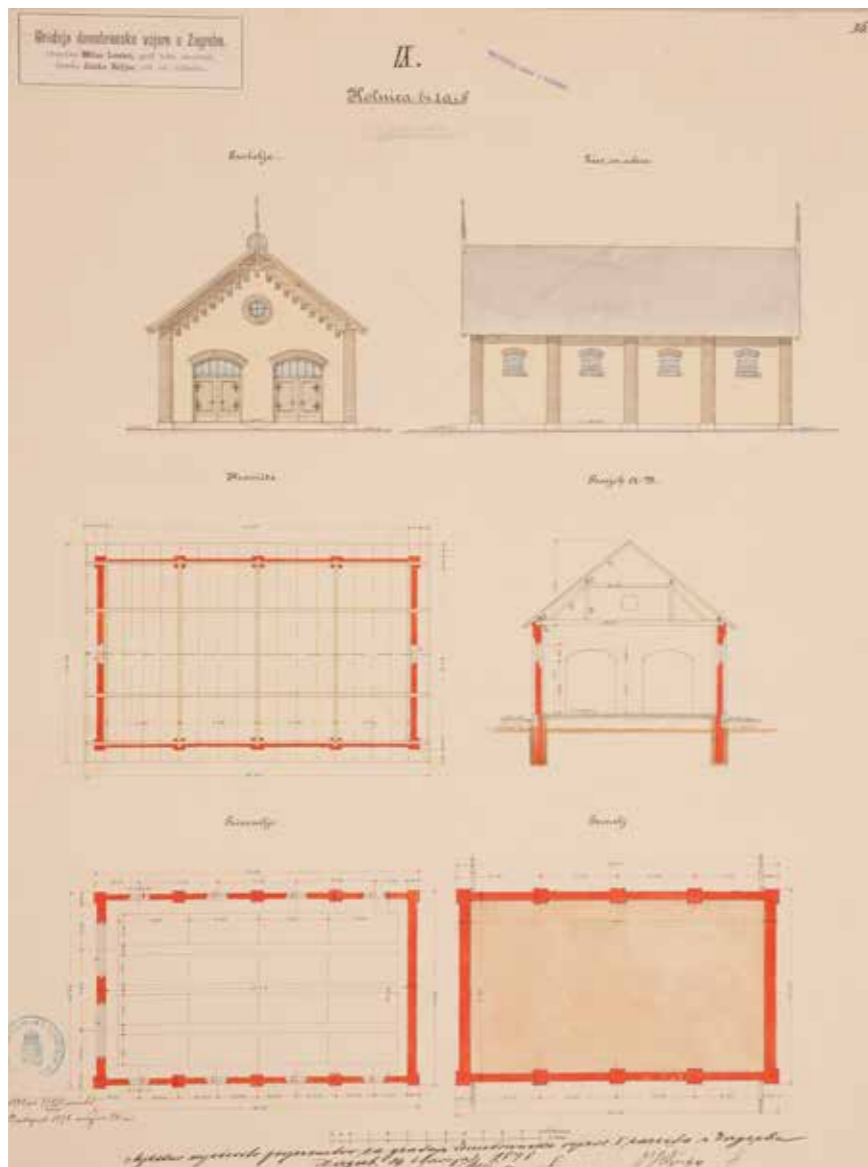
»Zaptni zatvor« (br. VII), projekt, 1898., DAZG

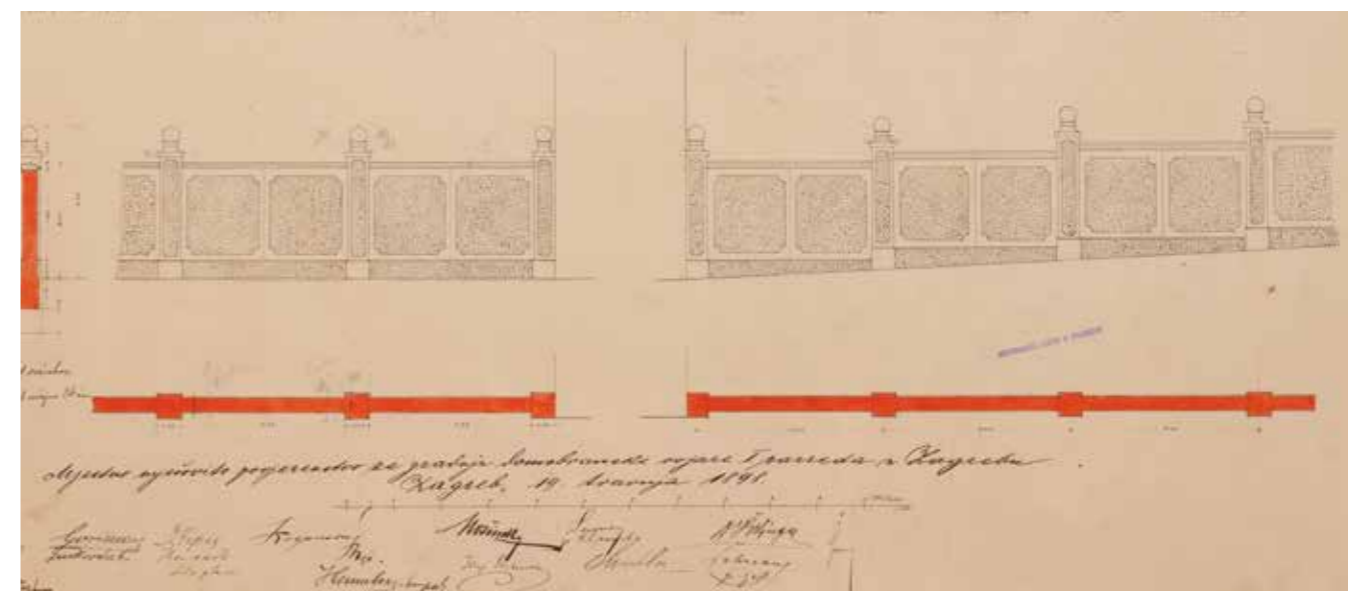
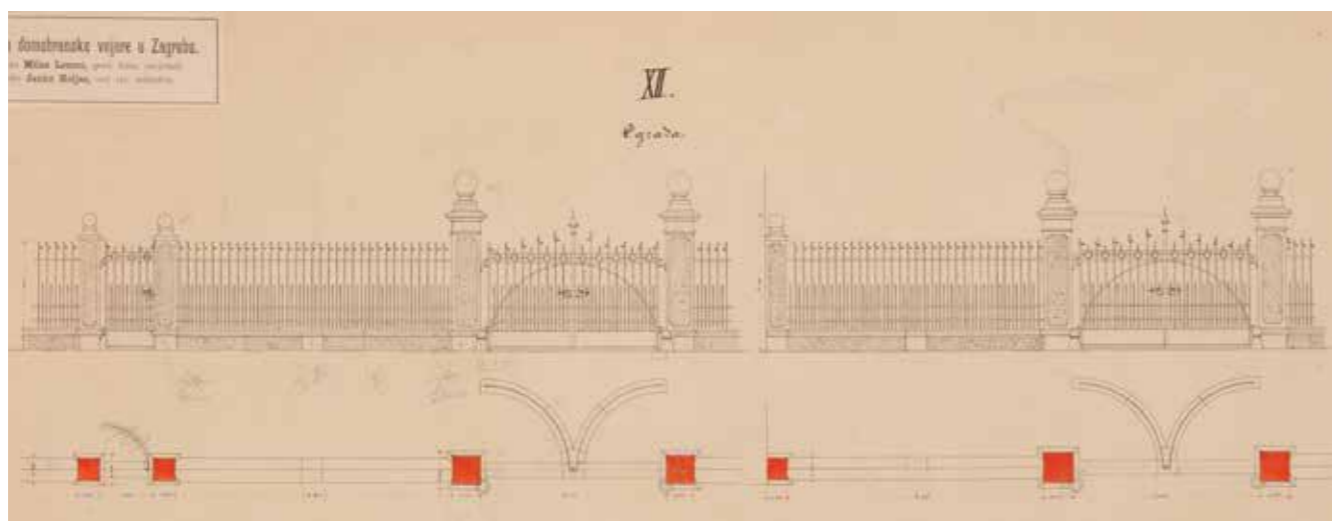
»Okružna uza« (br. VIII), projekt, 1898., DAZG

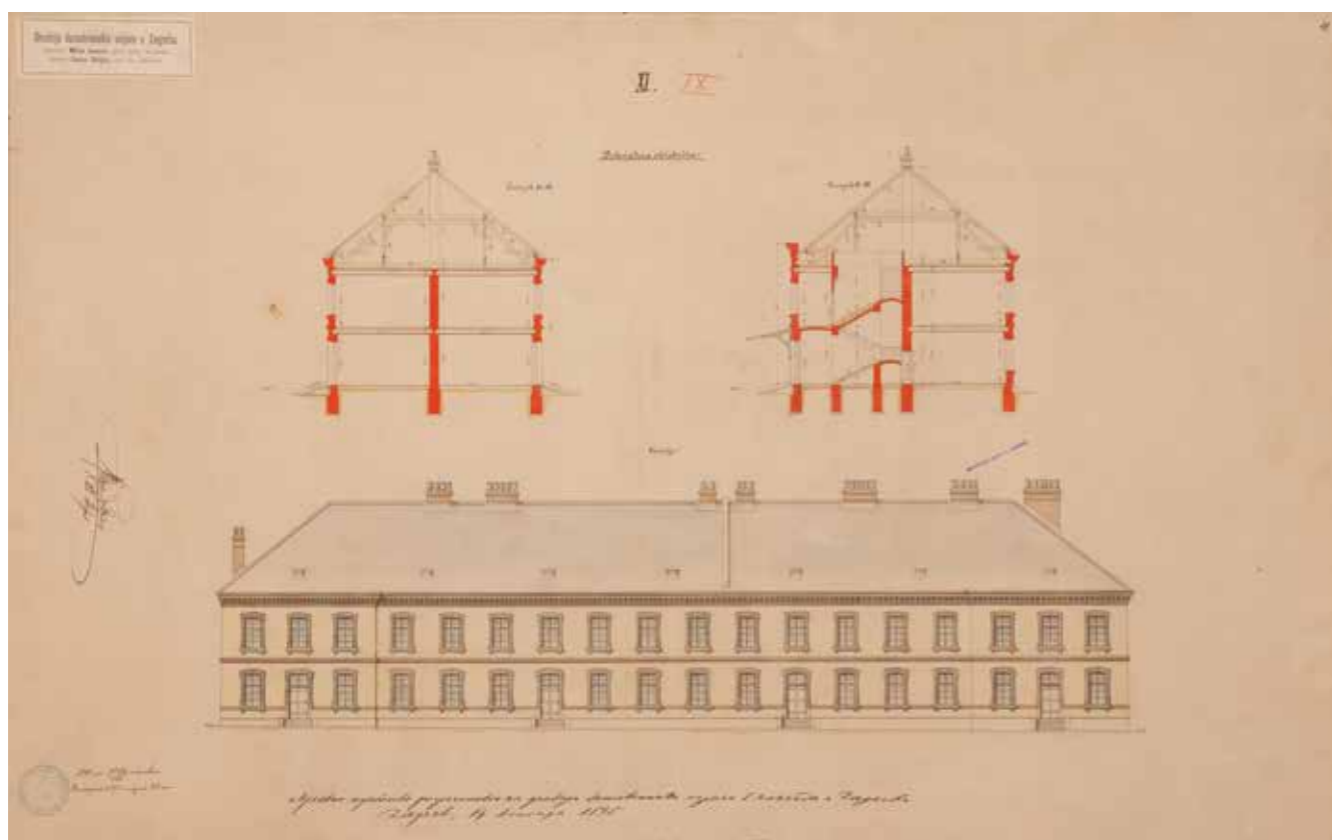
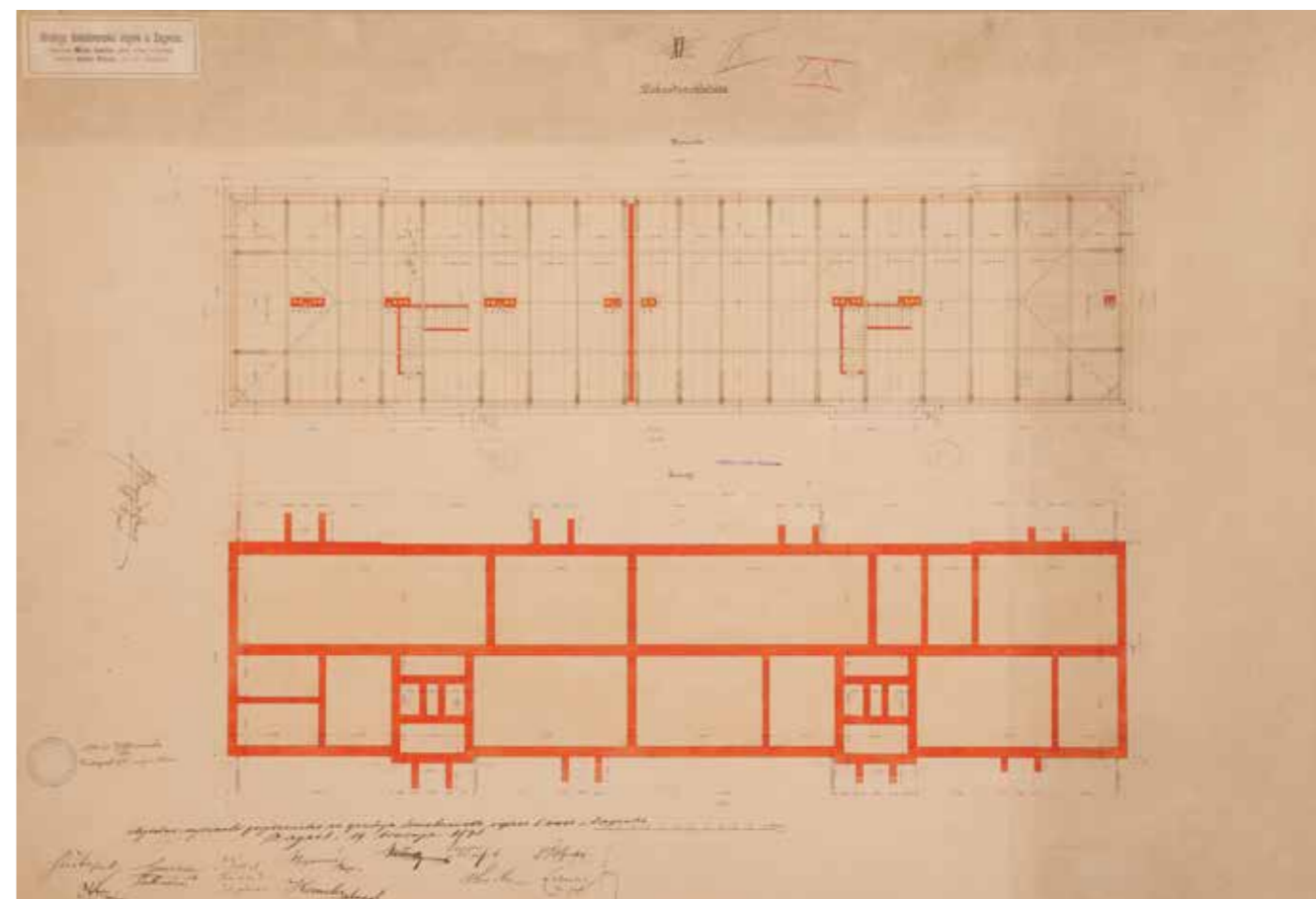
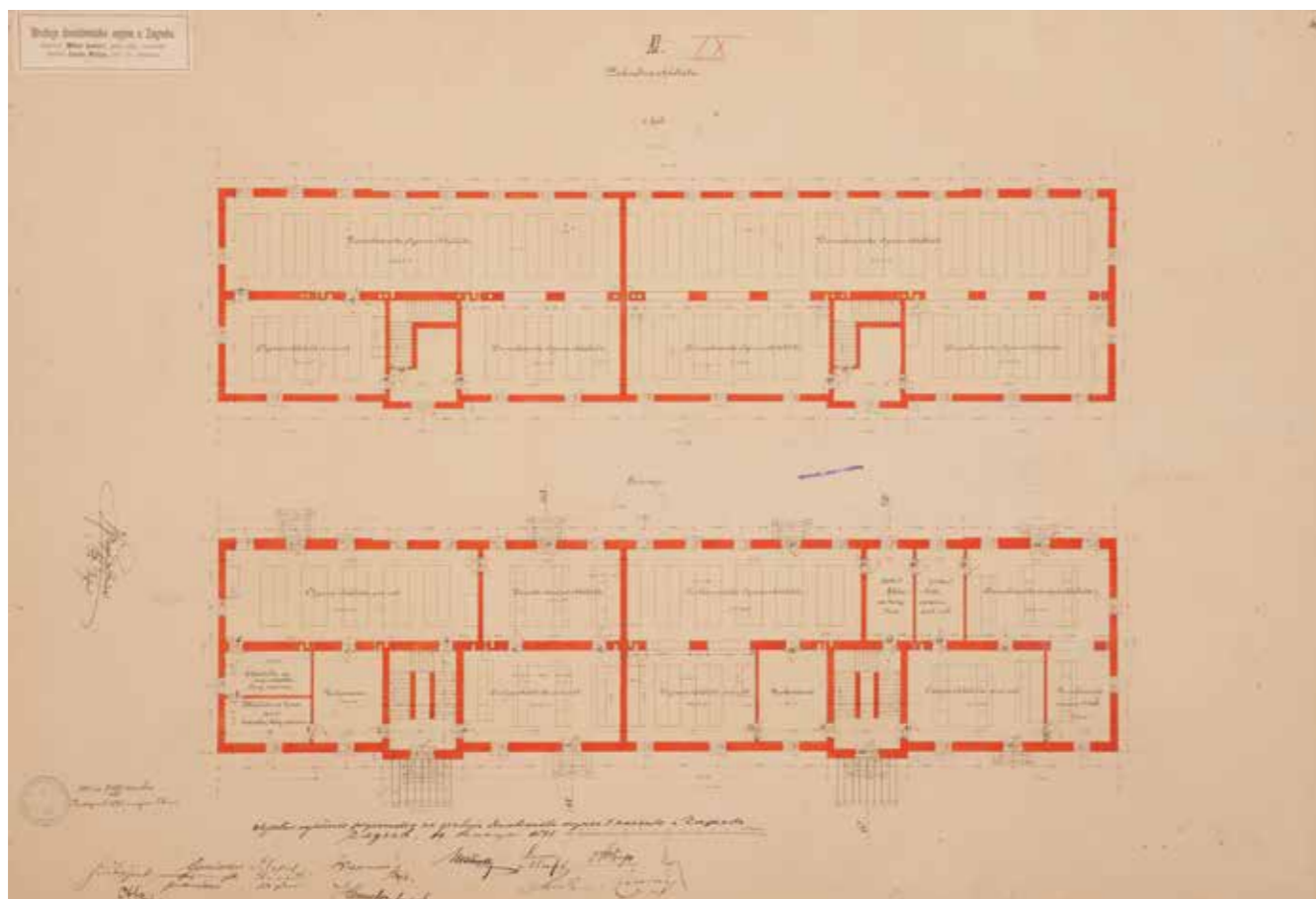
»Okržna uza« (br. VIII), projekt, 1898., DAZG

Kolnice (br. IX, X), projekt, 1898., DAZG

Ograda, projekt, 1898., DAZG

»Doknadna skladišta« (br. XI), projekt, 1898., DAZG

Nekadašnja »doknadna skladišta«, današnje stanje

II.2. Od Domobranske vojarne do Hrvatskoga katoličkog sveučilišta

Kompleks Domobranske vojarne tijekom svoje povijesti, u razmjerno dugom razdoblju, ovisno o političkim okolnostima, mijenjao je nazive, ali ne i namjenu. Tako je sklop još prije početka Prvoga svjetskog rata preimenovan u Vojarnu grofa Kulmera (1912.), a u međuratnom razdoblju nazvan je Vojarna kralja Aleksandra. Nakon raspada Jugoslavije i uspostave Republike Hrvatske, vojarna dobiva ime po kralju Tomislavu. Godine 2006. kompleks je dodijeljen Zagrebačkoj nadbiskupiji koja je u njemu smjestila Hrvatsko katoličko sveučilište.¹⁷

Dugim trajanjem izvorne namjene te prikladnom prenamjenom u novije vrijeme, sklop bivše Domobranske vojarne izbjegao je sudbinu nešto starije Rudolfove vojarne, od koje je većina zgrada bila srušena 1978. godine,¹⁸ uz zadržavanje samo zgrade stožera s tornjem u osi Prilaza (današnje Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine) te susjednih zgrada uz Ulicu Republike Austrije (Zavod za prostorno uređenje grada Zagreba, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje).

Hrvatsko katoličko sveučilište pristupilo je obnovi zgrada postupno. Kao prva građevina koja je privedena novoj namjeni nije izabrana najreprezentativnija južna zgrada pisarnice uz Ilicu, nego znatno veća zapadna bočna (momčadska) zgrada uz Domobransku ulicu, u kojoj su smješteni rektorat, vijećnica, sobe profesora i predavaonice. Obnovljeno je također nekadašnje skladište, a u tijeku je obnova i prenamjena nekadašnje zgrade za »glazbu i stožer« u knjižnicu na sjevernoj strani dvorišta, dok su građevine u

sjeveroistočnom dijelu (nekadašnji zatvor i kolnice) srušeni i zamijenjeni novogradnjom kombinirane javno-stambene namjene.

U sklopu obnove nakon potresa 2020. godine pristupilo se obnovi i prenamjeni preostalih građevina. Istočna, mom-

čadska zgrada postat će tako studentski dom. Najzahtjevnija zadaća svakako je obnova najreprezentativnije zgrade (pisarnice) s tornjem, u koju se planira smjestiti rektorat.

Hrvatsko katoličko sveučilište, nekadašnja Domobranska vojarna, pogled sa sjevera

17 Više o Hrvatskome katoličkom sveučilištu u: *Znak nade, Spomenica o prvom desetljeću Hrvatskoga katoličkog sveučilišta*, (ur.) Emilio Marin, Zagreb, 2017.

18 Više o tome u: KNEŽEVIĆ (bilj. 2), 101–127.

ZGRADA PISARNICE
– REKTORAT HKS-A

III.1. Analiza arhitektonskih obilježja i zatečenog stanja

III.1.1. Organizacija unutarnjeg prostora

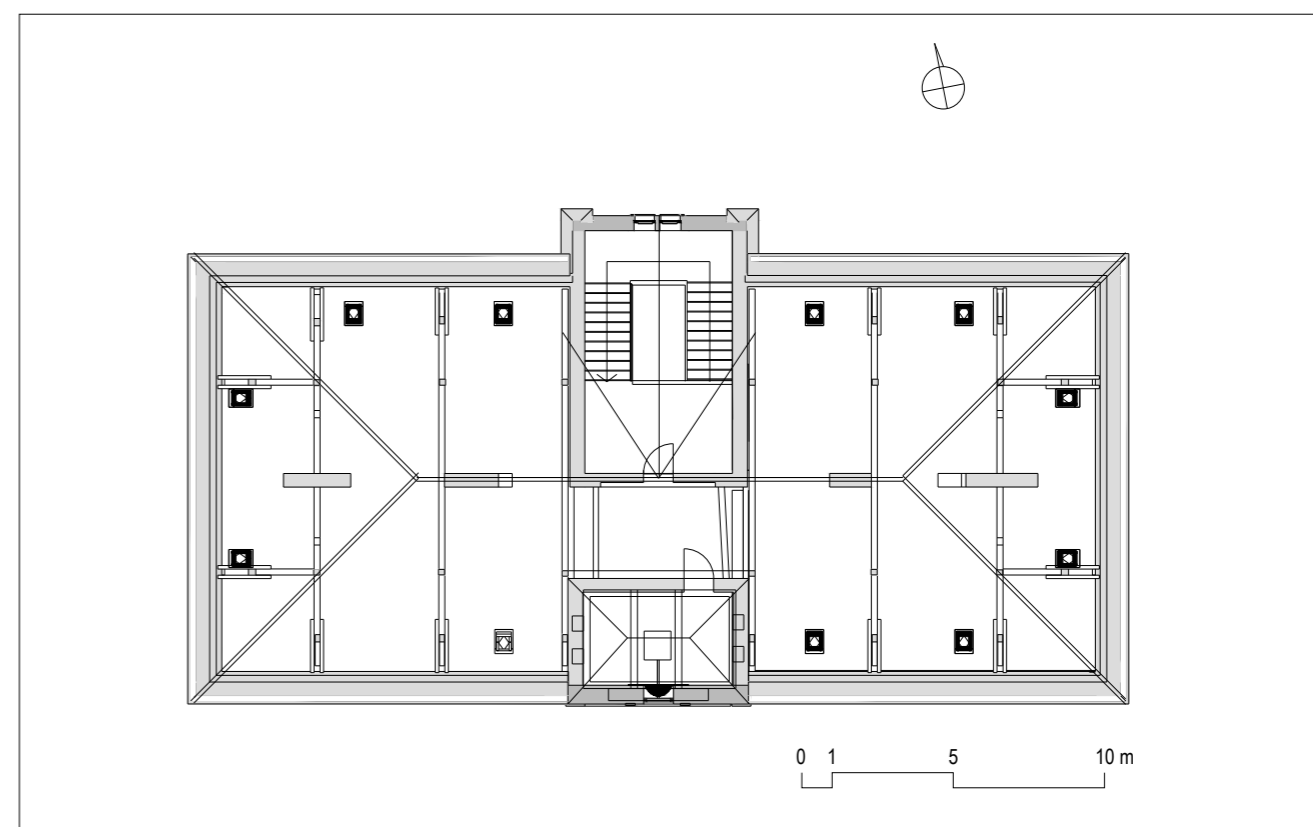
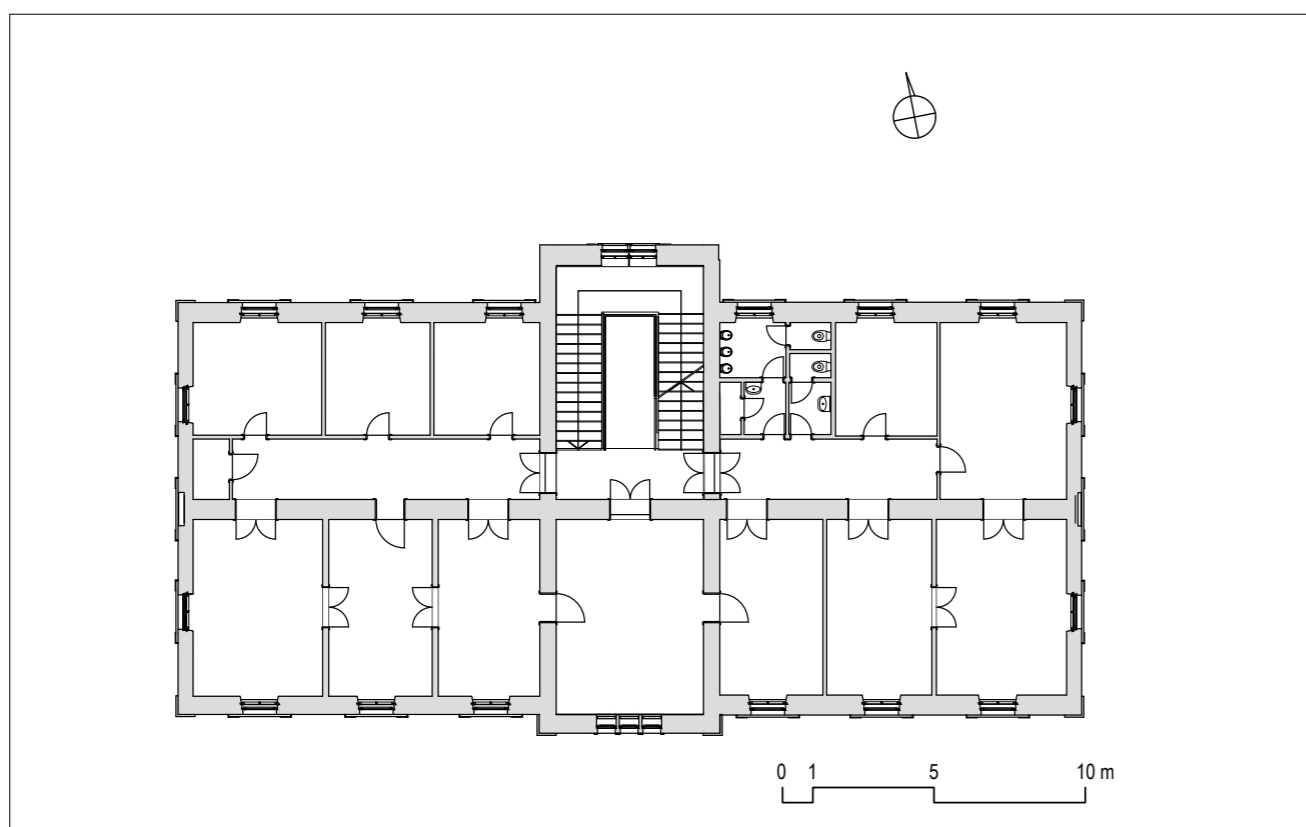
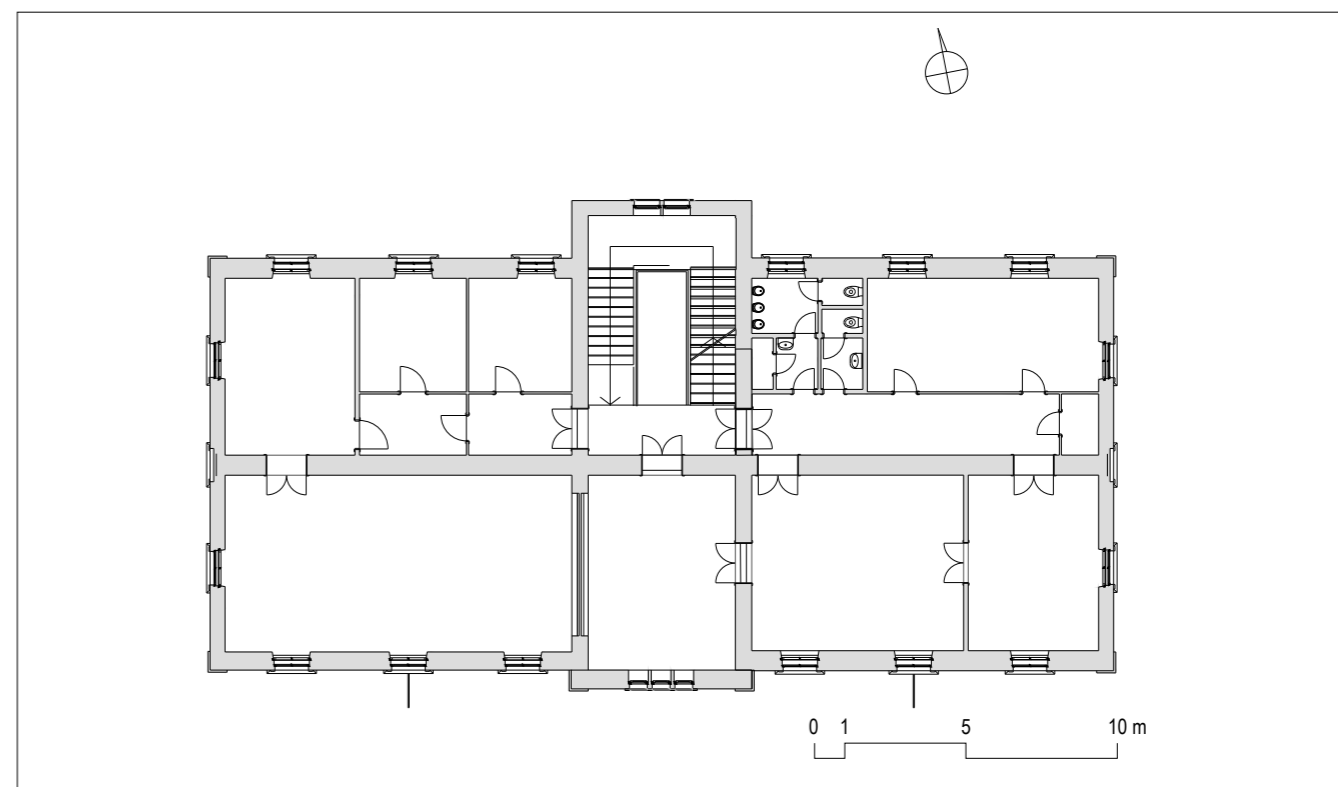
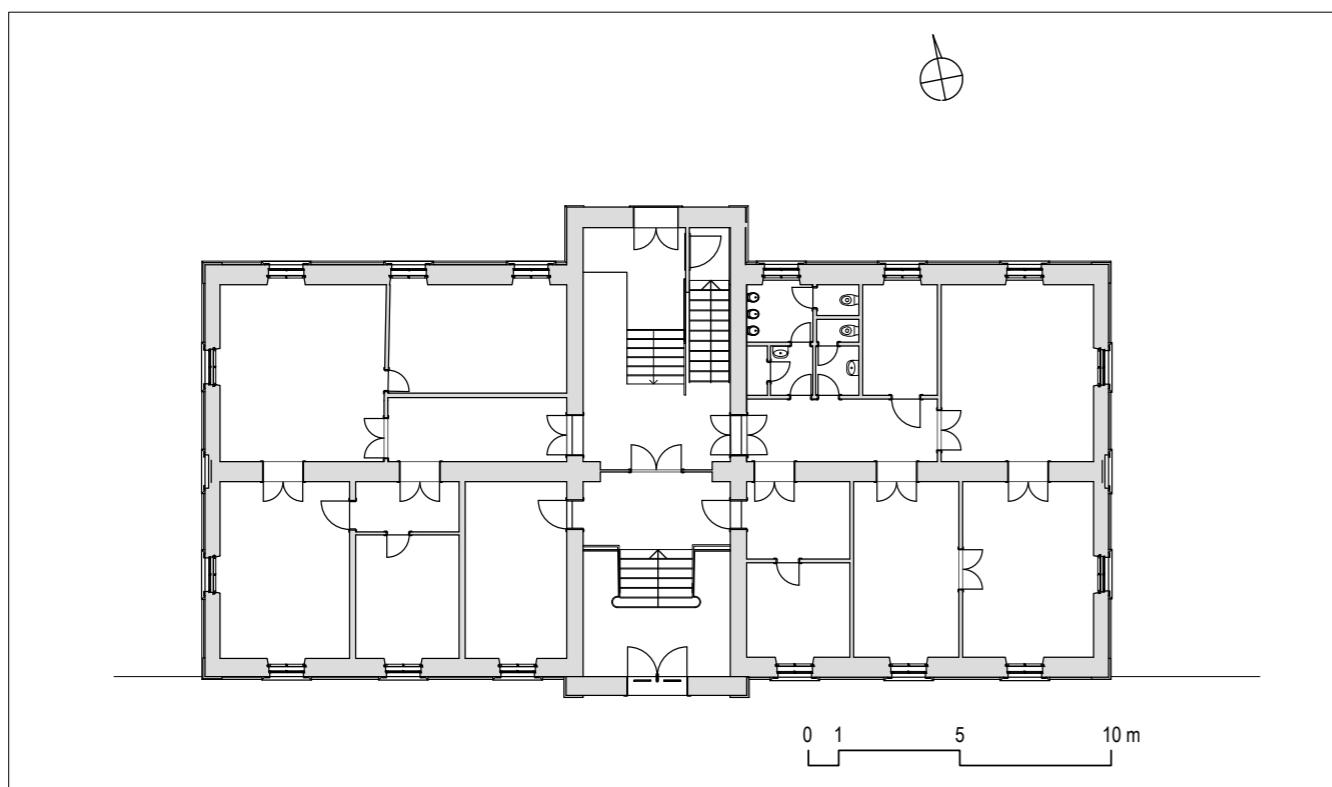
Dvokatna zgrada nekadašnjega vojnog zapovjedništva – pisarnica, orijentirana je dužim ulaznim pročeljem južno prema Ilici, a začeljem sjeverno prema dvorištu. U liniji uličnoga pročelja postavljena je ograda, pa se i bočne fasade nalaze unutar dvorišta. Tlocrt je pravokutan, podijeljen nosivim zidom na ulični i dvorišni dio, dok je središnja zona rizalitno istaknuta na pročelju i začelju. Tlocrtno naglašavanje središnje zone, unutar koje su formirani ulazno predvorje na uličnoj strani i stubište na dvorišnoj strani, dopunjeno je volumnim isticanjem pročelnim tornjem.

U **visoko prizemlje**, ispod kojega je nadsvođeni podrum, ulazi se kroz osovinski postavljene portale na pročelju i začelju. Unutar ulaznoga predvorja nekoliko stuba vodi do podesta široko rastvorenog prema podestu stubišta. S nasuprotno strane, drugih nekoliko stuba također vodi do podesta s kojega se ulazi u dvorišne bočne prostorije; s toga podesta polazi prvi bočni krak stubišta za katove. U uličnom dijelu prizemlja sa svake strane predvorja nalaze se po tri sobe i predsoblja, odijeljeni tankim pregradnim zidovima. Širokim dvokrilnim vratima u središnjem nosivom zidu (po tri sa svake strane) ulične su sobe povezane s dvorišnim dijelom prizemlja, podijeljenim na hodnik uz središnji nosivi zid i manje prostorije uz njega, uključivo i sanitarije istočno uz stubište, te veće ugaone prostorije. Prizemlje je osvijetljeno velikim prozorima na sve četiri fasade (po tri su prozora na pročelju i začelju sa svake strane predvorja, odnosno stubišta, te po dva prozora na svakoj bočnoj fasadi).

Neposredno uz dvorišni ulaz jedan se krak stubišta spušta u **podrum**. Unutar podjele nosivim zidovima na središnjoj zonu te ulični i dvorišni dio, podrum je formiran samo u središnjem i uličnom dijelu, dok je u dvorišnom dijelu prostor nasut. Središnji hodnik ima stubove koji podupiru

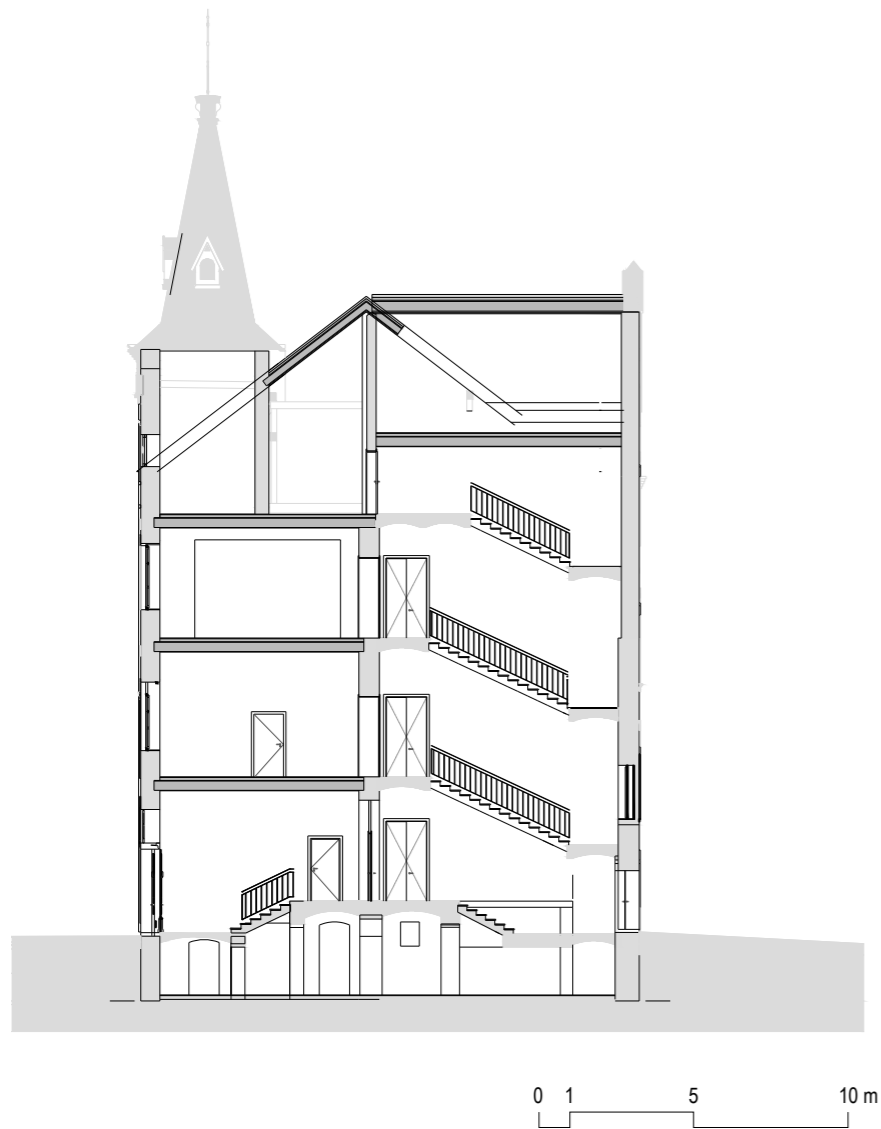

Zgrada pisarnice, južno pročelje

Tlocrt prizemlja i prvog kata

Tlocrt drugog kata i potkrovlja

Poprečni presjek kroz stubište

ulazno predvorje. Prostorije su nadsvođene uskim plitkim svodovima na željeznim traverzama, a osvjetljavaju ih mali prozori na uličnom i bočnim pročeljima. U nosivim zidovima između uličnih prostorija podruma probijeni su široki lučni otvori segmentnih nadvoja.

Stubište je reprezentativno dvokrako, sa središnjom šupljom jezgrom, s time da se krakovi nalaze uz bočne zidove, a uz dvorišnu je fasadu na razini međukatova podest. Podesti na katovima i međukatovima poduprti su plitkim svodovima na željeznim traverzama. Prostor osvjetljavaju veliki dvojni prozori.

Stubište

Unutar iste osnovne dispozicije tlocrta, komunikacija i osvjetljenja kao i u prizemlju, na **prvom katu** iznad predvorja nalazi se središnja veća prostorija osvjetljena velikim pročelnim trodijelnim prozorom, dok su bočno od nje sa svake strane po tri sobe. Sobe su međusobno povezane središnjim vratima u enfiladi, a rastvaraju se dvokrilnim vratima prema dvorišnom dijelu kata, podijeljenom na uski hodnik uz nosivi zid te na manje sobe i sanitarije. Cijeli zapadni dvorišni prostor kata natkriven je plitkim svodovima na željeznim traverzama.

Na **drugom katu** format prostorija na uličnoj je strani nešto veći. Bočni prostor zapadno od središnje prostorije u rizalitu zaprema samo jedna dvorana, dok se istočno nalaze dvije sobe. Središnja i zapadna prostorija povezane su otvorom veličine gotovo cijeloga pregradnog zida. Dvorišni dio i tu je podijeljen na hodnik te manje sobe i sanitarije. U **potkrovlju** stubište vodi do prostranog podesta s kojega se ulazi u prostor pod otvorenim krovom. Unutar tornja je mehanizam sata.

Ulazno predvorje

Ulazno predvorje

Podrum

Prostorije u prizemlju

Prostorije na prvom katu

Prostorije na drugom katu

Sat na tornju

Mehanizam sata u tornju

Potkrovlje

III.1.2. Unutarnja oprema

Izvorna historicistička oprema koncentrirana je u ulaznom predvorju i stubištu. Podovi predvorja i podesti stubišta popločeni se dekorativnim keramit-pločicama, a stube su izvorno bile kamene (većim su dijelom naknadno zamijenjene stubama od teraca). Posebnom kvalitetom ističe se ograda od kovanog željeza koja obrubljuje stube i podest u predvorju te stube i podeste cijelom visinom stubišta sve do potkrovlja. Sastavljena od višestrukih voluta, ograda posebno dolazi do izražaja zahvaljujući razmaknutosti stubišnih krakova, odnosno oblikovanju šuplje jezgre stubišta.

Kvalitetom, kvantitetom i razmjerno dobrom ušćevanošću odlikuje se i historicistička stolarija. Najraskošnije su drvene dvokrilne vratnice uličnoga pročelnog portala s ostakljenjima i lučnim nadsvjetlom zaštićenim dekorativnom željeznom rešetkom sastavljenom od voluta i rozeta. Same vratnice, osim ukladama i profilacijama, ukrašene su kaneliranim pilastrima i volutama. Drvene vratnice s ostakljenjima zaštićenima dekorativnim željeznim rešetkama krase i portal stubišta na dvorišnoj strani.

Osobito su skladno oblikovana drvena vrata (dvokrilna i jednokrilna) u prizemlju i na katovima. Vratnice su raščlanjene ukladama te su postavljene u profilirane dovratke, široke u debelim nosivim zidovima i uske u originalnim tankim pregradnim zidovima. Iz izvorne faze sačuvana su i prozorska okna na sve četiri fasade. Drvenim dekorativnim elementima pripada osebujna oplata zidova zapadne bočne dvorane i središnje prostorije na prvom katu s rezbarenim i slikanim ukrasima vernakularnog izražaja. U istoj maniri izvedena je oplata vrata i prozora u navedenim prostorijama.

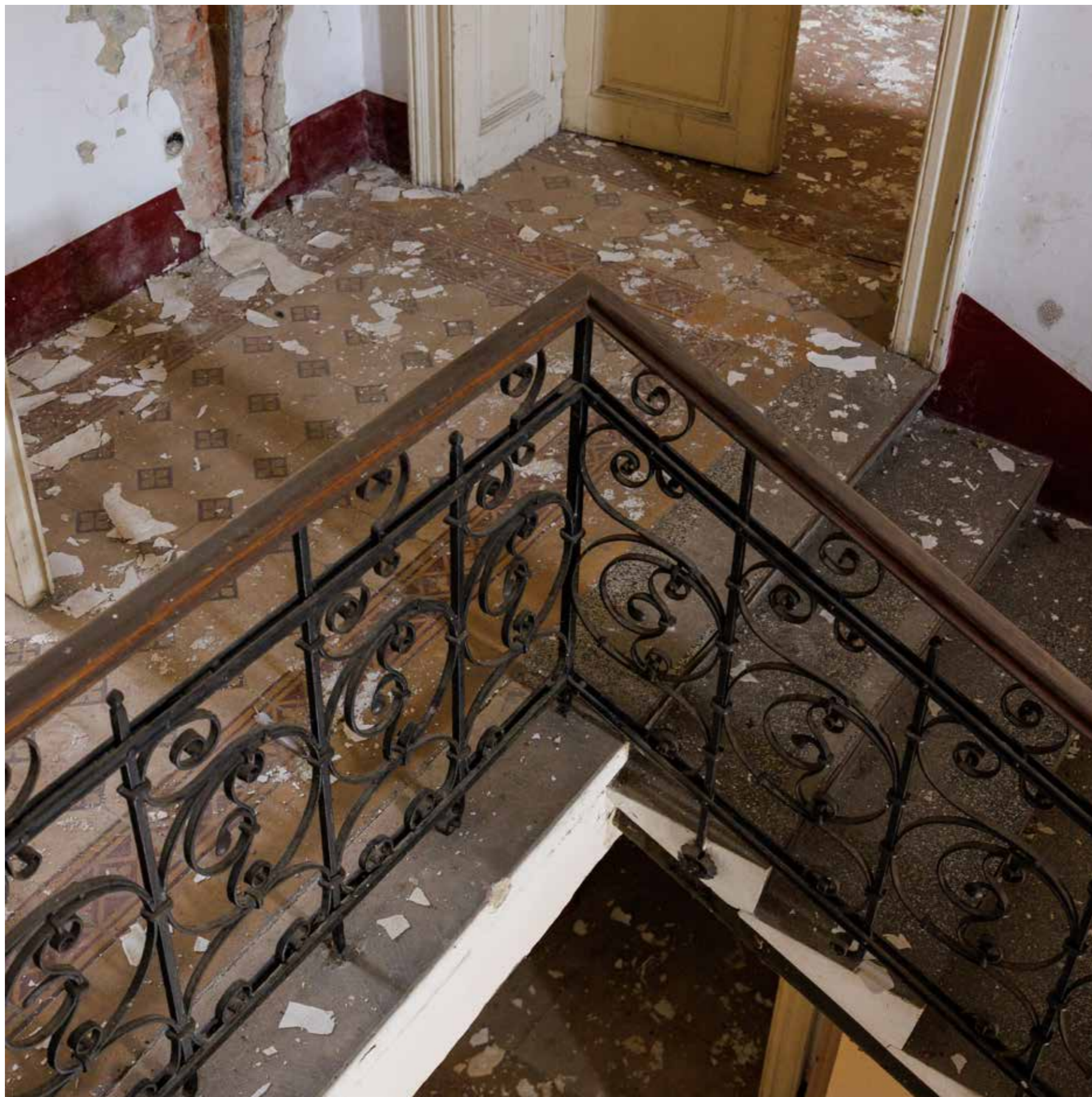
Vrijedan element opreme je mehanizam sata u tornju.

Na zidovima predvorja i stubišta ispod recentnih nanosa žbuka naziru se tragovi mogućih oslika. Zidovi predvorja zaključeni su profiliranim vijencem.

Popločenje keramit pločicama u predvorju i stubištu

Ograda u predvorju

Ograda u stubište

Vratnice uličnog portala

Vratnice dvorišnog portala

Unutrašnje vratnice

Vijenac u predvorju

Detalj ograde u predvorju

Drvena oplata na drugom katu

Južno pročelje

Sjeverno začelje

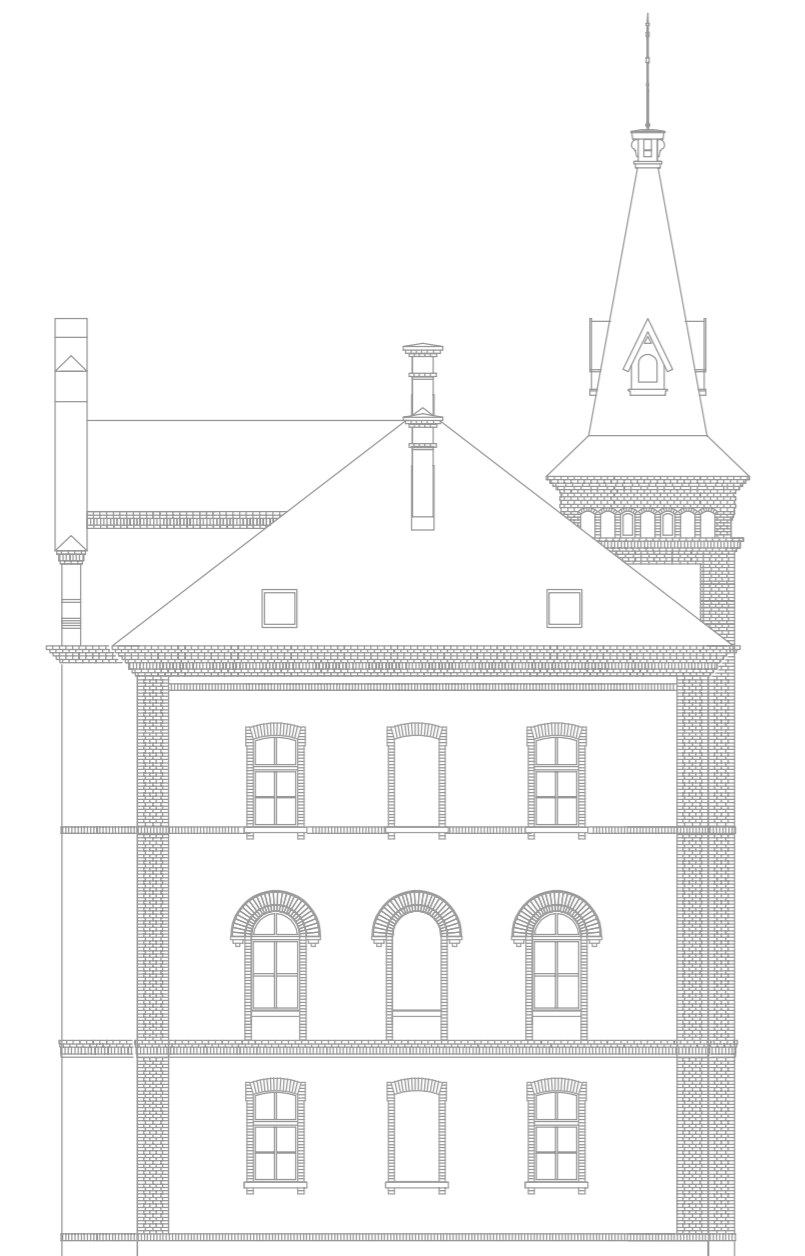
III.1.3. Pročelja

Vanjštinu zgrade pod četverostrešnim krovom karakterizira ujednačena raščlamba svih četiriju pročelja, s naglaskom na uličnoj strani sa središnjim tornjem pod piramidalnom kapom. Ulična i dvorišna fasada rastvorene su s po sedam prozorskih osi, a bočne fasade s po tri osi (od kojih su u središnjima slijepi prozori). Zidne plohe pročelja su ožbukane, dok su elementi arhitektonske plastike izvedeni u fasadnoj opeci. Tako uglove pročelja naglašavaju lezene, a između etaža protežu se tanki vijenci; oni u prizemlju i na prvom

katu nalaze se na razini podova, dok su vijenci drugog kata izvedeni u liniji prozorskih klupčica, čime je vizualno istaknuta važnost najreprezentativnije etaže – prvog kata. Razdjelni vijenac prvog kata plastičnije je artikuliran jer ga gradi izmjenično istaknuta i uvučena opeka. Posebno je složeno oblikovanje završnog vijenca, sastavljenog od višestrukih profilacija te stepenasto istaknutih nizova opeka.

Hijerarhija etaža odražava se i u oblikovanju okvira otvora. Mali prozori podruma (ulična strana i bočne strane) imaju samo segmentne nadvoje od zrakasto poredanih opeka.

Veliki prozori u prizemlju i na drugom katu također su zaključeni segmentnim nadvojima, dok im okvire čine klupčice na konzolama i doprozornici raščlanjeni bočnim ušima. Prozori prvog kata ističu se polukružnim nadvojima, a i okviri su im bogatije artikulirani jer uključuju parapete s ukkladama te dodatne široke lučne nadvoje na konzolama. Jače su plastično istaknuti središnji rizaliti, od kojih je onaj pročelni u Ilici bogatije oblikovan. Središnji polukružno zaključeni glavni portal ima okvir kao i lučni prozori prvog kata, samo mu je format naravno veći, a time i oblikovanje

Zapadna fasada

izražajnije. Na katovima ritalita su trifore, adekvatno oblikovane kao i prozori odgovarajućih etaža; u luneti trifore na prvom katu bogata je reljefna dekoracija s grbom grada Zagreba. Toranj je na rubovima obložen fasadnom opekom i zaključen vijencem na konzolama povezanimi plitkim lukovima, što je očita inspiracija kruništima srednjovjekovnih kula. Na pročelnoj je strani sat.

Dvorišni rizalit nešto je jednostavniji jer su u prizemlju vrata manjeg formata sa segmentnim nadvojem, oblikovanim poput okvira prozora u prizemlju i na drugom katu, a na razini

Istočna fasada

međukatova rastvoren je trima biforama, okvira jednakih odgovarajućim prozorima katova. Rizalit zaključuje visoki, strmi dekorativni zabat sa satom i rubovima naglašenim stepenastim motivima u fasadnoj opeci. Bočno i na vrhu oblikovani su ukrasi u obliku malih trokutastih zabata, također nošenih fortifikacijskim elementom konzola povezanih plitkim lukovima. Kao vrijedan detalj pročelja treba spomenuti nosače zastava od kovanog željeza. Oni čine cjelinu sa sličnim historičističkim dekorativnim elementima krovišta – zastavicama na sljemenu i dekorativnom ogradom na kapi tornja.

Južna i istočna fasada
Sjeverna i zapadna fasada

Južno pročelje, detalj rizalita

Trifora s grbom grada Zagreba

Glavni ulaz

Sjeverno začelje

Detalj rizalita

III.1.4. Krovšte

Četverostrešno krovšte zgrade prekriveno je crijepom. Iz njega se dizalo šest dimnjaka, također raščlanjenih fasadnom opekom, a uglovi sljemena ukrašeni su, kako je spomenuto, zastavicama od kovanog željeza. Sjeverni rizalit prekriven je dvostrešnim krovom.

Visoka lomljena piramidalna kapa tornja obložena je eternitom te je rastvorena malim dekorativnim mansardnim prozorima na sve četiri strane. Drveni elementi zabata prozora vernakularnih su obilježja. Kapa je zaključena ravnim sljemenom duž kojega volute podupiru postolje ukrasne ograde (koje više nema) od kovanog željeza sa zastavicama.

Krovšta pisarnice i susjednih zgrada

Kapa tornja

III.1.5. Materijal i tehnika gradnje

Zgrada je građena od opeke. U podrumu, stubištu i zapadnom dvorišnom dijelu prvog kata su svodovi od opeke na željeznim traverzama. Međukatne konstrukcije u prizemlju i na katovima su drvene, ojačane željeznim traverzama. Zidovi su ožbukani. Stube su izvorno bile kamene, ali su velikim dijelom naknadno zamijenjene stubama od teraca. Podovi u predvorju i stubištu obloženi su keramit-pločicama, dok su u većini soba parketi te keramičke pločice (u sanitarijama). Konstrukcija krovišta je drvena, s pokrovom od crijepa i eternita (kapa zvonika).

III.1.6. Građevinsko stanje

Građevinsko stanje zgrade je vrlo loše. Zbog nekorištenja, većina je elemenata trošna (obloge podova ili žbuke na unutarnjim i vanjskim zidovima). Kao posljedica potresa 2020. godine, nastale su pukotine u zidovima. Mjestimično je u ruševnom stanju i međukatna konstrukcija. Pokrov krovišta je velikim dijelom uništen, što dodatno ugrožava stanje zgrade. U potresu su oštećeni i naknadno uklonjeni svi dimnjaci zgrade.

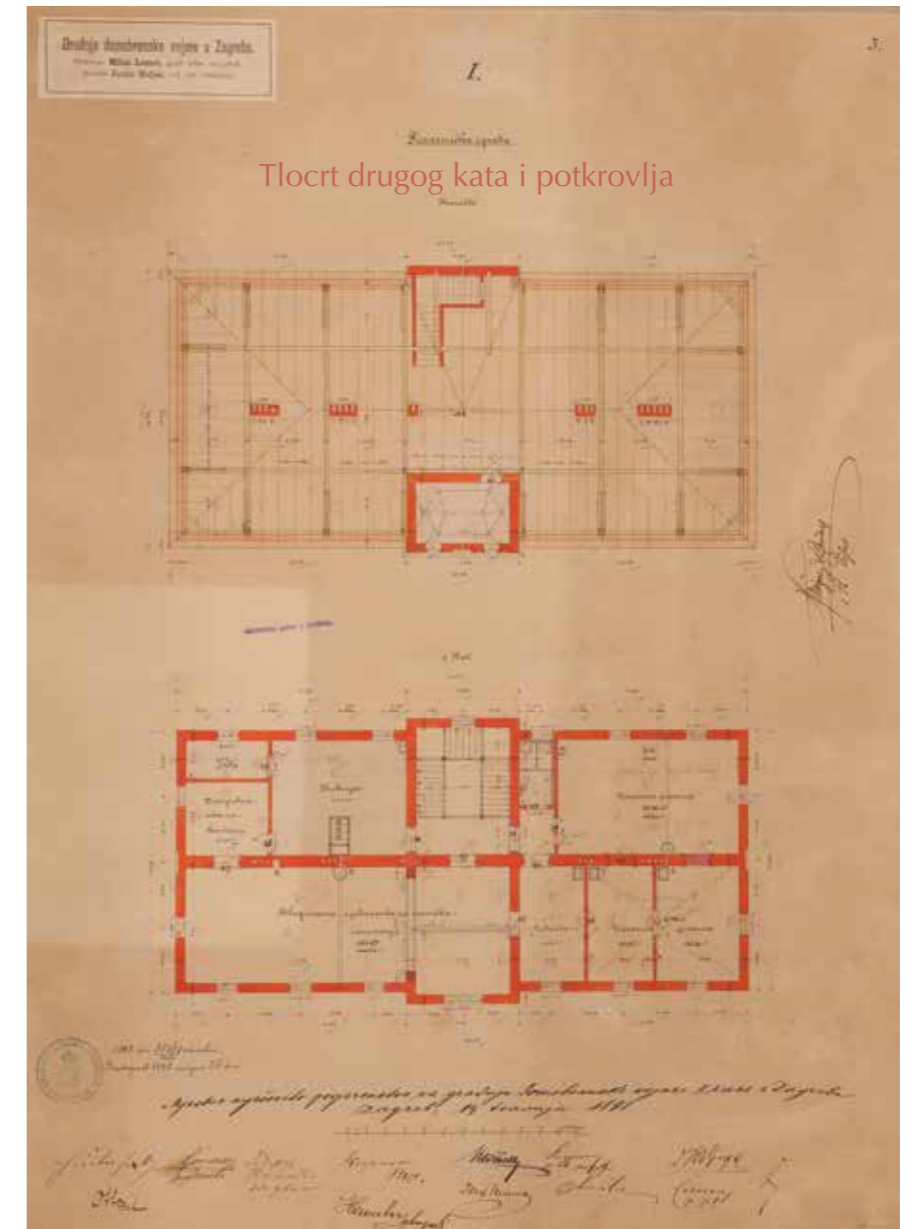
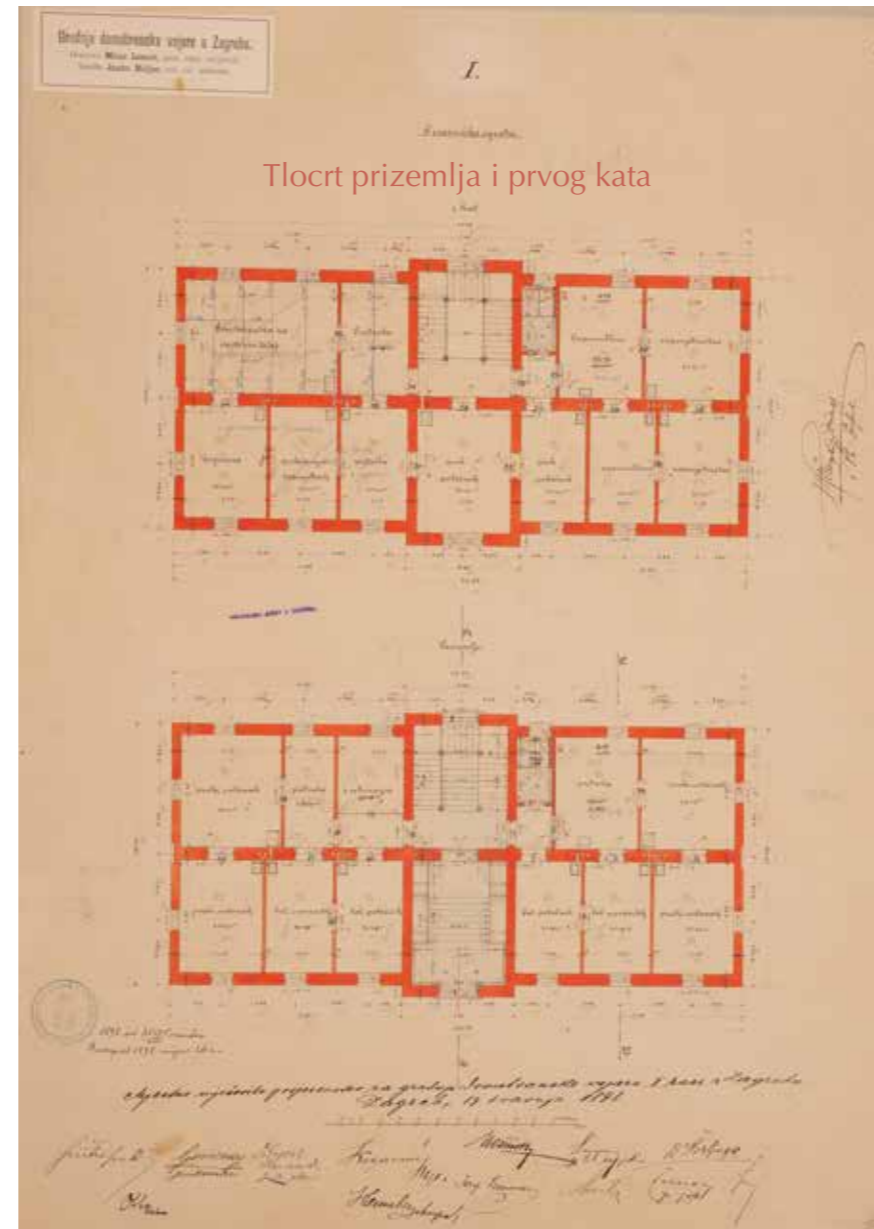
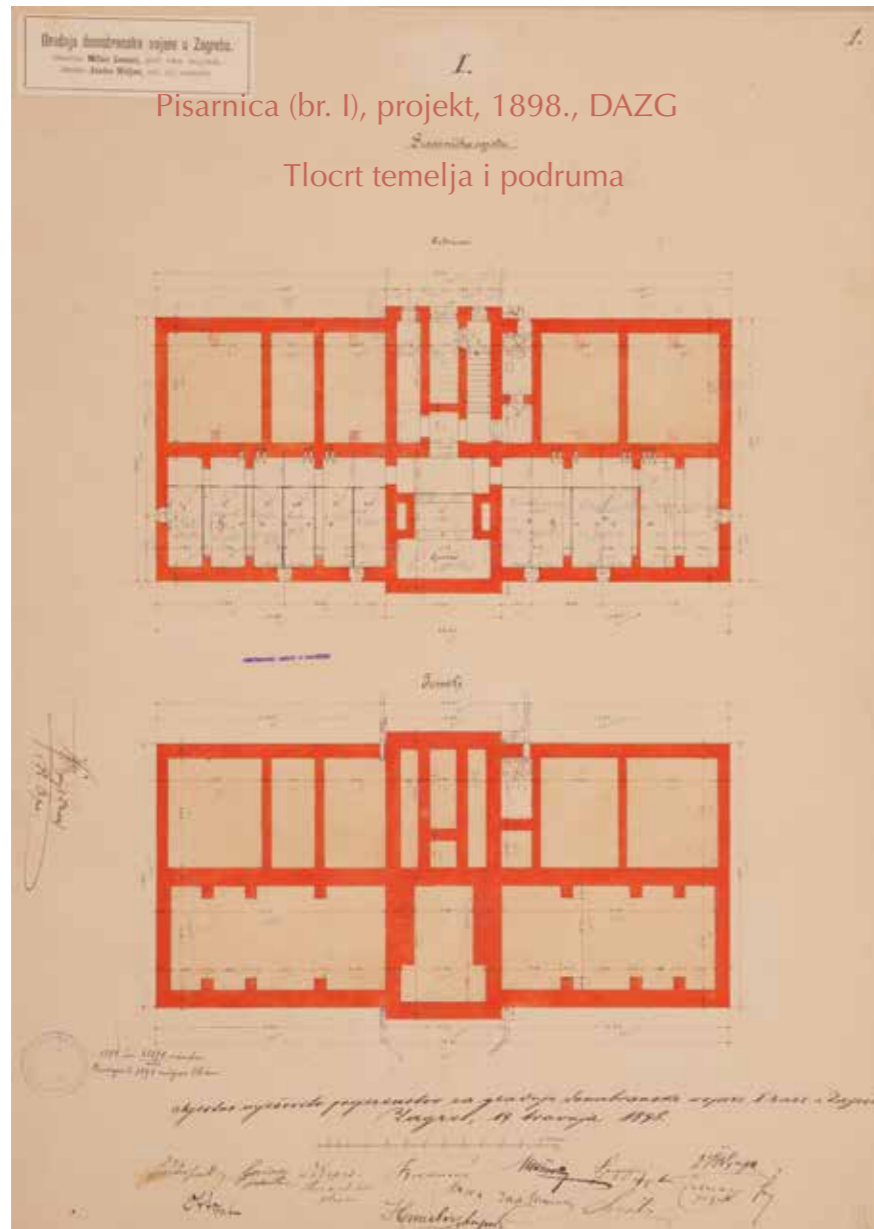
Spomeničko stanje zgrade je, međutim, vrlo dobro jer su svi važni elementi prostorne organizacije, unutarnje opreme i oblikovanja vanjštine ostali sačuvani. Uništeni su jedino gornji dijelovi zabata na dvorišnom rizalitu te ukrasna ograda na kapi zvonika.

Unutrašnjost, današnje stanje

Vrh kape zvonika (bez dekorativne ograde)

Pročelje s oštećenom žbukom

III.2. Geneza gradnje i adaptacije

Projekt kompleksa Domobranske vojarne, pa tako i njegove glavne upravne zgrade, pisarnice, nosi datum 19. travnja 1898. godine, a na projektima je natpis: »Gradnja domobranske vojarne u Zagrebu. Osnovao Milan Lenuci, grad. tehn. savjetnik. Izradio Janko Holjac, ovl. civ. arhitekta«. Pridodani su također potpisi »Mjesnog mješovitog povjerenstva za gradnju domobranske vojare I. razr. u Zagrebu«. ¹⁹ Drugi komplet projekata datiran je 26. srpnjem

¹⁹ HR-DAZG 24, Gradnja Domobranske vojarne (bilj. 11).

1899. godine te ima žig: »Gradjevno poduzetništvo domobranske pješ. Vojarne Hönigsberg i Deutsch ph. Erfort Bauunternehmung der Landwehr-Inf. Kasserne«. ²⁰ Obje varijante projekta sastoje se od tlocrta temelja, podruma, prizemlja katova i potkrovlja te presjeka kroz stubište i kroz bočne prostorije, kao i od nacrtu južnog i sjevernog pročelja.

U dvjema varijantama nacrtu postoje manje razlike, odnosno u izvedbenom projektu sa žigom izvođača, zagrebačkih arhitekata Lea Hönigsberga i Julija Deutscha, provede-

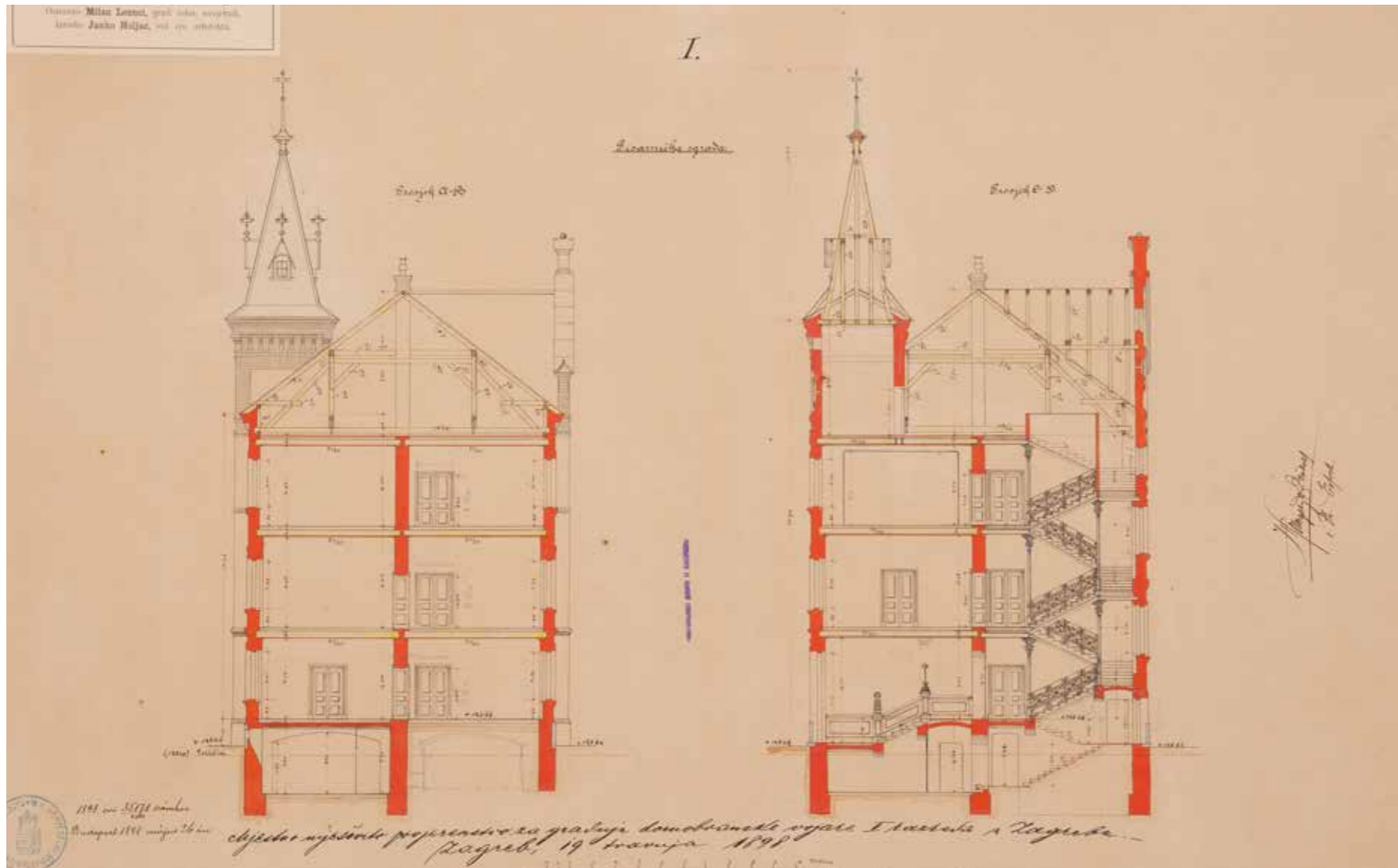
²⁰ Isto.

na su određena pojednostavnjenja unutarnjeg i vanjskog rješenja zgrade, koja ujedno odgovaraju izvedenom stanju. Tako je, nasuprot prvotnoj varijanti s trokrakim stubištem, koje je na podestima i međupodestima imalo elegantne stupiće (zasigurno željezne), u drugoj varijanti projektirano dvokrako stubište bez stupića s izduženim međupodestima (umjesto srednjega kraka). Potreba svladavanja iste visine manjim brojem krakova omogućena je smanjenjem širine podesta na razini katova. Prema prvotnom projektu, stubišni krak i podest u ulaznom predvorju prizemlja trebali su imati punu ogradu raščlanjenu profilacijama i ukladama na kojoj su počivali ukrasi i željezne svjetiljke, no izvedena

Južno pročelje i sjeverno začelje, projekt, 1898., DAZG

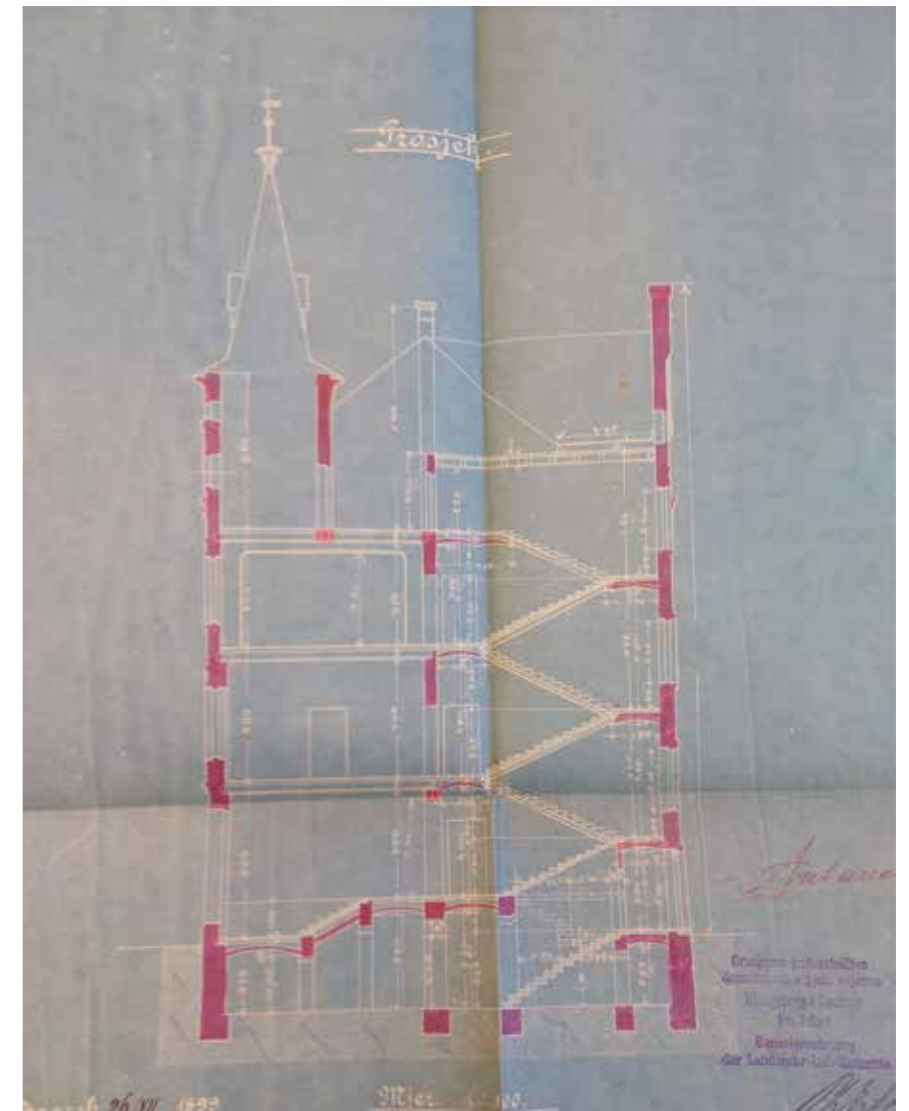
Presjek kroz bočne prostorije i kroz stubište, projekt, 1898., DAZG

je ograda od kovanog željeza jednaka onoj kakva je projektirana i izvedena u stubištu. Kad je riječ o podestima na katovima, u izvedbenoj varijanti projekta oni su umjesto ravnim stropovima nadvišeni plitkim svodovima na željeznim traverzama.

Raspored prostorija u obje je varijante projekta uglavnom identičan (uz neke manje promjene u pogledu komunikacija između soba). Prvotni projekt je vrijedan jer donosi izvornu namjenu prostorija.

U prizemlju su se nalazile sa svake strane središnjega komunikacijskog trakta po tri prostorije na uličnoj i dvorišnoj strani. U uličnom su dijelu bile sobe za »bataljnskoga

upravitelja«, »bataljnskoga pobočnika« te sobe označene nazivom »pučki ustanak«, a ista se namjena, uz predsoblje i sanitarije, nalazila i u dvorišnom dijelu prizemlja. Na prvom je katu u središnjoj uličnoj sobi bio ured pukovnika pobočnika, dok su bočne prostorije bile predviđene za sjedišta različitih zapovjedništava te za knjižnicu (zapadno). Zapadni dio dvorišne strane zapremalo je na prvom katu predsoblje i velika dvorana označena kao »školska soba za opetovni tečaj«. U obje su sobe projektirani plitki svodovi na traverzama. Uz sanitarije, u istočnom se dijelu dvorišne strane prema projektu trebalo nalaziti »popunidbeno« zapovjedništvo. Na drugom katu, na dvorišnoj strani zapadno bila je projektirana kuhinja, izba i soba za knjižnicu, a za-

Presjek kroz stubište, izvedbeni projekt, 1899., DAZG

padni i srednji dio ulične strane zapremala je velika blagovaonica za časnike. Blagovaonica je obuhvaćala i središnju prostoriju u rizalitu, a u nosivom je zidu prema projektu oblikovan veliki otvor, sačuvan do danas. To je ujedno prostor u kojem je nađena ukrasna drvena zidna oplata. Istočni dio drugog kata zapremale su tri sobe na uličnoj strani i jedna velika soba prema dvorištu s namjenom pisarnice, a i tu su, kao i na nižim etažama, prostor neposredno uz stubište zapremale sanitarije i predsoblje.

Kad je riječ o vanjštini, također su zamjetne manje razlike između dviju varijanti projekta. U izvedbenom projektu izostavljeni su prvom varijantom predviđeni slijepi okulusi iznad prozora prvog kata na sve četiri fasade, kao i okulusi

uz sat na tornju. Na dvorišnoj strani umjesto gornjeg okulusa na rizalitu sa stubištem izveden je veći dvojni prozor, a donekle je pojednostavnjena i raščlamba zabata. Ono što je izvedbenim projektom dodano je isticanje uglova pročelnog rizalita lezenama od fasadne opeke, što možemo okarakterizirati kao uspjelu korekciju, kako to dokazuje izvedeno stanje.

Tijekom vremena unutrašnjost zgrade bila je u manjoj mjeri pregrađivana, a najveća promjena tlocrtnog rasporeda bilo je formiranje hodnika uz središnji nosivi zid u svim etažama na dvorišnoj strani. Arhivski pak izvori svjedoče o pregradnji kuhinje na drugom katu, za što je izdana građevinska dozvola 1962. godine.²¹ Šezdesetih i sedamdesetih godina 20. stoljeća izvedene su i neke promjene u uličnim prostorijama katova, kako to između ostalog svjedoči ugrađeni namještaj karakterističan za to doba.

Južno pročelje i sjeverno začelje, izvedbeni projekt, 1899., DAZG

IV.

VALORIZACIJA
PROSTORNO-
-ARHITEKTONSKIH
OBILJEŽJA

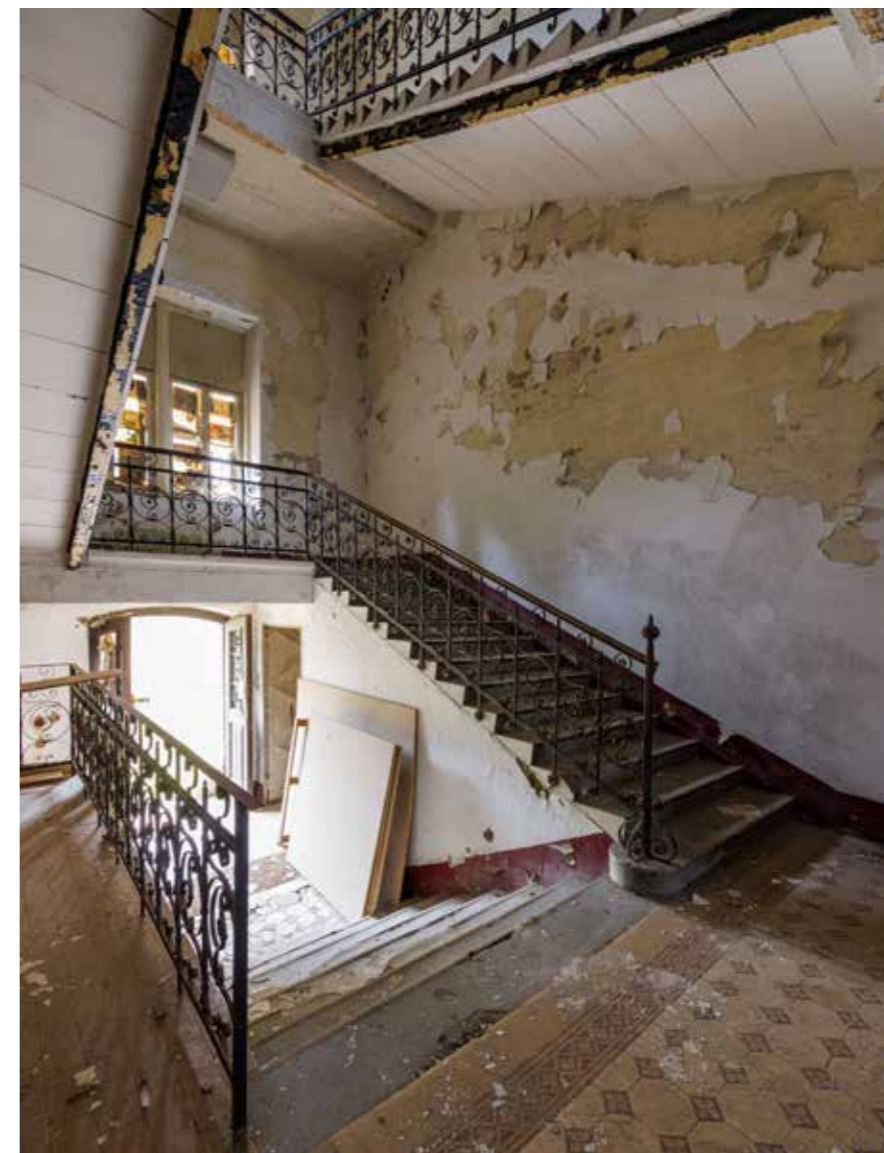
Raspored paviljonskih građevina u zelenilu

Kompleks nekadašnje Domobranske vojarne, danas Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, odlikuje se visokom urbanističko-arhitektonskom kvalitetom. Riječ je o paviljonskoj prostornoj koncepciji uvedenoj u zagrebačku vojnu arhitekturu s nešto starijom Pješačkom (Rudolfovom) vojarnom, sagrađenom na samoj granici Donjega grada i predgrađa Črnomerec (današnji Trg dr. Franje Tuđmana). Za Zagreb je prototipski projekt Rudolfove vojarne, kako je već spomenuto, projektirao bečki arhitektonski biro Gruber & Völckner, specijaliziran upravo za vojarne.²²

22 KNEŽEVIĆ (bilj. 2), 109; KNEŽEVIĆ (bilj. 12), 205.

U pogledu prostorne organizacije domobranskog kompleksa, osim reguliranja širega gradskog predjela, svakako treba istaknuti uravnoteženi raspored paviljona, sa središnjim slobodnim prostorom te s uspješnim arhitektonskim oblikovanjem s aspekta smještaja i namjene zgrada. Među njima se arhitektonskom kvalitetom ističe središnja zgrada nekadašnjega vojnog zapovjedništva – pisarnica, smještena uz Ilicu.

Razrađena dispozicija paviljona unutar hortikulturno uređenog prostora sa skladnim ogradama – otvorenima prema glavnoj gradskoj prometnici i zatvorenima u stražnjim zo-

Pisarnica, stubište

nama sklopa – koja u odnosu na svoj prototip u Rudolfovoj vojarni pokazuje inventivnu nadopunu, sasvim je očekivana kad znamo da je njezin autor znameniti Milan Lenuci (1849.–1924.). Školovan u Grazu, Lenuci je bio glavni kreator Druge regulatorne osnove iz 1887. godine te autor dovršetka znamenitoga niza perivojno uređenih trgova s reprezentativnim javnim građevinama, koji je dugo po njemu nosio ime – Lenucijeva potkova.²³ Kao ravnatelj Gradskoga

23 Budući da je oblikovanje trgova počelo s Trgom Nikole Šubića Zrinskog prije Druge regulatorne osnove, Snješka Knežević je u stručnu literaturu za Lenucijevu potkovu uvela naziv *Zelena potkova*. Više o tome u: SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, *Zagrebačka Zelena potkova*, Zagreb,

Toranj, detalj završnog kruništa i kape s mansardnim prozorima

građevnog ureda (od 1891.) istaknuo se u regulaciji istočnoga dijela grada, zaokruživši svoj rad na transformaciji Zagreba u metropolu Generalnom regulatornom osnovom 1907. godine. U kontekstu pak regulacije Črnomerca, Lenuci će 1900. izraditi plan i za Topničku vojarnu, podignutu sjeverno od Ilice na samom zapadnom rubu Črnomerca, dokle seže Druga regulatorna osnova.²⁴ I tu možemo prepoznati za Lenucija specifičan usklađeni raspored oblikovno gradiranih paviljonskih građevina unutar perivojnog prostora.

Projektiranje zgrada Domobranske vojarnice povjereno je Janku Holjcu (1865.–1939.), također istaknutoj osobnosti u kulturnoj i arhitektonskoj povijesti Zagreba. Arhitekt Jan-

ko Holjac školovan je u Beču. Bio je sklon neobaroknom stilskom izražaju, a proslavio se projektiranjem isusovačkoga sklopa i crkve Srca Isusova u Palmotićevoj ulici.²⁵ No u slučaju Domobranske vojarnice, Holjac prihvaća neoromantizam, ustaljeni stil za vojarnice sve do 20. stoljeća,²⁶ te također u Zagrebu viđenu praksu artikulacije vanjštine vojarni kombinacijom žbuke na zidnim plaštevima i fasadne opeke za detalje artikulacije. U tom kontekstu zanimljivo je da je adekvatni način ukrašavanja Holjac primijenio i na

tornju svojega ljetnikovca na Bukovcu. Što se pak samoga domobranskog kompleksa tiče, osobito njegove glavne, pisarničke zgrade, unutar dane tipologije Holjac je ostvario uspješna arhitektonska rješenja. Posebno ističemo efektanu osovinsku organizaciju ulaznog prostora i stubišta pisarnice, koncepciju njezina prozračnog stubišta sa šupljom jezgrom, vrijedne detalje unutarnje opreme, poput ograda stubišta, popločenja i vratnica, te napose razrađeno oblikovanje vanjštine s romantičnim tornjem, bez sumnje inspiriranim onim na stožeru Rudolfove vojarnice.

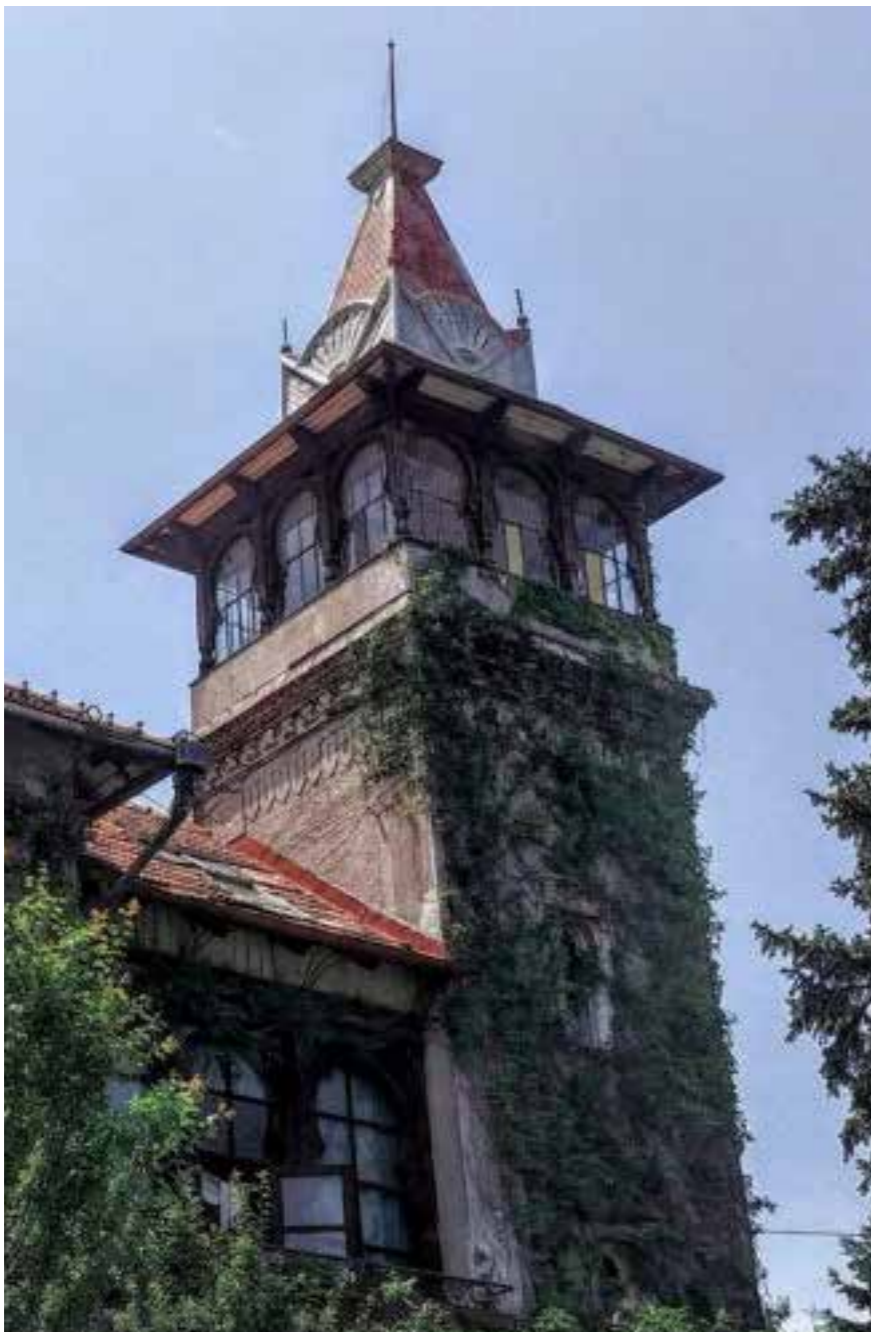
I na kraju valja spomenuti same izvođače gradnje Domobranske vojarnice i njezine pisarnice – poduzeće Hönigsberg & Deutsch. Nije ovo prigoda da se ističe važnost koju su arhitekti i graditelji (kako su se potpisivali) – Leo Hönigsberg (1861.–1911.) i Julije Deutsch (1859.–1922.) imali u

1996.

24 IVANKOVIĆ – MAJCAN-HORVAT (bilj. 5), 34.

25 OLGA MARUŠEVSKI, Bazilika Srca Isusova u Zagrebu, u: *Isusovačka baština u Hrvata: u povodu 450-te obljetnice osnutka Družbe Isusove i 500-te obljetnice rođenja Ignacija Loyole*, katalog izložbe, Muzejski prostor, (ur.) Biserka Rauter Plančić, 1992., 151–157.

26 SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, Što sa zagrebačkim K. und K. vojarnama, u: *Zagreb u škarama, kritike – polemike – komentari*, Zagreb, 2018., 197–202.

Janko Holjac, Ljetnikovac Holjac na Bukovcu, toranj

arhitektonskoj preobrazbi Zagreba,²⁷ unijevši iz Beča nakon potresa 1880. godine najprije raskošni neobarok, a potom prihvativši među prvima secesiju. U kontekstu, bez sumnje, besprijekorne izvedbe domobranskog kompleksa, nema mjesta hipotezama o njihovom eventualnom utjecaju na projekt. Naprotiv, riječ je o utjecajima u obrnutom

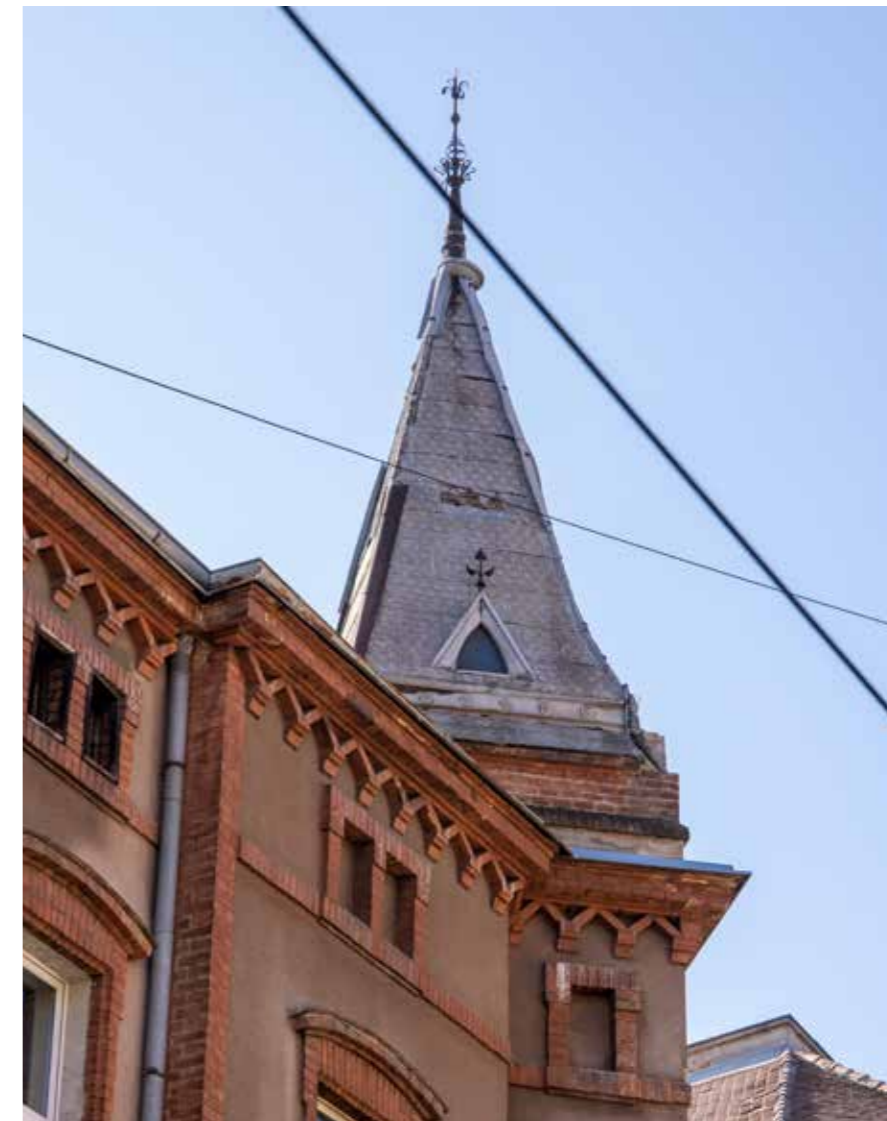
27 LELJA DOBRONIĆ, *Zagrebački arhitekti Hönigsberg i Deutsch*, Zagreb, 1965.

Leo Hönigsberg i Julije Deutsch, kuća Rossipal na uglu Ilice i Medulićeve ulice, 1898.–1899., pročelje i toranj

smjeru. I više od spomenutog tornja Holjčeva ljetnikovca, inspiracija Domobranskom vojarnom evidentna je na kući Rossipal koju Hönigsberg i Deutsch projektiraju na uglu Ilice i Medulićeve ulice upravo u vrijeme gradnje vojarnice.²⁸ Sasvim atipično za zagrebačku historicističku stambenu arhitekturu, i tu se pojavljuju detalji arhitektonske plastike izvedeni u opeci na žbukanoj površini. Štoviše, oblikovanje okvira prozora te razdjelnih i završnih vijenaca gotovo

28 O građevnoj povijesti kuće nastaloj obnovom dviju starijih kuća vidi: BORIS DUNDOVIĆ, *Kuća Rossipal, Medulićeva 1 / Ilica 57, u: Program cjelovite obnove povijesne jezgre Grada Zagreba, BLOK 19, Konzervatorski model*, (ur.) Katarina Horvat-Levaj, Zagreb, 2021., 217–225.

je identično kao na zgradi pisarnice, a i ta je uglovnica akcentirana tornjem na uglu s visokom piramidalnom kapom od etrenita, rastvorenom ukrasnim mansardnim prozorima. Prema tome, svojim je urbanističko-arhitektonskim oblikovanjem Domobranska vojarna na prijelazu 19. u 20. stoljeće u još urbanistički neuređenoj periferiji svakako bila reprezentativni sklop, a to obilježje nije izgubila ni danas u sasvim drukčijem, urbanom okružju. Stoga je obnova cjelovitoga kompleksa i pojedinačnih zgrada, a osobito najkvalitetnije zgrade, pisarnice – budućega rektorata – od velike urbanističke i arhitektonske važnosti ne samo za Hrvatsko katoličko sveučilište nego i za Zagreb.

PRIJEDLOG
KONZERVATORSKIH
SMJERNICA ZA
UREĐENJE I OBNOVU

Obnova kompleksa Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prenamjenom nekadašnjih vojarni traje od 2006. godine. Pri tome su u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode u obnovi pojedinačnih građevina primjenjivani različiti pristupi, određeni bez sumnje kvalitetom samih građevina.

Tako je u prvoj obnovljenoj zgradi u Domobranskoj ulici (nekadašnja zgrada za momčad, br. 4),²⁹ uz obvezno čuvanje vanjštine, sačuvana i osnovna prostorna organizacija koju čine središnje ulazno predvorje i stubište te hodnici i nizovi prostorija. Format pojedinih prostorija je mijenjan, a jednako je tako izvedena nova unutarnja oprema. Kod građevina u sjeverozapadnom dijelu kompleksa (nekadašnje skladište, br. 6 i zgrada za glazbu, br. 10) primarno je čuvana samo vanjština. Zgrade pak u sjeverozapadnom dijelu kompleksa (zatvori i kolnice) srušeni su i zamijenjeni monumentalnom suvremenom novogradnjom.

Dodatni poticaj za nastavak obnove zgrada nekadašnje Domobranske vojarnice bio je potres 22. ožujka 2020. godine. Uz obnovu radi prenamjene za preostale zgrade u planu je i konstrukcijska sanacija primjerena javnoj namjeni objekata.

V.1. Obnova kompleksa

U program obnove nakon potresa uključena je obnova nekadašnje momčadske zgrade uz Vukasovićevu ulicu (br. 15) te triju zgrada uz Ilicu – nekadašnji podčasnički stanovi (br. 3), pisarnica (br. 2) i Okružni vojni sud (br. 17).

²⁹ Numeracija prema položajnom nacrtu iz: Idejni projekt – projekt obnove zgrade za cjelovitu obnovu, Ilica 242, kampusa Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, NUGRAD d.o.o., Zagreb, veljača 2022. Do sada su obnovljene i u uporabi zgrade na adresi Ilica 242b, 242c, 242d i 242g.

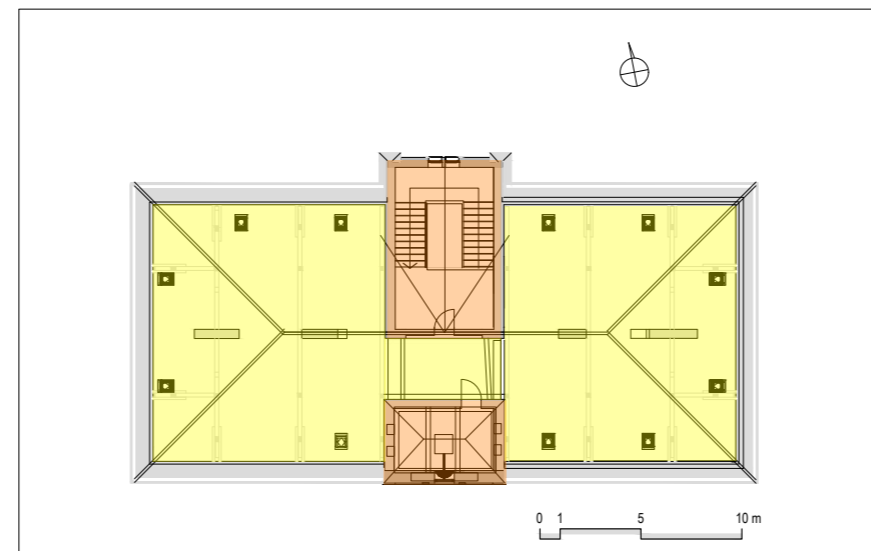
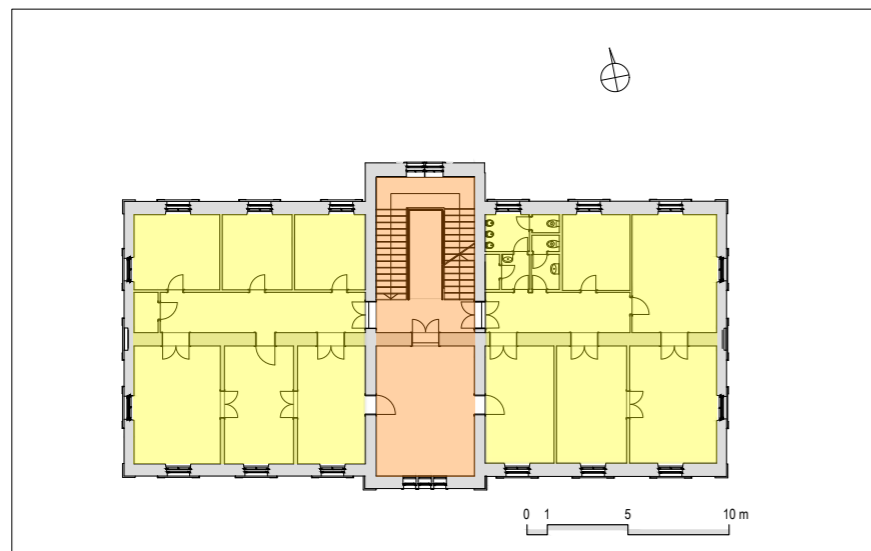
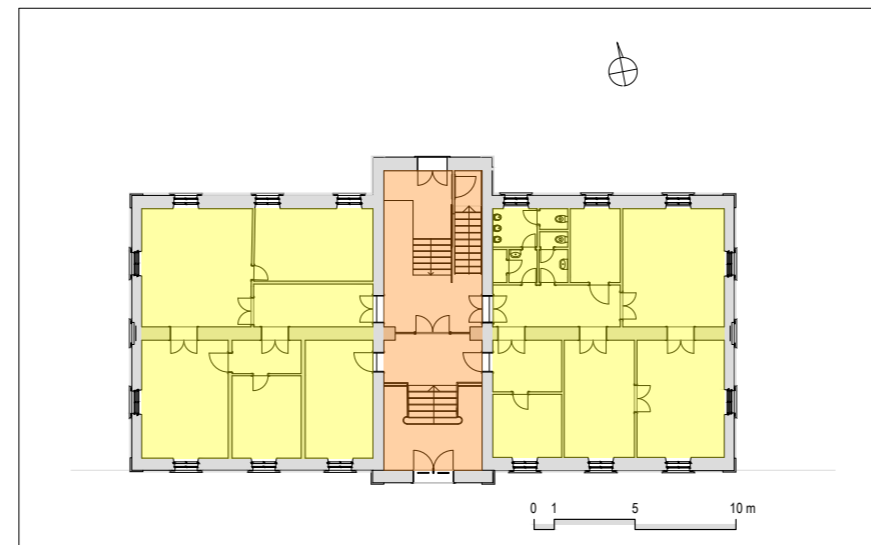
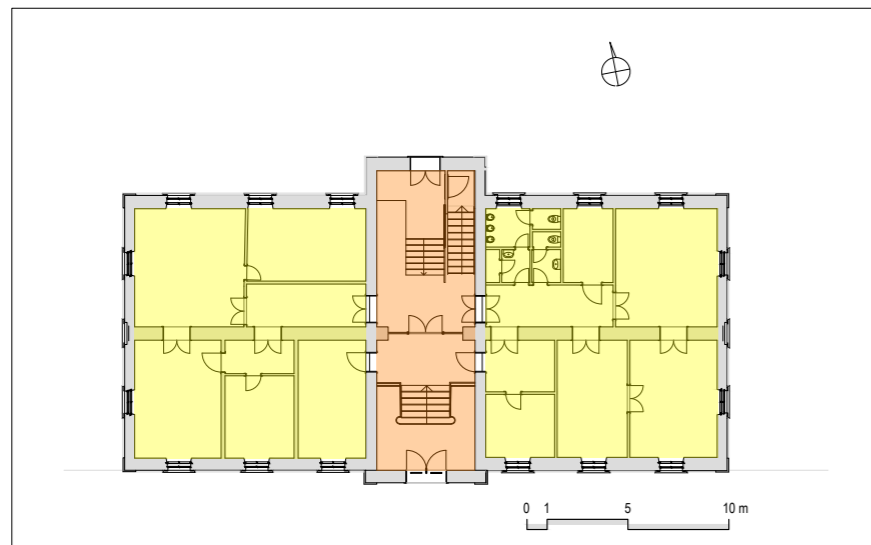

Pogled sa sjevera

Za zgradu Okružnoga vojnog suda, koja je iznutra gotovo u cijelosti izgubila izvorna prostorna obilježja, moguće je primijeniti načelo čuvanja vanjštine i slobodnog oblikovanja interijera. U zgradi s bivšim podčasničkim stanovima te u momčadskoj zgradi, za koju se planira preuređenje u studentski dom, valja primijeniti načelo cjelovitog čuvanja vanjštine i djelomičnog čuvanja interijera. U budućem studentskom domu preporučuje se sačuvati prostrano stubište te hodnike i nizove prostorija. Potrebu povećanja prostorija na račun smanjenja širine hodnika preporučuje se izvesti uz uvjet čuvanja plitkih segmentnih svodova u hodnicima. Efektan izgled brojnih historicističkih vratnica u hodniku može biti uzor za oblikovanje novih vratnica. Najveći stupanj zaštite zaslužuje najkvalitetnija građevina sklopa – pisarnica, za koju je bio

pokrenut i postupak upisa u registar pojedinačnih zaštićenih kulturnih dobara, koji je u međuvremenu obustavljen.

Prije donošenja smjernica za obnovu te zgrade valja još jedanput istaknuti urbanističku vrijednost cijeloga sklopa koja u daljnjem tijeku obnove ne smije biti narušena. Dakle, prihvatljivo načelo obnove podrazumijeva čuvanje postojećih povijesnih građevina uz hortikulturno uređenje prostora. Preporučuje se izmjestiti parkiralište (ako je moguće u podzemnu garažu). Namjera Hrvatskoga katoličkog sveučilišta da podigne crkvu u središtu unutarnjeg prostora je primjerena uz uvjet da njezine dimenzije ne budu prevelike te da oblikovanje unutar suvremenoga stilskog izražaja bude primjereno ambijentu.

Čuvanje i rekonstrukcija izvornog stanja
Moguća problikovanja

Čuvanje i rekonstrukcija izvornog stanja
Moguća problikovanja

Tlocrt s označenim smjericama za obnovu

V.2. Obnova zgrade pisarnice – rektorata

Kao arhitektonski najvrjedniji dio bivše Domobranske vojarnje, zgrada vojnog zapovjedništva – pisarnica u sklopu cjelovite obnove nakon potresa 2020. godine sasvim je primjereno dobila najreprezentativniju namjenu sjedišta rektorata Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Njezina visoka ar-

hitektonska kvaliteta podrazumijeva i visok stupanj zaštite izvornih arhitektonskih obilježja, koji se osim na vanjštinu odnosi i na najreprezentativnije dijelove interijera, ponajprije na središnji reprezentativni ulazni prostor i stubište.

V.2.1. Unutrašnjost

U unutarnjem prostoru trebalo bi sačuvati i restaurirati ulazno predvorje i stubište u svim etažama te zadržati njihovu povezanost s bočnim prostorijama. U pogledu unutarnje

opreme, vrijedno čuvanja je popločenje predvorja i podesta historicističkim keramit-pločicama te osobito ukrasna ograda od kovanog željeza u predvorju i stubištu. O boji naliča predvorja i stubišta donijet će se odluka nakon što se sondama provjeri izvorno rješenje zidova koje je moglo sadržavati i oslik. U tim prostorima također je preporučeno sačuvati i obnoviti izvornu stolariju – ulazne vratnice te vrata između komunikacijskih prostora (predvorje i stubište) i bočnih prostorija.

U bočnim dijelovima podruma, prizemlja i katova idealno bi bilo obnoviti izvorni raspored, označen na projektima zgrade iz 1898./1899. godine. No ako to ne odgovara novoj namjeni, oblikovanje bočnih prostora može biti slobodno, ali uz preporuku čuvanja, odnosno ponovne upotrebe reprezentativnih historicističkih dvokrilnih vratnica i njihovih dovrataka, koji se osim u debelom nosivom zidu nalaze i u tankim pregradnim zidovima, pa se tako mogu ugraditi i u nove pregradne zidove. To je, međutim, samo preporuka, a ono što je u pogledu stolarije obvezno jest čuvanje vanjskih prozorskih okana. Na unutarnjoj strani, radi energetske obnove, moguće je izvesti prozorska okna od izo-stakla.

Osim stolarije, kad je riječ o opremi iz ranih faza gradnje, trebalo bi sačuvati vernakularnu zidnu drvenu oplatu na drugom katu (ako se mijenja raspored prostorija, oplata se može ugraditi i u nove prostorije). Također je potrebno sačuvati i obnoviti stari mehanizam sata u tornju.

V.2.2. Pročelja

Vanjštinu zgrade treba sačuvati i obnoviti u postojećem stanju koje odgovara izvornom izgledu. S posebnom pozornošću valja obnoviti elemente arhitektonske raščlambе i ukrasa od fasadne opeke koju se ne smije prekrivati naličem. Ističemo potrebu rekonstrukcije oštećenih dijelova pročelne plastike, napose na zabatu dvorišnog rizalita na kojem su u potresima srušeni akroteriji u obliku malih zabata. Zabati, ali i drugi oštećeni dijelovi arhitektonske plastike, mogu se rekonstruirati i na temelju izvedbenog projekta iz 1899. godine.

Stubište

Za boju žbukanih dijelova pročelja treba ponoviti izvorni žuto-okер nalič, kakav je već primijenjen na drugim obnavljanim dijelovima kompleksa.

V.2.3. Krovište

Nužno je sačuvati postojeći nagib i pokrov od crijepa četverostrešnog krovišta zgrade. Eventualnu potrebu jačega osvjetljenja valja riješiti decentnim krovnim prozorima. Trebalo bi izraditi replike željeznih zastavica, vidljivih na projektu, te njima ukrasiti sljeme krova. Preporučuje se i rekonstrukcija dimnjakâ.

Krov tornja, koji je pretrpio veća oštećenja u potresu, treba također sačuvati i restaurirati u izvornom obliku. Izvorni pokrov sivim eternitom valjalo bi zamijeniti oblikovno adekvatnim vlaknocementnim bezazbestnim pločama. Ploče moraju biti istoga oblika, debljine, boje (siva) i načina slaganja. U kontekstu obnove kape tornja osobito je važno restau-

Zabat dvorišnog rizalita s oštećenim elementima raščlambe i dekoracije

rirati dekorativne mansardne prozore, vratiti u funkciju sat te obnoviti dekoraciju od kovanog željeza na sljemeni kape.

V.2.4. Neposredni okoliš

Zelenilo oko zgrade nekadašnje pisarnice dio je projekta, pa je neizostavno urediti ga i održavati prema hortikulturnom projektu. Pri tome je osobito važno urediti i obnoviti ogradu između dvorišta i Ilice, koja je također bila izvedena prema projektu iz 1898. godine.

V.3. Zaključna razmatranja

Prema riječima Snješke Knežević, koja je dio svojega istraživačkog rada na graditeljskoj baštini Zagreba posvetila upravo austrijskim »K. und K.« vojarnama: »Domobranska

je vojarna prvo djelo domaćih arhitekata i najskladnije među šest velikih vojnih sklopova sagrađenih na Črnomercu između 1889. i 1913. godine. Sklop je perfektno dimenzioniran, pregledno organiziran, ima najviše zelenih površina i najjasnije je otjelovljen slikovitom glavnom zgradom zapovjedništva na Iličkoj fronti.³⁰

Dodatno istraživanje cijeloga kompleksa i njegove glavne zgrade, provedeno radi izrade ove konzervatorske studije, potvrđuje navedenu visoku valorizaciju.

30 KNEŽEVIĆ (bilj. 12), 205.

VI.1. Izvori

HR-DAZG 24, Građevni odjel, Gradnja Domobranske vojarne, Ilica 242, 285/1–15.

VI.2. Literatura

DOBRONIĆ, LELJA, *Zagrebački arhitekti Hönigsberg i Deutsch*, Zagreb, 1965.

DUNDOVIĆ, BORIS, Kuća Rossipal, Medulićeva 1 / Ilica 57, u: *Program cjelovite obnove povijesne jezgre Grada Zagreba, BLOK 19, Konzervatorski model*, (ur.) Katarina Horvat-Levaj, Zagreb, 2021., 217–225

IVANKOVIĆ, VEDRAN – MAJCAN-HORVAT, LIDIJA, *Valorizacija mogućnosti i suvremene preobrazbe »Bloka Franck« u Zagrebu*, Zagreb, 2021.

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA, *Zagrebačka Zelena potkova*, Zagreb, 1996.

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA *Rudolfova vojarna i Trg Francuske Republike – novi zapadni perivoj*, u: *Zagrebu u središtu*, Zagreb, 2003., 101–127

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA, *K. und K. vojarne u Zagrebu*, Zagreb – grad, memorija, art, Zagreb, 2011.

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA, *Lenuci i Lenucijeva potkova*, Zagreb – grad, memorija, art, Zagreb, 2011.

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA, Što sa zagrebačkim K. und K. vojarnama, u: *Zagreb u škarama, kritike – polemike – komentari*, Zagreb, 2018., 197–202

SNJEŠKA KNEŽEVIĆ, *Svemirac u Domobranskoj vojarni*, u: *Zagreb u škarama, kritike – polemike – komentari*, Zagreb, 2018., 205–209

MARUŠEVSKI, OLGA, *Bazilika Srca Isusova u Zagrebu*, u: *Isusovačka baština u Hrvata: u povodu 450-te obljetnice osnutka Družbe Isusove i 500-te obljetnice rođenja Ignacija Loyole*, katalog izložbe, Muzejski prostor, (ur.) Biserka Rauter Plančić, 1992., 151–157

Znak nade, Spomenica o prvom desetljeću Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, (ur.) Emilio Marin, Zagreb, 2017.

VI.3. Elaborati

Idejni projekt – projekt obnove zgrade za cjelovitu obnovu, Ilica 242, kampusa Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, glavni projektant: Gordana Nuić, dipl. ing. arh., projektant: Katica Banai, dipl. ing. arh., NUGRAD d.o.o., Zagreb, veljača 2022.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Klasa: UP/I-612-08/18-03/0367

Urbroj: 532-04-01-01-01/6-19-10

Zagreb, 11. veljače 2019.

Ministarstvo kulture rješavajući o zahtjevu dr. sc. Katarine Horvat Levaj, znanstvene savjetnice u trajnom zvanju iz Zagreba, na temelju članka 100. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine br. 69/99, 51/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17 i 90/18) i članka 11. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 98/18), u postupku izdavanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na prijedlog Stručnog povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je **dr. sc. Katarina Horvat Levaj iz Zagreba**, OIB: 99892584662, stručno osposobljena za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara iz **članka 2. stavka 1. točke 5.** Pravilnika o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i to za **izrada konzervatorskih elaborata za nepokretno kulturno dobro** te joj se izdaje dopuštenje za obavljanje navedenih poslova.
2. Osoba iz točke 1. ovoga Rješenja dužna je o svakoj promjeni glede ispunjenja propisanih uvjeta za obavljanje poslova iz točke 1. ovoga Rješenja, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene.
3. Po izvršnosti ovoga Rješenja, osoba iz točke 1. ovoga Rješenja, upisat će se u Upisnik specijaliziranih fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pod rednim brojem **3130**.

Obrazloženje

Dr. sc. Katarina Horvat Levaj, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, podnijela je Ministarstvu kulture zahtjev za izdavanje dopuštenja za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema Pravilniku o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 98/18).

Navedenom zahtjevu priložene su preslike diplome profesora povijesti umjetnosti i arheologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 5. ožujka 1982. i doktorata Sveučilišta u Zagrebu od 1. prosinca 1995., popis obavljenih poslova na kulturnim dobrima te Izjava o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. citiranog Pravilnika. Sukladno članku 10. stavku 1. i 2. citiranog Pravilnika, u postupku izdavanja dopuštenja, zatraženo je stručno mišljenje nadležnoga tijela.

Stručno je povjerenstvo na temelju priložene dokumentacije i stručnih mišljenja Konzervatorskog odjela u Varaždinu od 19. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Krapini od 8. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Dubrovniku od 6. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Rijeci od 5. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Požegi od 31. listopada 2018. i Konzervatorskog odjela u Osijeku od 29. listopada 2018., a sukladno članku 11. stavku 1. cit. Pravilnika, utvrdilo da postoje propisani uvjeti za obavljanje poslova iz čl. 2. st. 1. toč. 5. Pravilnika: izrada konzervatorskih elaborata za nepokretno kulturno dobro.

Fizička osoba kojoj je Ministarstvo kulture izdalo dopuštenje, dužna je poslove zaštite i očuvanja kulturnog dobra obavljati sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i propisima donesenim na temelju toga Zakona, sukladno članku 13. stavku 1. citiranog Pravilnika. Fizička osoba kojoj je Ministarstvo kulture izdalo dopuštenje, dužna je o svakoj promjeni glede ispunjavanja uvjeta propisanih citiranim Pravilnikom i drugih podataka vezanih uz njezino poslovanje, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od osam dana od nastanka promjene radi unošenja izmjena u Upisnik, sukladno članku 12. stavku 1. citiranog Pravilnika.

Sukladno članku 100. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članku 11. stavku 3. citiranog Pravilnika, a po izvršnosti ovoga Rješenja, upisat će se dr. sc. Katarina Horvat Levaj u Upisnik specijaliziranih fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, u kojemu će se evidentirati za koje je poslove ista dobila dopuštenje.

Iz gore navedenih razloga riješeno je kao u izreci ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ovoga Rješenja za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

POMOĆNIK MINISTRICE

Davor Trupković, dipl. ing. arh.

Dostavlja se:

1. dr.sc. Katarina Horvat Levaj, Institut za povijest umjetnosti, Ul. grada Vukovara 68, 10000 Zagreb (s povratnicom)
2. Konzervatorski odjeli Ministarstva kulture, svi
3. Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu
4. Upisnik fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ovdje
5. Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Klasa: UP/I-612-08/18-03/0274

Urbroj: 532-04-01-01-01/6-18-6

Zagreb, 6. srpnja 2018.

Ministarstvo kulture rješavajući o zahtjevu Ivane Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba na temelju članka 100. stavka 1. i 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", br. 69/99, 51/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17) i članka 11. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", br. 74/03, 44/10), u postupku izdavanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na prijedlog Stručnog povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, donosi

RJEŠENJE

1. Dopušta se **Ivani Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba** obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara iz članka 2. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i to **istraživanje i proučavanje nepokretnog kulturnog dobra, dokumentiranje nepokretnog kulturnog dobra te izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za radove na nepokretnom kulturnom dobru.**

2. Utvrđuje se da Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba ispunjava sve uvjete propisane citiranim Pravilnikom za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja.

Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh., dužana je o svakoj promjeni glede ispunjenja propisanih uvjeta za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene.

3. Ovo dopuštenje daje se na vrijeme od pet godina.

4. Rješenjem Klasa: UP/I-612-08/02-01-1243, Urbroj: 532-10-1/16-02-05 od 30. prosinca 2002. godine, Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba, upisana je u Upisnik specijaliziranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pod rednim brojem **193.**

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI	
Primljeno: 12.07.2018.	
Broj: 193-22-1-18	Prilog: 1

- 163

Obrazloženje

Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba podnijela je Ministarstvu kulture zahtjev za produljenje dopuštenja za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema Pravilniku o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Navedenom zahtjevu priložene su preslike diplome Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu od 17. lipnja 1996. i rješenja o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata od 19. studenog 1999., popis kulturnih dobara i poslova na kojima je podnositeljica zahtjeva radila, opis tehničke opremljenosti te Izjava o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. Pravilnika.

U provedenom postupku utvrđivanja uvjeta za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, sukladno članku 10. stavku 1. navedenog Pravilnika, o radovima podnositeljice zahtjeva zatražena su stručna mišljenja nadležnih konzervatorskih tijela.

Stručno povjerenstvo je na temelju priložene dokumentacije i stručnih mišljenja Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu od 29. svibnja 2018., Konzervatorskog odjela u Osijeku od 29. svibnja 2018. i Konzervatorskog odjela u Sisku od 8. lipnja 2018., a sukladno čl. 10. st. 4. Pravilnika, utvrdilo da postoje propisani uvjeti za obavljanje poslova iz čl. 2. st. 1. toč. 1., 2. i 3. Pravilnika: istraživanje i proučavanje nepokretnog kulturnog dobra, dokumentiranje nepokretnog kulturnog dobra te izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za radove na nepokretnom kulturnom dobru.

Prema odredbi članka 12. uvodno cit. Pravilnika ovo se dopuštenje daje na vrijeme od pet godina, a podnositelj zahtjeva kojemu je ono izdano može šest mjeseci prije isteka važenja dopuštenja Ministarstvu kulture podnijeti zahtjev za njegovo produljenje.

Podnositelj zahtjeva kojem je izdano dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, odnosno odgovorna osoba dužan je o svakoj promjeni glede ispunjenja Pravilnikom propisanih uvjeta, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene, sukladno članku 13. stavku 1. Pravilnika.

Sukladno članku 100. stavku 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članku 11. stavku 3. Pravilnika po pravomoćnosti ovoga rješenja, izvršit će se upis podnositelja zahtjeva u Upisnik specijaliziranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, u kojem će se evidentirati da je dobio dopuštenje za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja.

Iz gore navedenog riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovoga Rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture u roku od 15 dana od dana dostave Rješenja. Žalba se izjavljuje ovome tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno.

POMOĆNIK MINISTRICE

Davor Trupković, dipl. ing. arh.

Dostavlja se:

1. Ivana Haničar Buljan, d.i.a., Institut za povijest umjetnosti, Ul. grada Vukovara 68, 10000 Zagreb (s povratnicom)
2. Konzervatorski odjeli Ministarstva kulture, svi
3. Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu
4. Upisnik specijaliziranih fizičkih i pravnih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ovdje
5. Pismohrana, ovdje

ISBN 978-953-373-007-3